GÜBRETAŞ

Sunuş	2
Bir Bakışta Gübretaş	4
Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı	6
Genel Müdür'ün Mesajı	8
Bir Bakışta Tarihçe	10
Bir Bakışta 2023	14
Yönetim Kurulu	16
Üst Yönetim	18
Bir Bakışta Finansal Göstergeler	20
72. Olağan Genel Kurul Gündemi	25
Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu	27
Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu	80

SUNUŞ

Cumhuriyetin gençlik yıllarında kurulan GÜBRETAŞ, Cumhuriyetle birlikte büyüyerek ülkemizde tarımsal üretim zincirinin en önemli halkalarından biri oldu.

Cumhuriyetimiz 100. GÜBRETAŞ ise 71. yılını geride bırakmaya hazırlanırken Türkiye Yüzyılı vizyonu kapsamında topraklarımızın bereketini topluma kazandırmaya azim ve kararlılıkla devam eden GÜBRETAŞ, gelecek nesillere karşı sorumluluk bilinci ile çevreye ve insana duyarlı sürdürülebilir tarımsal üretim için çalışmalarını yürütüyor.

Küresel düzeydeki olumsuz gelişmelerden ülke olarak payımızı aldığımız zor bir yılı geride bıraktık. Çok sayıda uzman Avrupa'da son 500 yıldaki en şiddetli kuraklığın yaşandığı görüşündeydi. Enerji krizine bağlı tarımsal üretimde önemli bir girdi olan gübrede de yaşanan tedarik sorunları ve emtia fiyatlarındaki dalgalanmalar dünya genelinde tarımsal üretimi olumsuz etkiledi.

GÜBRETAŞ olarak, Cumhuriyetimizin 100. yılında tarım potansiyelimizin farkındalığı ile çalışarak üreticilere sunduğumuz yeni ürünler ile topraklarımızda gereğinden fazla tüketimin neden olduğu kaynak israfının önüne geçmeyi hedeflerken üreticilerimizin ekonomik kayıplarını en aza indirmeyi ilke ediniyoruz.

70 yılı aşan kurumsal tecrübemizle ürettiğimiz yeni ürünleri GÜBRETAŞ kalitesi ve güvencesiyle çiftçilerimizin kullanımına sunuyoruz. Ana hissedarımız Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri ile kurduğumuz iş birliği neticesinde ülkemizde tarımsal üretim yapılan her noktada topraklarımıza değer katmaya devam ediyoruz.

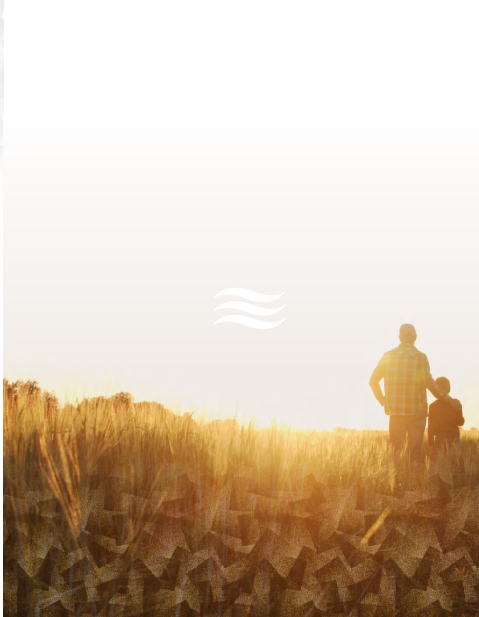

100.000 ton/yıl
Sıvı-Toz Gübre Üretim Kapasitesi

800.000 ton/yıl
Katı Gübre Üretim Kapasitesi

90
ÜRÜN

450.000 ton
Depolama Kapasitesi

5 Lojistik Merkezi

8 Bölge Müdürlüğü

2 Liman

4 Laboratuvar

2.700 Satış Noktası

5 Üretim Tesisi

518 Çalışan

1 Ar-Ge Merkezi

GÜBRETAŞ MADEN YATIRIMLARI A.Ş.
% 100
HİSSE ORANI

tarkim
TARIM BİTKİ KORUMA SAN. VE TİC. A.Ş.
12.080
TON/YIL KAPASİTE
% 30,48
HİSSE ORANI

TarımKredi teknoloji
% 15,78
HİSSE ORANI

RPC
8
FABRİKA
3.305.500
TON/YIL KAPASİTE
% 48,88
HİSSE ORANI

ARYA PHOSPHORIC
126.000
TON/YIL KAPASİTE

Değerli Ortaklarımız,

72'inci Genel Kurul toplantımıza katılımlarınızdan dolayı teşekkür ediyor, sevgi ve saygılarımı sunuyorum. Geride bıraktığımız son dört yılda küresel ekonomi gündeminden ülkemiz üzerine düşen payı aldı. Pandemi ve sonrasında seyreden dünya piyasalarındaki hammadde ve emtia hareketleri ile ilgili gelişmelere karşı Tarım Kredi Grubu olarak tarımsal üretimimizi küresel çapta yaşanan olumsuzluklardan koruyacak tedbirleri aldık. Çiftçilerimizin ürün bulunurluğu konusunda mağduriyet yaşamasının önüne geçerek tedarik zincirimizde aksama yaşanmaması için attığımız önleyici tedbirlerler başarı ile sonuçlandı.

Başta dünya genelinde artan ekonomik korumacılık olmak üzere ulusaşırı ticaret ve tedarik zincirlerindeki kesintiler Rusya ve Ukrayna savaşıyla oluşan riskler ülkemizin uluslararası ticaret açışından jeopolitik önemini bir kez daha gösterdi, Genel ve yerel seçimlerin oluşturduğu atmosfer şüphesiz küresel ekonomik panaroma ile birleştiğinde girdi maliyetleri başta olmak üzere üretim parametrelerinin beklenen seviyeleri yakalaması için çok daha fazla çalışmamız gerekti. Gazze saldırılarının oluşturduğu riskler ile baltalanan uluslararası barış ve refahın yeniden tesisi için ülke yönetimimizin attığı adımlara paralel olarak tarımsal üretim istikrarımızı sürdürdük.

Tarım Kredi Kooperatiflerinin çatısı altında toplanan tüm şirketlerimizde olduğu gibi GÜBRETAŞ da Türkiye ekonomisinin güçlendirilmesinde önemli rol oynadı. Grup olarak başta mali gücümüzü kuvvetlendirerek portföyümüzü çeşitlendirdik. Tedarik zincirimizi genişleterek tarımsal üretim değer zincirinin tüm halkalarında yer almaya başladık. Tedarik, üretim, lojistik, depolama ve nihai tüketici hattının her noktasında oluşturduğumuz yeni yapı ile kesintisiz üretimi hedefledik. Artan katma değerimiz, iklim ve göç krizleri risklerine karşı aldığımız çevresel, sosyal ve kurumsal tedbirler sayesinde korunarak devam ediyor.

Mali yapımızı kuvvetlendirmek amacıyla kaynaklarımızın verimli ve etkin kullanılması için aldığımız tedbirler ekonomimizdeki kırılgan unsurlara karşı hızlı aksiyon almamızı kolaylaştırdı. Türkiye Yüzyılı perspektifi ile dinamikleşen GÜBRETAŞ, Cumhuriyetimiz'in 100. yılında da, Türkiye'nin en büyük çiftçi ailesi Tarım Kredi Kooperatifleri çatısı altında; üreticiye bereketli mahsul hasadı sağlamak, tüketici açısından ise gıda güvenliğine katkı sunmak ilkesiyle çalışmalarına devam edecektir.

2024 yılının ülkemiz, sektörümüz ve şirketimiz için refah içinde geçmesini temenni ediyorum.

Hissedarlarımıza, iş ortaklarımıza, yöneticilerimize ve çalışanlarımıza teşekkür ederek; tarımsal üretim faaliyetlerinde emeği geçen üreticilerimize şükranlarımı sunuyorum.

Saygılarımla.

Hüseyin AYDIN
Yönetim Kurulu Başkanı

Saygıdeğer Paydaşlarımız,

Dünya genelinde yaşanan ekonomik gelişmelerle, Rusya ve Ukrayna savaşının oluşturduğu krizler ülkemizin uluslararası ticaret açısından jeopolitik önemini bir kez daha gösterdi. Gazze saldırılarının oluşturduğu riskler ile baltalanan uluslararası barış ve refahın yeniden tesisi için ülke yönetimimizin attığı adımlara paralel olarak tarımsal üretim kararlılığımızı sürdürdük. Ana hissedarımız Tarım Kredi Kooperatifleri ile birlikte tarımsal üretimimizin gelişmesi için çalıştık.

2023 yılında yurtiçi gübre faaliyetlerimizde önceliğimiz ülkemize ve tarım sektörünün geleceğine duyduğumuz güvenin göstergesi olarak üretim alt yapımızın modernizasyonu ve sürdürülebilirliğine odaklanmak oldu. Tesislerimizde gerçekleştirdiğimiz modernizasyon faaliyetleri ile üretim alt yapısını kuvvetlendirerek enerji verimliliği başta olmak üzere üretimin devamlılığını sağlayacak olan kritik düzeydeki bakım, onarım ve yenileme çalışmalarını tamamladık.

Yeni ürün ve hizmetlerin farklı bakış açılarıyla hayata geçirilmesi ve iş süreçlerine yansıtılması yoluyla değer oluşturmak, ticari başarıyı toplumsal fayda temelinde inşa edebilmekle mümkündür. Bu anlayışla gerçekleştirdiğimiz çalışmalar neticesinde yeni nesil gübrelerden yavaş salınımlı kaplamalı gübre grubundaki ürün portföyümüzü genişlettik. Yarımca tesislerimizde bu ürün grubunda seri üretime başladık. Ayrıca pazarda talep gören leonardit menşeli organomineral gübreyi de yine kendi tesislerimizde üreterek fason üretim maliyetlerini önlemiş olduk. Sıvı/Toz gübre pazarındaki etkinliğimizi daha da arttırmak adına; İzmir tesislerimizi ana üs olarak konumlandıracak şekilde teknolojik dönüşüm ve revizyon hamlesini başlattık. Revizyonlar kapsamında öncelikle alt yapı çalışmalarını hızlandırarak otomasyon sistemleri konusunda gerekli modernizasyonu sağladık. İskenderun tesisimizde de alt yapı ve güçlendirme çalışmaları devam ederken, üretim yelpazesindeki ürün sayısını arttırdık.

Yarımca Tesislerimizde Kasım 2024'de tamamlanması planlanan 110 bin ton kapasiteli Mamul Depo yatırımımızla ilgili çalışmalar devam ederken, Akçay depolama tesisimiz ile ilgili belediye imar durum belgesi güncelleme işlemini tamamladık. İskenderun Sarıseki'de master plan hazırlanmasıyla ilgili 3 fazdan oluşan sözleşme imzalanmış ve Faz-1 çalışmalarına başlanmıştır. Karlılık hedeflerini ve rekabet koşullarını artırmak adına yatay ve dikey büyüme fırsatlarını önceliklendirerek Bitki Besleme Grubu ürün portföyümüz altında yeni nesil gübreleri pazara sunmaya başladık. Bu yılın son çeyreğinde ilk hayvansal menşeli amino asit ürünlerini ve bitkisel menşeli amino asit ürünlerini çiftçilerimizle buluşturduk. 2023 yılı da dünya genelinde yüksek maliyetli finansman, döviz kuru dalgalanmaları, küresel enerji krizi, uluslararası gübre hammadde ve mamul bulunurluğundaki sorunlar ile mücadele ederek, ülkemiz ekonomisine katma değer sağladığımız bir yıl oldu, Türkiye Yüzyılı perspektifiyle tarımın geleceği için; Cumhuriyetimizin yüzüncü yılında da aynı azim ve kararlılıkla çalışmaya devam edeceğiz.

Kısaca özetlemeye çalıştığım dünya genelindeki olumsuz gelişmelere rağmen ülkemizde kimyevi gübre pazarı bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 14 büyüyerek, bu yıl yaklaşık 6,6 milyon ton kimyevi gübre tüketim gerçekleşmiştir. Şirketimizin Türkiye faaliyetleri kapsamında, 2023 yılında 466 bin 409 ton katı gübre, 21 bin 639 ton bitki besleme grubu gübre, 29 bin 126 ton yavaş salınımlı gübre olmak üzere toplam 517 bin 175 ton kimyevi gübre üretilmiştir. Türkiye faaliyetleri kapsamında 2023 yılında 1 milyon 536 bin 964 ton katı gübre, 43 bin 840 ton bitki besleme grubu gübre ve 29 bin 626 ton yavaş salınımlı gübre olmak üzere toplam 1 milyon 610 bin 431 ton kimyevi gübre satışı gerçekleştirilmiştir. Yurt içi gübre faaliyetlerinden toplam net satış geliri 25 milyar 964 milyon 682 bin 769 TL olmuştur. Bu rakamdan, satılan malın maliyeti, faaliyet giderleri, diğer gelir ve giderler çıkarıldıktan sonra finansman gideri öncesi faaliyet karı 3 milyar 338 milyon 428 bin 752 TL olmaktadır.

Faaliyetlerimizde emeği geçen ve GÜBRETAŞ'ı ülkemizin güçlü geleceğine taşıyan vizyonuyla başta Yönetim Kurulumuz olmak üzere, ana hissedarımız Tarım Kredi Kooperatifleri'ne, çalışma arkadaşlarımıza ve tüm paydaşlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum.

Saygılarımla,

Aytaç ONKUN
Genel Müdür

Türk çiftçisinin kimyevi gübrelerden yararlanarak yüksek verimli ve kaliteli ürünler elde etmesi amacıyla 6 Kasım 1952 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla Gübre Fabrikaları T.A.Ş'nin temelleri atıldı.

1954 GÜBRETAŞ tarafından 1954 yılında İskenderun Sarıseki'de Türkiye'nin ilk kimyevi gübre fabrikası kuruldu. Üretim kapasitesi yılda 100 bin ton olan fabrikada NSP (normal süper fosfat) gübresi üretilerek piyasaya sunuldu.

1961 yılında Kocaeli Yarımca'da üretim kapasitesi yılda 100 bin ton olan ikinci fabrika hizmete açıldı.

1968 yılında İskenderun Tesisleri'nde TSP (triple süper fosfat) gübresinin üretimine başlandı.

1974 Piyasadan gelen talepleri karşılamak amacıyla 1974 yılında Yarımca fabrikasında yapılan iyileştirmelerle TSP üretimine geçilerek yıllık üretim kapasitesi 185 bin tona çıkarıldı. TSP üretimi için 75 bin ton kapasiteli fosforik asit ünitesi işletmeye alındı.

1977 Kompoze ürünler alanında başlatılan yatırım sonucu 1977'de İskenderun'da yıllık 70 bin ton kapasiteli MAP ünitesi üretime başladı.

1978'de Yarımca'da 200 bin ton kapasiteli kompoze gübre (NPK-1) fabrikası faaliyete başladı.

1985 yılında ülkemizdeki çiftçileri toprak analizi sonuçlarına göre bilinçli gübreleme yapmaya teşvik etmek amacıyla Yarımca ve İskenderun tesislerinde toprak analiz laboratuvarı kuruldu.

1986'da İMKB-İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (günümüzdeki adıyla Borsa İstanbul) faaliyete geçti. Borsada halka arz edilerek ilk günden itibaren işlem görmeye başlayan 15 şirketten biri olan Gübre Fabrikaları T.A.Ş., böylece finans sektörünün bir halkası oldu.

1989'da Yarımca'da dönemin en modern teknolojisine sahip yeni kompoze gübre (NPK-2) fabrikası kurularak, üretime başlanıldı.

1993 yılındaki özelleştirme ile Ziraat Bankası'ndaki GÜBRETAŞ hisselerini, ülkemizin en büyük tarım ailesi olan Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği satın aldı.

1994'te İskenderun Tesisleri'nde sıvı gübre deneme üretimleri başlatıldı.

2002 yılında imzalanan başbayilik protokolü ile GÜBRETAŞ, ana hissedarı Tarım Kredi Kooperatifleri'nin gübrede tek tedarikçisi oldu.

2004 yılında satış ağını güçlendirmek üzere İzmir ve Samsun'da bölge müdürlükleri kuruldu.

2005'te bilinçli tarımı yaygınlaştırma amacıyla geliştirilen Türkiye Toprak Verimliliği Haritası uygulamaya başlandı.

2007 İzmir ve Samsun'da içinde lojistik üslerin yer aldığı tesisler hizmete girdi. Zirai ilaç sektöründe Manisa'da bir fabrika satın alındı.

2008 GÜBRETAŞ, global bir marka olma yolundaki adımla 2008 yılına büyük bir yurtdışı yatırımıyla girdi. GÜBRETAŞ'ın %50 payla liderliğini yaptığı konsorsiyum, İran'ın en büyük petrokimya tesisleri olan Razi Petrochemical Co. şirketini satın aldı. Türkiye'nin en büyük yurtdışı sanayi yatırımı olan bu girişim, GÜBRETAŞ'a sektöründe uluslararası bir pozisyon kazandırdı.

2009 Manisa'da satın alınan zirai ilaç fabrikası, yapılan tesis yatırımı sonrasında Tarım Kredi Kooperatifleri stratejik ortaklığıyla kurulan Tarkim Bitki Koruma A.Ş. adıyla 2009 yılında üretime başladı.

2010 Yapılan tesis yatırımlarıyla depolama kapasitesi 394 bin tona yükseltildi.

2011'de üçüncü analiz laboratuvarı İzmir'de hizmete açıldı.

2012 60. yıldönümünde Yarımca'da şirket tarihinin yurtiçindeki en büyük tesis yenileme yatırımı başlatıldı. Yıllık 126.000 ton kapasiteli Arya Phosphoric şirketi, Razi Petrokimya bünyesine katıldı.

2013 yılında şirketin mevcut çıkarılmış sermayesi %300 artışla 334 milyon TL'ye yükseltildi.

2015 Yarımca'da çevreci ve modern bir üretim altyapısına sahip yeni NPK fabrikasının inşası tamamlanarak, 2015'te üretime başladı.

2016 yılında tamamlanan yatırımla İzmir'deki Sıvı Toz Gübre Tesisleri'nde üretim kapasitesi 25 bin tondan 100 bin tona yükseltildi.

2017 Yarımca'da 2014 yapımına başlanan Amonyak Depolama Tankı 2017'de devreye alınırken, Granül AS üretimine de başlanıldı. Samsun'da 100 bin ton kapasiteli yeni lojistik merkez tamamlandı.

2018 GÜBRETAŞ Ar-Ge Merkezi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanarak faaliyete başladı. İskenderun'da lojistik tesis yatırımları başlatıldı.

2019 Toplam depolama kapasitesini %35 yükselten İskenderun Lojistik Merkezi kısa sürede tamamlanıp devreye alınırken, Yarımca'da Liman Dolgu yatırımı başlatıldı.

2020 Yarımca Tesisleri'nde Liman Dolgu Projesi'nin 1. fazı tamamlandı. GÜBRETAŞ Ar-Ge Merkezi'nde Mikrobiyoloji Laboratuvarı'nın açılışı yapıldı. Gebze Teknik Üniversitesi'nde GÜBRETAŞ Ar-Ge Serası kuruldu ve araştırma faaliyetlerine başladı. Çevresel sürdürülebilirlik bilinciyle Yarımca Tesislerinde sıfır atık uygulaması hayata geçirilirken, İskenderun'daki depoların çatısına güneş enerji sistemi (GES) kuruldu. GÜBRETAŞ, Borsa İstanbul'da işlem hacmi ve piyasa değeri en yüksek şirketlerin bulunduğu BİST-30 endeksine dahil edildi.

2021 SAP S/4 HANA dönüşümü projesinin tüm altyapı hazırlık süreçleri tamamlandı. Yeni nesil ve yüksek etkili mikrobiyal gübreler için laboratuvar ölçeğinde üretim gerçekleşti. Gebze Teknik Üniversitesinde kurulan Ar-Ge Serasında bitkiler üzerinde prototip denemeleri tamamlandı. Çevresel sürdürülebilirlik ekseninde İskenderun'da hayata geçirilen Çatı GES Projesi ile güneş enerjisinden yıllık 300.000 kWh elektrik üretildi. İskenderun'da 2.700 m² klinker depo yatırımı tamamlandı. Sosyal sorumluluk ve çevre bilinci yaklaşımıyla Konya ve İstanbul Şile otoyolunda kurduğumuz hatıra ormanlarına bir yenisi daha eklendi. İskenderun'da 11 bin 111 fidan dikilerek yeni bir GÜBRETAŞ Hatıra Ormanı kuruldu.

2022 1 Ekim 2022'den itibaren Borsa İstanbul tarafından BİST Katılım 30 Endeksi'nde yer alan şirketler kategorisine dahil edildi.

2023 Yarımca'da yeni depo yatırımı kapsamında faz 1 zemin iyileştirme çalışmaları tamamlandı. Yarımca tesislerinde Slowfert gübresi üretim hattı kuruldu. Hayvansal ve bitkisel menşeli amino asitli bitki besleme ürünleri ürün portföyüne dahil edildi. GÜBRETAŞ, organomineral gübre pazarına Leolife çatı markası altında kendi üretimi olan yüksek kaliteli üç ürün ile giriş yaptı. TÜBİTAK TEYDEB 1505 projesi çalışmaları tamamlandı.

Yarımca tesislerinde deprem güçlendirme çalışmaları yapılmıştır. Yarımca tesislerinde slowfert gübresi üretim hattı kurulumu tamamlanmıştır. Yarımca tesisleri asit tankları yatırımı tamamlanmıştır.

Yarımca tesislerinde yeni depo yatırımı kapsamında faz I zemin iyileştirme çalışmaları tamamlamıştır. Üst yapı inşaatına başlanmış olup, süreç devam etmektedir.

İzmir sıvı-toz gübre üretim tesisleri modernizasyon çalışmaları başlamıştır.

İskenderun Akçay depolama tesisi yatırımı için projelendirme ve tasarım çalışmalarına devam etmektedir. İskenderun liman tesisleri master plan çalışmaları başlamıştır.

GÜBRETAŞ ile Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) arasında yürütülen üniversite-sanayi işbirliği kapsamında "Bor Bileşiği İçeren Kontrollü Salım Sistemine Dayalı Yeni Nesil Gübre Geliştirilmesi" isimli TÜBİTAK TEYDEB 1505 projesi çalışmaları tamamlanmıştır.

Gübretaş son yıllarda istikrarla bir şekilde büyüyen katı organomineral gübre pazarına Leolife çatı markası altında kendi üretimi olan yüksek kaliteli 3 ürün ile giriş yapmıştır.

Gübretaş yavaş salınımlı gübreler pazarında büyüme stratejisi doğrultusunda ürün gamını zenginleştirmektedir. Azot inhibitörlü gübrelerden sonra fosforun etkili kullanımını sağlayan teknolojiler içeren yeni ürünlerin ilki olan EFT Richness tüketicilerle buluşturulmuştur.

18 yıldan beri yürütülen proje kapsamında 81 ilden 19 binin üzerinde arazinin toprak numunesi alınıp analiz edilerek dijital ortama aktarılmıştır. Bugüne kadar GPS ile konum tayini yapılarak alınan toplam 18.073 noktanın analizi yapılmıştır.

Gübretaş'ın üreticiler için bilimsel yöntemlere göre hazırlanmış bitki besleme programlarının uygulanmasına yönelik arazide danışmanlık hizmetleri kapsamında uzman ziraat mühendislerimiz tarafından 10.519 üreticiye arazilerinde reçetelendirme hizmeti verilerek tarımsal üretimde bilinçli bitki beslemenin yaygınlaştırılmasına katkı sağlanmıştır.

2023 yılında dijital kanallardan toplam 5.472 üretici uzman ziraat mühendislerimiz tarafından bilgilendirilmiştir.

2023 yılında 7 farklı bitki için 10 model üretim alanı oluşturulmuştur. Tüm alanlardan üreticilere göre ortalama yüzde 23'ün üzerinde verim elde edilmiştir.

YÖNETİM KURULU

Hüseyin AYDIN
Yönetim Kurulu Başkanı

1959 yılında Borçka/Artvin'de doğan Sn. Hüseyin Aydın, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Ekonomi Fakültesi'nden 1981 yılında mezun oldu. Meslek hayatına T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'de Müfettiş Yardımcısı olarak başladı. Müfettiş, Daire Başkanı, Dusiburg/Almanya Temsilciliği ve Şube Müdürlüğü görevlerinde bulundu.

Pamukbank T.A.Ş.'ne T. Halkbank A.Ş.' nin birleştiği 2003-2005 yılları arasında yürüttüğü T. Halk Bankası A.Ş. Yönetim Kurulu Murahhas Üyeliği, Pamukbank T.A.Ş. Yönetim Kurulu Üyeliği ve T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Vekilli görevlerinin ardından Sn. Aydın, 2007 yılında ülkenin bugüne kadarki en büyük işlemi olarak bankanın halka arz edildiği 2005 -2011 döneminde, T. Halk Bankası A.Ş.'nin Genel Müdürü olarak görev yaptı.

Sn. Hüseyin Aydın, 15 Temmuz 2011-26 Mart 2021 tarihleri arasında T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü, 2010-2021 yılları arasında ise Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerini yürüttü.

2017-2021 yılları arasında Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş. Yönetim Kurulu Üyeliği, Şubat 2015- Ocak 2022 tarihleri arasında da Ziraat Katılım Bankası Yönetim Kurulu Başkanlığı yaptı.

Aydın, Mart 2019 ve Haziran 2022 tarihleri arasında Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. Yönetim Kurulu Üyeliği yapmıştır.

01 Şubat 2022 tarihinde Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü olarak atanan Sn. Hüseyin Aydın, 22 Nisan 2022 tarihinden itibaren GÜBRETAŞ Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Yasin AYAZ
Yönetim Kurulu Başkan Vekili

2005 yılında İstanbul Üniversitesi, İngilizce İşletme bölümünden mezun olan Sn. Yasin Ayaz, Warwick Üniversitesi "Endüstriyel Ar-Ge ve Teknoloji Yönetimi" Lisansüstü programını tamamladı.

2005-2009 yılları arasında Deloitte Türkiye ofisinde, Kıdemli Denetçi olarak yerel ve uluslararası şirketlerin bağımsız denetim projelerinde görev aldı.

2009-2011 yılları arasında Vodafone ve Türk Telekom-Avea şirketlerinde Finansal Karar Destek birimlerinde Kıdemli Analist, 2011-2016 yılları arasında Türk Hava Yolları A.O. bünyesinde iştiraklerden sorumlu proje yönetiçisi ve bu süreçte grubun iştiraklerinden MNG Teknik A.Ş. ve THY Teknik A.Ş. şirketlerinde Mali İşler Başkanı olarak görevlerini sürdürmüştür.

2016-2019 yılları arasında havacılık alanında çeşitli şirketlere danışmanlık hizmeti veren Sn. Yasin Ayaz, 2019 yılında İstanbul Havalimanı'nda Kurumsal Finans Müdürü olarak ve 2019 yılından itibaren yiyecek içecek sektöründe faaliyet gösteren Q Food &Beverage Grubunda mali işler global operasyonlarından sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak çalışmıştır.

Sermaye Piyasası Kurumsal Yönetim Derecelendirme lisansı ve Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlik (SMMM) ruhsatına sahip olup, Eylül 2021 tarihi itibarı ile Tarım Kredi Holding, Finans Grup Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Sn. Yasin Ayaz, 3 Ağustos 2022 tarihinde GÜBRETAŞ Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak atandığı görevine devam etmektedir.

Aytaç ONKUN
Yönetim Kurulu Üyesi

1974 yılı Gaziantep doğumlu olan Sn. Aytaç ONKUN, Lisans eğitimini 1998 yılında Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi Yönetim Organizasyon Bölümü, Yüksek Lisans Eğitimini ise 2016 yılında Toros Üniversitesi İşletme Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamladı.

1996 yılında Tarım Kredi Kooperatifleri Gaziantep Bölge Birliğine bağlı Büyükşahinbey Tarım Kredi Kooperatifi'nde memur olarak görev başladı.

1997 yılında Mersin Bölge Birliğine tayin olan Sn. ONKUN sırasıyla Erzin, Aydıncık, Anamur Tarım Kredi Kooperatiflerinde çalıştı.

2008 yılında Yönetmen, 2012 yılında ise Mersin Bölge Birliğine Bölge Müdür Yardımcısı olarak atandı.

2019'dan itibaren Şanlıurfa Bölge Birliği'nde Bölge Müdürü olarak görevini sürdürürken 10 Haziran 2022 tarihinde Gübretaş'a Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür Vekili olarak atanmıştır.

Sn. ONKUN 3 Ekim 2023 tarihinde Genel Müdürlük görevine asaleten atanmıştır.

Dr. Vahit Ferhan BENLİ
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Lisans ve Yüksek Lisans eğitimini 1986-1994 yılları arasında Bankacılık ve Finans alanında Zürih Üniversitesi'nde tamamlayan Benli, Bankacılık ve Finans sektöründe kariyerine devam ederken 2008 yılında Zürih Üniversitesi'nde Doktora çalışmasını tamamlamıştır.

1994-1995 yılları arasında KOÇBANK Sistem Geliştirme Sorumlusu, 1995-1996 yılları arasında BANKALARARASI Strateji Planlama Sorumlusu, 1996-1998 yılları arasında ABN AMRO BANK AVP Kurumsal Bankacılık, 1998-1999 WestLB Kurumsal ve Finansal Kurumların Yönetcisi, 1999-2001 ABN AMRO BANKA Kiralama Varlığa Dayalı Yapılandırılmış Finansman - Kredi Pazarlama Müdürü, 2003-2006 yılları arasında Halkbank Finans Kurumlarından Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Banka İcra Komitesi Üyesi, 2006-2007 yılları arasında Halkiç Kiralama Genel Müdür, 2008-2011 Kiler Holding Grup Cfo'su, 2011-2012 yılları arasında Yapı Merkezi Genel Koordinatör, 2020-2022 yılları arasında Ziraat Bankası Kazasker Üyesi Yönetimden Sorumlu Bağımsız Direktör/Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev almıştır.

Benli, İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi'ndeki çalışmaları yanı sıra Zürih Üniversitesi'nde misafir öğretim görevlisi olarak Bankacılık ve Finans Bölümünde Gayrimenkul Finansmanı konusunda her yıl bir master sınıfına ders vermektedir. Ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde yayınlanan makaleleri, kitap yazarlığı, kitapta bölüm yazarlığı ve editörlük dahil olmak üzere çeşitli konferans ve sempozyumlarda çok sayıda bildiri sunmuştur. Ticaret ve proje finansmanı anlaşmalarının yapılandırılması, sendikasyon kredileri ve kurumsal bankacılık, derecelendirme ve kredi riski yönetimi alanlarında ulusal ve uluslararası birçok kurumda üst düzey görevlerde bulunan Benli, klasik ve yapılandırılmış emtia finansmanı alanında Türkiye de az kişide bulunan finansman yapılandırma tecrübesine sahiptir. Benli, İngilizce ve Almanca bilmektedir.

Hasan DURSUN
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

1956 doğumlu olan Sn. Hasan Dursun, lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye bölümünde tamamladı. Kariyerine 1977 yılında Sümerbank Atım Satım Müessesesi'nde başladı.

T.C. Merkez Bankası İstanbul Kambiye Şubesi kambiye elemanı olarak çalışan Hasan Dursun, Türkiye İmar Bankası T.A.Ş ve Deva Holding'de müfettişlik, Tütün Bank Genel Müdürlüğü'nde Krediler Müdür Yardımcılığı yaptı.

Faisal Finans Kurumu, Anadolu Finans Kurumu A.Ş., Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. çeşitli finans kuruluşlarında uzun yıllar şube müdürlüğü görevini yürüttü.

Ekim 2017-2018 Mart sonuna kadar Albaraka Türk A.Ş.'de Müdür Danışmanlığı yaptı. 2017-2018 yılları arasında Bereket Emeklilik ve Hayat A.Ş. Yönetim Kurulu Üyeliği, 2020-2022 yıllarında Ziraat Katılım Bankası Yönetim Kurulu Üyeliği, 2018-2022 yılları arasında Natura Oda Sen. ve Tic. A.Ş. (Golf Donduırma) yönetim kurulu üyeliği görevlerinde bulundu.

1995 yılından beri MÜSİAD üyeliği bulunan Dursun, 11 sene MÜSİAD Genel Merkezde Üye Kabul ve Teşkilatlanma Komisyonu Yönetim Kurulu üyeliği yaptı.

Ertemeller İnşaat Gayrimenkul Danışmanlık LTD ŞTİ.'de gayrimenkul danışmanlığı görevlerini sürdüren Hasan Dursun, 19 Ağustos 2022 tarihinde GÜBRETAŞ Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi olarak göreve başladı.

Aytaç ONKUN
Genel Müdür

1974 yılı Gaziantep doğumlu olan Sn. Aytaç ONKUN, Lisans eğitimini 1998 yılında Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi Yönetim Organizasyon Bölümü, Yüksek Lisans Eğitimini ise 2016 yılında Toros Üniversitesi İşletme Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamladı.

1996 yılında Tarım Kredi Kooperatifleri Gaziantep Bölge Birliğine bağlı Büyükşahinbey Tarım Kredi Kooperatifi'nde memur olarak göreve başladı.

1997 yılında Mersin Bölge Birliğine tayin olan Sn. ONKUN sırasıyla Erzin, Aydanyık, Anamur Tarım Kredi Kooperatiflerinde çalıştı.

2008 yılında Yönetmen, 2012 yılında ise Mersin Bölge Birliğine Bölge Müdür Yardımcısı olarak atandı.

2019'dan itibaren Şanlıurfa Bölge Birliği'nde Bölge Müdürü olarak görevini sürdürürken 10 Haziran

2022 tarihinde Gübretaş'a Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür Vekili olarak atanmıştır.

Sn. ONKUN 3 Ekim 2023 tarihinde Genel Müdürlük görevine asaleten atanmıştır.

Gökhan GÜMÜŞ
Mali İşler Direktörü

1984 İstanbul doğumlu olan Sn. GÜMÜŞ, lisans eğitimini 2005 yılında İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme Bölümü'nde, Yüksek Lisans Eğitimini ise 2008 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Finans Programı'nda tamamlamıştır.

Sn. GÜMÜŞ, Maltepe Üniversitesi İşletme Doktora programında eğitimini sürdürmektedir.
Meslek hayatına 2009 yılında başlayan Sn. GÜMÜŞ, GÜBRETAŞ'a 2013 yılında katıldığı, 2013-2019 yılları arasında Tahsilat ve İştirak İlişkileri Müdürlüğü'nde çalıştı.

2016-2019 yılları arasında birim müdürü olarak görev yaptı. 2019-2023 yılları arasında ise Finans Müdürlüğü'nde birim müdürü olarak görev yaptı.

Finans Müdürü görevini sürdürürken 06.02.2023 tarihinde Mali İşler Direktörlüğü'ne vekâleten atanmıştır. Sn. GÜMÜŞ 8 Haziran 2023 tarihinde bu göreve asaleten atanmıştır.

SMMM (Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik) ruhsatı ve SPL (Sermaye Piyasası Lisanslama A.Ş.) lisanslarına sahip olan Sn. GÜMÜŞ, evli ve bir çocuk babasıdır.

Ali Fuat HAMURCU
Satış ve Pazarlama Direktörü

1972 yılı Konya doğumlu olan Sn. Ali Fuat HAMURCU, Lisans eğitimini 1993 yılında Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümünde, Yüksek Lisans Eğitimini ise 2012 yılında Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim ve Organizasyon bilim dalında tamamlandı.

1993 yılında Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği'ne bağlı Tuzyaka Tarım Kredi Kooperatifi'nde ziraat mühendisi olarak görev başladı.

1995 - 2008 yılları arasında Kulu Tarım Kredi Kooperatifi'nde Ziraat Mühendisi ve Kooperatif Müdür Yardımcısı olarak çalıştı.

2008 yılında Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği'ne tayin olan Sn. HAMURCU, 2010 yılında Yönetmen, 2015 yılında Bölge Müdür Yardımcısı olarak atandı.

Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği Bölge Müdür Yardımcılığı görevinde çalışırken, 11 Ocak 2023 tarihinden itibaren GÜBRETAŞ'a Satış ve Pazarlama Direktörü olarak atandığı görevini sürdürmektedir.

Mehmet Halil ÖZSÜER
İşletmeler ve Yatırım Planlama Direktörü

1979 yılında Mardin'de doğan Sn. Mehmet Halil ÖZSÜER, lisans eğitimini 2001 yılında Uludağ Üniversitesi Gıda Mühendisliği bölümünde tamamladı.

Yüksek Lisans Eğitimini ise 2004 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme anabilim dalında tamamladı. Sn. ÖZSÜER, akademik kariyerine Gebze Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme bölümünde Doktora seviyesinde devam etmektedir.

Meslek hayatına 2002 yılında Naturem Şirketler Grubu'nda Kalite Kontrol Mühendisi olarak başlayan Sn. ÖZSÜER, 2004-2013 yılları arası Teeman holding, Sel Sanayi Ürünleri Tic. Paz. A.Ş. de Pazarlama ve Satış Sorumlusu, Selçel Gıda jelatini fabrikasında Fabrika Müdürü olarak çalıştı.

2013-2020 yılları arası Turkcell'de sırası ile İç Denetim Eşdemli Uzmanı, İç Denetim Müdürü, Süreç Güvence ve Kalite Direktörü pozisyonunda, daha sonra Turkcell ve grup şirketlerinden sorumlu İç Denetim Direktörü pozisyonunda görev aldı.

2020-2022 yılları arası özel bir kamsoriyum isbriği ile kurulan Gerede Jelatin tesisine danışmanlık görevini sürdürürken, Temmuz 2022 tarihinde İç Denetim, Risk ve Süreç

Yönetimi Direktörü olarak GÜBRETAŞ'ta çalışmaya başlamıştır. Sn. ÖZSÜER, Mart 2023 tarihinden bu yana İşletmeler ve Yatırım Planlama Direktörü olarak görevine devam etmektedir.

Musa GORAL
Tedarik Zinciri Direktörü

1970 yılında Ordu'nun Ünye İlçesinde doğan Sn. Musa GORAL, Lisans eğitimini 1990 yılında Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi bölümünde tamamladı.

Yüksek Lisans Eğitimini ise Tarım Ekonomisi üzerine, Namık Kemal Üniversitesi, Ziraat Fakültesi'nde tamamladı. Ziraat Yüksek Mühendisi olan Sn. GORAL, evli ve iki çocuk babasıdır.

Meslek hayatına 1993 yılında başlayan Sn. GORAL, 1995 yılında Tarım İlçe Müdürlüğü'nde, 1996-2004 yılları arasında ise Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri'nin çeşitli birimlerinde çalıştı.

Sn. GORAL, 2004 yılında Satış Yöneticisi olarak GÜBRETAŞ'ta çalışma hayatına devam etti. 2008 -2019 yılları arasında GÜBRETAŞ Marmara Bölge Müdürü, 2019-2020 yılları arasında ise GÜBRETAŞ Ege Bölge Müdürü olarak çalıştı.

2020 yılında GÜBRETAŞ Satış ve Pazarlama Direktörlüğü görevine atanan Sn. GORAL, Ocak 2023 itibari ile GÜBRETAŞ Tedarik Zinciri Direktörü olarak görevini sürdürmektedir.

BİR BAKIŞTA FİNANSAL GÖSTERGELER

KONSOLİDE GELİR TABLOSU	2023	2022
Satış Gelirleri (Net)	35.541.343.688	48.304.277.005
Satışların Maliyeti	(31.658.806.129)	(41.132.159.781)
Brüt Kar	3.882.537.559	7.172.117.224
Esas Faaliyet Karı/Zararı	2.866.933.522	2.133.706.698
Finansman Geliri/Gideri Öncesi Faaliyet Karı	3.338.428.752	2.621.146.637
Finansman Geliri/Gideri (Net)	(3.853.669.888)	74.641.694
Vergi Öncesi Kar / (Zarar)	(515.241.136)	209.353.853
Net Dönem Karı	(48.514.759)	316.936.251
Ana Ortaklık Payları	(417.275.408)	228.143.439
Hisse Başına Kazanç (Kurus)	(1,249)	0,683

ÖZET BİLANÇO	2023	2022
Dönen Varlıklar	14.708.465.873	20.193.710.259
Duran Varlıklar	17.324.048.777	15.104.271.269
TOPLAM VARLIKLAR	**32.032.514.650**	**35.297.981.528**
Kısa Vadeli Yükümlülükler	14.272.326.998	20.149.474.075
Uzun Vadeli Yükümlülükler	1.122.808.554	941.305.385
ÖZKAYNAKLAR	16.637.379.098	14.207.202.068
TOPLAM KAYNAKLAR	**32.032.514.650**	**35.297.981.528**

KONSOLİDE CİRO (Milyon TL)

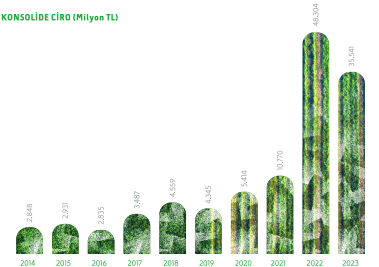

KATI GÜBRE ÜRETİMİ (Bin Ton)

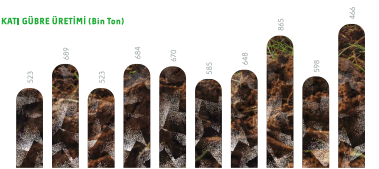

KATI GÜBRE SATIŞI (Bin Ton)

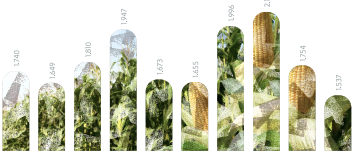

GÜBRETAŞ BORSA ŞİRKET DEĞERİ

(Yılsonu İtibariyle Milyon TL)

KONSOLİDE NET KÂR (Milyon TL)

(Ana Ortaklık Kârı)

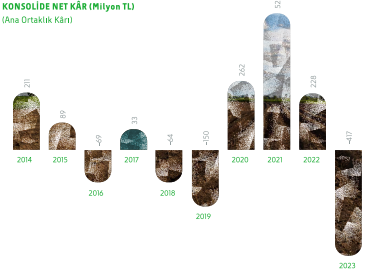

KONSOLİDE YATIRIM (Milyon TL)

SIVI TOZ GÜBRE ÜRETİMİ* (Milyon TL)

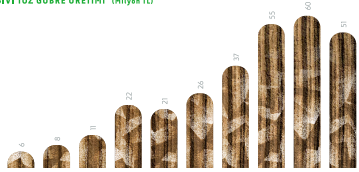

*Sıvı-toz grubu Bitki Besleme Grubu ve Yavaş Salınımlı gübre grubunun toplamını yansıtmaktadır.

72. OLAĞAN GENEL KURUL GÜNDEMİ

DÖNEMİ : 01.01.2023 - 31.12.2023
TARİH : 02 Mayıs 2024
SAAT : 10.00
YER : GENEL MÜDÜRLÜK BİNASI NİDA KULE GÖZTEPE-KADIKÖY/İSTANBUL

GÜBRE FABRİKALARI TÜRK ANONİM ŞİRKETİ (GÜBRETAŞ) 2023 YILI OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTI GÜNDEMİ

1. Açılış ve Toplantı Başkanlığı'nın oluşturulması
2. 2023 yılı hesap dönemine ilişkin Yönetim Kurulu Yıllık Faaliyet Raporu'nun okunması ve müzakeresi
3. 2023 yılı hesap dönemine ilişkin Bağımsız Denetçi Raporu'nun okunması
4. 2023 yılı hesap dönemine ilişkin finansal tabloların okunması, müzakeresi ve tasdike sunulması
5. Yönetim Kurulu üyelerinin ibra edilmesi
6. Yönetim Kurulu'nun 2023 yılı kârının kullanım şekli, dağıtılacak kâr payı oranı ve kâr dağıtım tarihi konusundaki önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi
7. Yönetim Kurulu üyelerine görevleri süresince ödenecek ücretlerin tespiti
8. Yönetim Kurulu üyelerinin seçimi ve görev sürelerinin tespiti
9. Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri uyarınca Yönetim Kurulu tarafından seçilen Bağımsız Denetim Kuruluşu'nun genel kurulun onayına sunulması
10. 2023 yılı hesap döneminde 3'ncü kişiler lehine verilmiş olan teminat, rehin, ipotekler, kefaletler ve elde edilmiş olan gelir veya menfaatler hakkında genel kurula bilgi verilmesi
11. Yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahipleri, Yönetim Kurulu üyeleri, ideri sorumluluğu bulunan yöneticiler ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımları tarafından, Sermaye Piyasası Kurulu'nun II–17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği ekinde yer alan 1.3.6 sayılı kurumsal yönetim ilkesi kapsamında yapılmış işlemlere ilişkin genel kurula bilgi verilmesi
12. 2023 yılı hesap döneminde yapılan bağış ve yardımlar hakkında genel kurula bilgi verilmesi
13. "Ücretlendirme Politikası" ve üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar hakkında genel kurula bilgi verilmesi ve müzakeresi
14. Revize edilen "Bilgilendirme Politikası"nın Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince genel kurulun bilgisine sunulması
15. Yönetim Kurulu üyelerine, Türk Ticaret Kanunu'nun şirkette işlem yapma yasağına ilişkin 395 ve rekabet yasağına ilişkin 396'ncı maddelerinde yer alan işlemleri yapabilmeleri için izin verilmesi
16. Dilek ve temenniler
17. Kapanış

2023 YILI YÖNETİM KURULU FAALİYET RAPORU

GÜBRE FABRİKALARI T.A.Ş.
MERDİVENKÖY MAHALLESİ, BORA SOKAK, NO:1, 34732 KADIKÖY/İSTANBUL
T: (+90 216) 468 50 50
F: (+90 216) 407 10 11
E: ir@gubretas.com.tr

GENEL BİLGİLER

A.RAPORUN DÖNEMİ
01.01.2023 - 31.12.2023

B.TİCARET UNVANI
Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi ("Gübretaş")

C.TİCARET SİCİL NUMARASI
Gübretaş, İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü'ne 47535-0 sicil numarası ile kayıtlıdır.

D.İLETİŞİM BİLGİLERİ

GENEL MÜDÜRLÜK
Şirket merkezimizin ticaret siciline kayıtlı adresi "Bora Sk. Nida Kule Göztepe İşyr. No:1 K:12 (Bölüm: 42, 45) K. 30-31 Kadıköy/İstanbul'dur.
Şirketimize ait telefon, faks, e-posta ve internet adresi bilgileri ise aşağıdaki gibidir.
Tel: +90 (216) 468 50 50
Faks: +90 (216) 407 10 11
E-posta Adresi: gubretas@gubretas.com.tr
İnternet Adresi: www.gubretas.com.tr
Ayrıca tesislerimize ve bölge müdürlüklerimize ait iletişim bilgileri aşağıda yer almaktadır.

YARMCA TESİSLERİ MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Atalar Mahallesi Hayat Sokak
No. 30 41740 Kerfez / KOCAELİ
Tel: +90 (262) 528 46 40

İZMİR TESİSLERİ MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Kırlar Mevkii Fatih Mah.
Atatürk Cad. No: 28 Aliağa / İZMİR
Tel: +90 (232) 627 91 59

İSKENDERUN TESİSLERİ MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Sarıyeki Mah. 12 Eylül Caddesi
E-5 Karayolu Altı No: 1 İskenderun / HATAY
Tel: +90 (326) 656 22 88

BATI AKDENİZ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Kızıltoprak Mah. Aspendos Bulvarı,
Çam Plaza, No:19 Daire:3 Muratpaşa / ANTALYA
Tel: +90 (242) 311 43 73 - 83

DOĞU AKDENİZ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Sarıseki Mah. Atatürk Cad. No: 6
Samseki İskenderun/HATAY
Tel: +90 (326) 626 14 42 - 44 - 49 - 50

EGE BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Kırlar Mevkii Fatih Mah. Atatürk Cad.
Helsinki - Aliağa / İZMİR
Tel: +90 (232) 627 91 59

GAP BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Ulubağ Mh. Recep Tayyip Erdoğan Blv.
Tarım Kredi Sk. No: 305/3 Haliliyar/ŞANLIURFA
Tel. +90 (414) 341 08 08

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Kayapınar Mah. Urfa Yolu 3. km DİYARBAKIR
Tel. +90 (412) 251 12 46 / +90 (412) 251 15 46

İÇ ANADOLU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Süğözü Mahallesi 2185 Cadde No: 20
İç Kaya No:11 TK Süğözü Plaza
Çankaya/ANKARA
Tel. +90 (312) 212 75 75

KARADENİZ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Kamalı Mah. 4043 Sok. No.1/A Atakum / SAMSUN
Tel. +90 (362) 266 40 10

MARMARA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Hürriyet Mah. Dekanlar Sk. No: 2 Yaşam Plaza Kat:1
D.2 Süleymanpaşa/TEKİRDAĞ
Tel: +90 (282) 262 76 50 / +90 (282) 262 47 94

E. ORGANİZASYON ŞEMASI

F. SERMAYE YAPISI

Gübretaş'ın kayıtlı sermayesi 31.12.2023 tarihi itibartyla 1.000.000.000 tl, ödenmiş sermayesi ise 334.000.000 tl'dir. Dönem içerisinde şirketimizin ortaklık yapısında herhangi bir değişiklik yaşanmamıştır.

Şirketimizde imtiyazlı pay ve şirketimizin iktisap ettiği kendisine ait payt bulunmamaktadır.

Türk Ticaret Kanunu ("TTK") 376. madde'de ifade edilen "sermayenin kaybı" veya "borca batık olma" durumlarıtndan herhangi biri söz konusu değildir.

Şirketimizin sermaye yaptsı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye Yapısı

Ortaklarımız	Hisse Tutarı TL	Pay
Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği	253,684,606,88	75,95%
Diğer	80,315,393,12	24,05%
Toplam	**334.000.000,00**	**100,00%**

G. OY HAKLARI VE AZLIK HAKLARI

Gübretaş'ta oy hakkının kullanılmasını zorlaştırıcı uygulamalardan kaçınılmakta, tüm pay sahiplerine eşit, kolay ve uygun şekilde oy kullanımı imkânı sağlanmaktadır. Şirketimizin imtiyazlı payı olmadığından imtiyazlı oy hakkı bulunmamaktadır.

Şirketimizin Esas Sözleşmesi'ne göre azlık hakları, TTK 411. maddede halka açık şirketler için öngörüldüğü şekilde "şirketin sermayesinin en az %5'ine sahip olan pay sahipleri"nce kullanılabilir. Azlık hissedarları yönetimde temsil edilmemektedir.

H.YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

Görev	İsim	Görev Başlangıç Tarihi
Başkan	Hüseyin AYDIN	22.04.2022
Başkan Vekili	Yasin AYAZ	03.08.2022
İcracı Üye	Aytaç ONKUN	10.06.2022
Bağımsız Üye	Hasan DURSUN	19.08.2022
Bağımsız Üye	Dr. Vahit Ferhan BENLİ	10.04.2023

Dönem içinde ve sonrasında ayrılan Yönetim Kurulu Üyeleri:

Görev	İsim	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Bağımsız Üye	Mustafa HAMARAT	25.05.2022	22.03.2023

Yönetim Kurulu üyeleri, şirketimizin Esas Sözleşmesi ve Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilen yetkilere sahiptir, Şirketimizin konsolide finansal tablolarının 30 no'lu dipnotunda Yönetim Kurulu üyeleri ve üst yönetime sağlanan haklara ilişkin bilgi verilmektedir.

I.ÜST YÖNETİM

Görev	İsim	Görev Başlangıç Tarihi
Genel Müdür	Aytaç ONKUN	10.06.2022
Tedarik Zinciri Direktörü	Musa GORAL	10.01.2023
Satış ve Pazarlama Direktörü	Ali Fuat HAMURCU	10.01.2023
Mali İşler Direktörü	Gökhan GÜMÜŞ	06.02.2023
İşletmeler ve Yatırım Planlama Direktörü	Mehmet Halil ÖZSÜER	28.03.2023

Dönem içinde ve sonrasında ayrılan Üst Yöneticiler:

Görev	İsim	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Mali İşler, Satış ve Paz. GMY	M. Raşid ÜNAL	15.06.2020	09.01.2023
Tedarik ve İşletmeler GMY	Mesud ŞENKARDEŞLER	30.09.2016	10.01.2023
Mali İşler Direktörü	Hüseyin KARAKUŞ	01.08.2021	06.02.2023
İşletmeler ve Yatırım Planlama Direktörü	Doç. Dr. Ertuğrul KÖSE	12.08.2020	28.03.2023

Şirket Üst Yönetimi

Aytaç ONKUN – Genel Müdür

1974 yılı Gaziantep doğumlu olan Sn. Aytaç ONKUN, Lisans eğitimini 1998 yılında Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi Yönetim Organizasyon Bölümü, Yüksek Lisans Eğitimini ise 2016 yılında Toros Üniversitesi İşletme Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamladı.

1996 yılında Tarım Kredi Kooperatifleri Gaziantep Bölge Birliğine bağlı Büyükşahinbey Tarım Kredi Kooperatifi'nde memur olarak göreve başladı.

1997 yılında Mersin Bölge Birliğine tayin olan Sn. ONKUN sırasıyla Erzin, Aydıncık, Anamur Tarım Kredi Kooperatiflerinde çalıştı.

2008 yılında Yönetmen, 2012 yılında ise Mersin Bölge Birliğine Bölge Müdür Yardımcısı olarak atandı.

2019'dan itibaren Şanlıurfa Bölge Birliği'nde Bölge Müdürü olarak görevini sürdürürken 10 Haziran 2022 tarihinde Gübretaş'a Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür Vekili olarak atanmıştır. Sn. ONKUN 3 Ekim 2023 tarihinde Genel Müdürlük görevine asaleten atanmıştır.

Musa GORAL – Tedarik Zinciri Direktörü

1970 yılında Ordu'nun Ünye ilçesinde doğan Sn. Musa GORAL, Lisans eğitimini 1990 yılında Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi bölümünde tamamladı.

Yüksek Lisans Eğitimini ise Tarım Ekonomisi üzerine, Namık Kemal Üniversitesi, Ziraat Fakültesi'nde tamamladı. Ziraat Yüksek Mühendisi olan Sn. GORAL, evli ve iki çocuk babasıdır.

Meslek hayatına 1993 yılında başlayan Sn. GORAL, 1995 yılında Tarım İlçe Müdürlüğü'nde, 1996-2004 yılları arasında ise Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri'nin çeşitli birimlerinde çalıştı.

Sn. GORAL, 2004 yılında Satış Yöneticisi olarak GÜBRETAŞ'ta çalışma hayatına devam etti, 2008 -2019 yılları arasında GÜBRETAŞ Marmara Bölge Müdürü, 2019–2020 yılları arasında ise GÜBRETAŞ Ege Bölge Müdürü olarak çalıştı.

2020 yılında GÜBRETAŞ Satış ve Pazarlama Direktörlüğü görevine atanan Sn. GORAL, Ocak 2023 itibarı ile GÜBRETAŞ Tedarik Zinciri Direktörü olarak görevini sürdürmektedir.

Ali Fuat HAMURCU – Satış ve Pazarlama Direktörü

1972 yılı Konya doğumlu olan Sn. Ali Fuat HAMURCU, Lisans eğitimini 1993 yılında Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümünde, Yüksek Lisans Eğitimini ise 2012 yılında Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim ve Organizasyon bilim dalında tamamladı.

1993 yılında Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği'ne bağlı Tuzyaka Tarım Kredi Kooperatifi'nde ziraat mühendisi olarak göreve başladı.

1995 - 2008 yılları arasında Kulu Tarım Kredi Kooperatifi'nde Ziraat Mühendisi ve Kooperatif Müdür Yardımcısı olarak çalıştı.

2008 yılında Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği'ne tayin olan Sn. HAMURCU, 2010 yılında Yönetmen, 2015 yılında Bölge Müdür Yardımcısı olarak atandı.

Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği Bölge Müdür Yardımcılığı görevinde çalışırken, 11 Ocak 2023 tarihinden itibaren GÜBRETAŞ'ta Satış ve Pazarlama Direktörü olarak atandığı görevini sürdürmektedir.

Gökhan GÜMÜŞ – Mali İşler Direktörü

1984 İstanbul doğumlu olan Sn. GÜMÜŞ, lisans eğitimini 2005 yılında İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme Bölümü'nde, Yüksek Lisans Eğitimini ise 2008 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Finans Programı'nda tamamlamıştır. Sn. GÜMÜŞ, Maltepe Üniversitesi İşletme Doktora programında eğitimini sürdürmektedir.

Meslek hayatına 2009 yılında başlayan Sn. GÜMÜŞ, GÜBRETAŞ'a 2013 yılında katıldı. 2013-2019 yılları arasında Yatırımcı ve İştirak İlişkileri Müdürlüğü'nde çalıştı. 2016-2019 yılları arasında birim müdürü olarak görev yaptı. 2019-2023 yılları arasında ise Finans Müdürlüğü'nde birim müdürü olarak görev yaptı. Finans Müdürü görevini sürdürürken 06.02.2023 tarihinde Mali İşler Direktörlüğü'ne vekâleten atanmıştır. Sn. GÜMÜŞ 8 Haziran 2023 tarihinde bu göreve asaleten atanmıştır.

SMMM (Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik) ruhsatı ve SPL (Sermaye Piyasası Lisanslama A.Ş.) lisansları bulunan ve iyi düzeyde İngilizce bilen Sn. GÜMÜŞ, evli ve bir çocuk babasıdır.

Mehmet Halil ÖZSÜER – İşletmeler ve Yatırım Planlama Direktörü

1979 yılında Mardin'de doğan Sn. Mehmet Halil ÖZSÜER, lisans eğitimini 2001 yılında Uludağ Üniversitesi Gıda Mühendisliği bölümünde tamamladı.

Yüksek Lisans Eğitimini ise 2004 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme anabilim dalında tamamladı. Sn. ÖZSÜER, akademik kariyerine Gebze Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme bölümünde Doktora seviyesinde devam etmektedir.

Meslek hayatına 2002 yılında Naturem Şirketler Grubu'nda Kalite Kontrol Mühendisi olarak başlayan Sn. ÖZSÜER, 2004-2013 yılları arası Tezman holding, Sel Sanayi Ürünleri Tic. Paz. A.Ş.'de Pazarlama ve Satış Sorumlusu, Seljel Gıda jelatini fabrikasında Fabrika Müdürü olarak çalıştı.

2013-2020 yılları arası Turkcell'de ara üst iç Denetim Kıdemli Uzmanı, İç Denetim Müdürü, Süreç Güvence ve Kalite Direktörü pozisyonunda, daha sonra Turkcell ve grup şirketlerinden sorumlu İç Denetim Direktörü pozisyonunda görev aldı.

2020-2022 yılları arası özel bir konsorsiyum işbirliği ile kurulan Gerede Jelatin tesisine danışmanlık görevini sürdürürken, Temmuz 2022 tarihinde İç Denetim, Risk ve Süreç Yönetimi Direktörü olarak GÜBRETAŞ'ta çalışmaya başlamıştır.

Sn. ÖZSÜER, Mart 2023 tarihinden bu yana İşletmeler ve Yatırım Planlama Direktörü olarak görevine devam etmektedir.

İNSAN KAYNAKLARI

2023 yılı sonu itibarıyla bir önceki yıla göre çalışan durumunda meydana gelen değişiklikleri gösteren tablo aşağıda sunulmuştur:

Tablo 2: Çalışan Durumu

Görev Yerleri	31/12/2023	31/12/2022	Değişim
Genel Müdürlük	85	104	(19)
Yanmca Tesisleri	319	342	(23)
Bölge Müdürlükleri	114	128	(14)
TOPLAM	**518**	**574**	**(56)**

Toplu İş Sözleşmesi

Şirketimizin 2023 - 2024 dönemini kapsayan ve 19.01.2023 tarihinde işçi sendikası Petrol-İş (Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası) ile işveren sendikası KIPLAS (Türkiye Kimya Petrol Lastik ve Plastik Sanayii İşverenleri Sendikası) arasında başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 11.05.2023 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır.

Eğitim Faaliyetleri

Eğitim faaliyetleri, şirket çalışanlarının yönetsel, bireysel ve mesleki yetkinliklerini geliştirmeye yönelik olmuştur. 2023 yılı içerisinde toplam 369 çalışanın katılımıyla 1.318 saatlik eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

2.2023 YILI TÜRKİYE VE GLOBAL GÜBRE PİYASALARI

Dünyada ve ülkemizde kimyevi gübre sektörü, Covid 19 salgını döneminde ham maddeler ve emtiada meydana gelen aşırı fiyat hareketlerinin normalleştiği, fiyatların uzun yıllar ortalamalarına yakınlaştığı bir yılı geride bırakmıştır.

Sektörün en önemli girdisi amonyakta yılın ikinci çeyreğinde fiyatların dip seviyeleri test ettikten sonra ortalamalara yakın hareket etmesi azaltılı ürünlerin talebine olumlu yansımıştır. Üre gübresi tüketimi 2 milyon tonun üzerinde gerçekleşerek tekrar salgın öncesi miktarlara ulaşmıştır. Diğer önemli girdilerden fosforik asitte, fiyatlar ortalamaların üzerinde seyretmesine rağmen DAP başta olmak üzere bu gruptaki ürünlerin tüketimi de bir önceki yılı göre artmıştır.

Ham madde ve emtia fiyatlarının yanısıra gemi navlun bedellerindeki normalleşmenin ürün maliyetlerinin azalmasına katkı sağlaması pazarın büyümesine etkisi olmuştur.

Tarımsal ürün fiyatları ve üretici gelirlerinin kimyevi gübre talepleri üzerindeki etkisine bakıldığında ise hasat döneminde buğday ve arpa destekleme fiyatlarının üreticiler lehine sonuç doğuracak düzeyde açıklanması TMO'nun en büyük alıcı rolüyle bu politikayı desteklemesi üreticileri memnun etmiştir. Bu memnuniyet buğday ve arpa ekim döneminde gübre talepleri için uygun bir ortam oluşturmuştur. Yurt dışı ve yurt içi piyasalarda mısır, ayçiçeği ve pamuk fiyatlarının üretici beklentilerinin altında hareket etmesi ise yılın son çeyreğinde gübre taleplerini başlatmıştır.

Yılın 3. çeyreğinde faizlerin artmasıyla üreticilerin borçlanma maliyetlerinin yükselmesi de son çeyrekteki beklenen taleplerin 2024 ilk çeyreğine ötelenmesine neden olmuştur.

Sonuç itibari ile ülkemizde 2023 yılında 6,6 milyon ton kimyevi gübre tüketilmiş, pazar 2022 yılına göre %14 büyümüştür.

Grafik 1 : Global Pazarlardaki Gübre Fiyatları-USD/TON

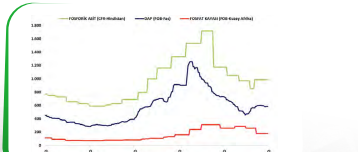

Grafik 2 : Global Pazarlardaki Gübre Fiyatları-USD/TON

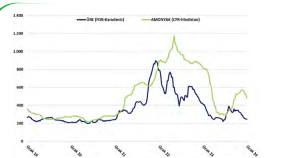

A.GÜBRE FABRİKALARI T.A.Ş. FAALİYETLERİ

Gübretaş Türkiye'nin kimyevi gübre sektöründe faaliyet gösteren ilk ve öncü firmasıdır. Şirket satışlarının önemli bir kısmı bağlı ortaklığı olduğu Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği ("TKK") aracılığı ile gerçekleştirilmektedir. Türkiye genelinde 8 bölge satış müdürlüğü bulunmaktadır. Gübretaş yaklaşık 2.700 satış noktası ile Türkiye'nin tarımsal üretim yapılan her bölgesinde satış yapmaktadır.

B.TESİSLER İLE İLGİLİ BİLGİLER

Gübretaş tesis, depo ve idari binalardan oluşan, 169.226 m2'si kapalı olan olmak üzere toplam 445.470 m2'lik gayrimenkul varlığına sahiptir.

Gübretaş ayrıca Yarımca Tesisleri'nde 800.000 ton/yıl katı kimyevi gübre, İzmir Tesisleri'nde ise 100.000 ton/yıl bitki besleme grubu (sıvı-toz) gübre kapasitesi olmak üzere toplam 900.000 ton/yıl üretim kapasitesine sahiptir. Gübretaş'a ait depoların toplam kapasitesi 450.000 tondur.

Tablo 3 : GAYRİMENKULLER (Kapalı Alan-m2)

Görev Yerleri	Yönetim	Üretim Tesisleri	Depolar
Ankara	140	-	-
Hatay	687	5,112	43.742
İstanbul	4.290	-	-
İzmir	570	2,926	23.200
Kocaeli	2,410	30,031	26,517
Samsun	626	1,000	20,786
Tekirdağ	-	-	7,189
TOPLAM	8.723	39.069	121.434

Tablo 4: Gübretaş Gübre Üretim ve Depolama Kapasitesi - Ton

Yarıtmca Tesisleri	Üretim Kapasitesi Ton/Yıl
NPK 1A (Kompoze Gübre)	250.000
NPK 1B (Kompoze Gübre)	250.000
NPK 2 (Kompoze Gübre)	300.000
Toplam	**800.000**

İzmir Tesisleri	
Bitki Beslenme Grubu	100.000

Genel Toplam	**900.000**

Depolar	Depo Kapasitesi Ton
Hatay	150.000
Samsun	100.000
Kocaeli	100.000
İzmir	55.000
Tekirdağ	30.000
İzmir (Sıvı Gübre Deposu)	15.000
Toplam	**450.000**

C.ÜRETİM

Türkiye faaliyetleri kapsamında, 2023 yılında 466.409 ton katı gübre, 21.639 ton bitki besleme grubu gübre, 29.126 ton yavaş salınımlı gübre olmak üzere toplam 517.175 ton kimyevi gübre üretilmiştir.

2023 yılında 2022 yılına göre üretim katı gübrelerde %22,0, bitki besleme grubu gübrelerinde %3,2, yavaş salınımlı gübrelerde ise %21,6 oranında düşüş göstermiştir, Toplam üretimde ise %21,4 azalma yaşanmıştır. Katı gübre üretiminde 2023 yılında kapasite kullanım oranı (KKO) %47,4 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5 : Ürün Bazında Üretim Miktarları - TON

Ürün	2023	2022	Değişim
Katı Gübre	466.409	598.135	(22,0%)
Bitki Beslenme Grubu (Sıvı Toz Gübre)	21.639	22.351	(3,2%)
Yavaş Salınımlı Gübre	29.126	37.170	(21,6%)
TOPLAM	**517.175**	**657.656**	**(21,4%)**

Grafik 3 -Yıllar İtibarıyla Üretim Miktarları ve Kapasite Kullanım Oranları

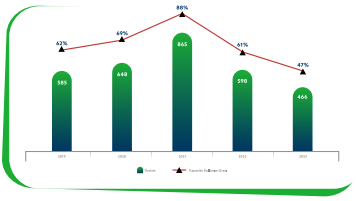

D.SATIŞ ve ALIMLAR

Türkiye faaliyetleri kapsamında 2023 yılında 1,536,964 ton katı gübre, 43,840 ton bitki besleme grubu gübre ve 29,626 ton yavaş salınımlı gübre olmak üzere toplam 1,610,431 ton kimyevi gübre satılmıştır.

2023 yılında bir önceki yıla göre göre satışlar katı gübrelerde %12,4, bitki besleme grubu gübrelerinde %19,5, yavaş salınımlı gübrelerde ise %28,4 oranında düşüş göstermiştir. Toplam satışlardaki düşüş oranı ise %13,0'dır.
Şirketin 2023 yılında gerçekleştirdiği ihracat miktarı toplam 6,083 ton olmuştur.

Tablo 6 : Ürün Gruplarına Göre Satışlar - TON

Katı Kimyevi Gübreler	2023	2022	Değişim
Kompoze	599.579	717.529	(16,4%)
Azotlu	730.025	866.216	(15,7%)
Fosfatlı ve Diğer	207.360	170.446	(21,7%)
Katı Gübre Toplamı	**1.536.964**	**1.754.191**	**(12,4%)**
Bitki Beslenme Grubu (Sıvı-Toz Gübre)	3.840	54.492	(19,5%)
Yavaş Salınımlı Gübre	29.626	41.360	(28,4%)
Genel Toplam	**1.610.431**	**1.850.043**	**(13,0%)**

2023 yılındaki hammadde ve ticari mal alımları geçen yılın aynı dönemine göre %18,1 azalarak 1.291.970 ton olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 7 - Sodarik Bilgileri - TON

	2023	2022	Değişim
Hammadde	361,678	476,168	(24,0%)
Ticari Mal	930,292	1,102,150	(15,6%)
Toplam Alımlar	**1,291,970**	**1,578,318**	**(18,1%)**

Grafik 4 -Yurtiçi Satış Miktarları ve Pazar Payları

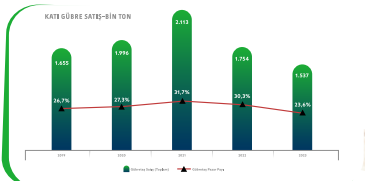

YATIRIMLAR

Gübretaş, yurtiçi gübre faaliyetlerinde 2023 yılı içinde 157.036.115 ₺ yatırım harcaması gerçekleşmiştir. Şirketin yatırım faaliyetleri ile ilgili güncel durumlar aşağıda yer almaktadır:

- Yarımca tesislerinde bulunan NPK 2 fabrika binası ve hammadde deposu depreme karşı güçlendirilmiştir.
- NPK binası ve torbalama deposunun çelik çatısı, deprem güçlendirme çalışmaları kapsamında yenilenmiştir.
- Yarımca tesislerinde slowfert gübresi üretim hattı kurulumu yapılmıştır.
- Yarımca tesisleri asit tankları yatırımı tamamlanmıştır.
- İzmir sıvı-toz gübre üretim tesisleri modernizasyon çalışmaları başlamıştır.
- Yarımca tesislerinde yeni depo yatırımı kapsamında Faz I zemin iyileştirme çalışmaları tamamlanmıştır. Üst yapı inşaatına başlanmış olup, süreç devam etmektedir.
- İskenderun Akçay depolama tesisi yatırımı için projelendirme ve tasarım çalışmalarına devam etmektedir. Saha içinde bulunan 154.000 kW enerji nakli hattı direği yükseltilme çalışmaları başlamıştır.
- İskenderun liman tesisleri master plan çalışmaları başlamıştır.

Yatırımlarda teşviklerden yararlanma durumu

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca 110061 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi'nin tamamlama vizesi 20 Eylül 2018 tarihinde yapılmıştır. Sabit yatırım tutarı 290,369,160 TL'dir. Yatırımlardan yararlanılacak destek unsurları 2023 yılı için vergi indirimi oranı %50, yatırıma katkı oranı ise %25'tir. Cari dönemde 24,168,245.30-TL tutarında vergi indiriminden yararlanılmıştır.

Şirket tarafından T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na yapılan 26 Mart 2018 tarih ve 38928 sayılı başvuruya istinaden 16 Mayıs 2018 tarih ve 136984 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi temin edilmiştir. Söz konusu Yatırım Teşvik Belgesi 26 Eylül 2026 tarihine kadar geçerlidir ve 377,947,636 TL tutarındaki sabit kıymet yatırım planlarını ihtiva etmektedir. Yatırımlara yararlanacağı destek unsurları, vergi indirimi oranı (%90), yatırıma katkı oranı (%50), KDV istisnası, faiz desteğinden, gümrük vergisi muafiyetinden oluşmaktadır.

Şirket tarafından T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na yapılan 26 Mart 2018 tarih ve 38927 sayılı başvuruya istinaden 11 Haziran 2018 tarih ve 137850 sayılı Tahsis Belgesi temin edilmiştir. Söz konusu Yatırım Teşvik Belgesi 26 Mart 2024 tarihine kadar geçerlidir ve 235,000,000 TL tutarındaki sabit kıymet yatırım planlarını ihtiva etmektedir. Yatırımların yararlanacağı destek unsurları vergi indirimi oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%25), sigorta primi işveren hissesi desteği, KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyetinden oluşmaktadır. Cari dönemde 726,860,000 - TL tutarında vergi indiriminden yararlanılmıştır.

Şirket tarafından T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na 26 Ekim 2022 tarihinde yapılan 55416 ve 55417 sayılı müracata istinaden 10 Kasım 2022 tarihinde sırasıyla 543747 ve 543746 sayılı yatırım teşvik belgeleri temin edilmiştir. Söz konusu yatırım teşvik belgeleri 26 Ekim 2025 tarihine kadar geçerlidir ve sırasıyla 4,450,000-TL ve 6,950,000-TL tutarındaki sabit kıymet yatırım planlarını ihtiva etmektedir. Bu teşvikler kapsamında sırasıyla 715,475,00-TL ve 1,091,031,00-TL tutarında vergi indiriminden yararlanılmıştır. Yatırımların yararlanacağı destek unsurları vergi indirimi oranı (%70), yatırıma katkı oranı (%30), sigorta primi işveren hissesi desteği, KDV istisnasından oluşmaktadır.

8 Mayıs 2018 tarihinde T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan onayı ile Gübretaş Yarımca Tesisinde AR-GE Merkezi kurulmuştur. Bu kapsamda AR-GE indirimi, gelir vergisi stopaj teşviki, sigorta primi desteği, damga vergisi istisnası ve nakdi katkı desteklerinden yararlanmaktadır.

3.RAZİ PETROCHEMICAL CO. FAALİYETLERİ

A.ÜRETİM

Razi tarafından 2023 yılında 1.252.132 ton muhtelif cinslerde mamül üretilmiş ve kapasite kullanım oranı %37,5 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 8 - Razi Üretim - TON

Ürün	2023	2022	Değişim
Amonyak	523,555	459,941	13,8%
Üre	289,359	339,317	(14,7%)
Sülfürik Asit	195,067	196,754	(0,9%)
Kükürt	184,007	159,140	15,6%
DAP	60,144	49,857	20,6%
Toplam	**1,252,132**	**1,205,009**	**3,9%**

B.SATIŞ

Rezi tarafından 2023 yılında 945,771 ton ürün satılmıştır.

Tablo 9 - Rezi Satış - TON

Ürün	2023	2022	Değişim
Amonyak	321,371	275,977	16,4%
Üre	289,514	361,488	(19,9%)
Sülfürik Asit	187,634	181,649	3,3%
Kükürt	100,193	110,172	(9,1%)
DAP	47,059	49,011	(4,0%)
Toplam	**945,771**	**978,297**	**(3,3%)**

Not: Rezi'de üretim ve satış rakamları arasında oluşan fark, Rezi'nin tam entegre üretim yapısı sebebiyle özellikle amonyak ve kükürt ürünlerinin bir kısmının ara mamül olarak kullanılmasından kaynaklanmaktadır.

C.YATIRIMLAR

Rezi tesislerinde, verimlilik artışına dönük yatırımlar ve renovasyon yatırımları gerçekleştirilmiştir. İran tesislerinde 2023 yılı içinde 143.131.988 TL yatırım harcaması yapılmıştır.

4.GÜBRETAŞ MADEN YATIRIMLARI A.Ş. FAALİYETLERİ

Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş. Söğüt Altın madeni faz 1 tesis inşaatı 2022 Aralık ayı içinde tamamlanmış olup 27 Ocak 2023 tarihinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın katılımıyla altın üretim faaliyetlerine başlamıştır.

Bu döneme kadar faz 1 tesis inşaatına ek olarak 1. kademe maden atık depolama tesisi, yüksek gerilim enerji hattı deplase işlemleri ve maden sahası kullanımı için gerekli olan enerji hattının tesis edilmesi, altı yapı ve tesis alanlarının kazı işlemleri ile saha içi bina ve ofis inşaat işleri yapılmıştır. Ayrıca 2024 ilk çeyreği içinde maden atık depolama tesisi 2. kademe inşaatı, Korudarlık yeraltı portal bölgesi inşaat çalışmaları ile saha içi bina ve ofis inşaat çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir.

Tamamlanan faz 1 tesis ile ilk etapta Akbaştepe cevher damarının oksitli üst kısımları açık ocak işletmesi yöntemiyle üretilerek işlenecektir, Ayrıca Korudarlık cevher damarının üretiminin yapılması amacıyla yeraltı ana rampa ve havalandırma galerilerinde ilerlemelere başlanmış olup, yeraltı çalışmaları kapsamında 2024 yılının ilk yarısında ilk cevherin üretilerek faz 1 tesisinde işlenmesi hedeflenmektedir.

2023 yılında bugüne kadar gelinen süreçte maden sahası içerisinde, mevcut cevherleşmeler etrafında sondaj faaliyetleri yürütülmüştür, Sondaj çalışmasının temel amacı devam eden açık ocak üretim faaliyetleri kapsamında cevher kaybının önlenerek optimum ocağın kazılması, mevcut açık ocakların genişleme ihtimallerinin değerlendirilmesi ve inşaat alanları içerisinde kaya yapılacak alanların sterilizasyonudur.

Faz 2 tesis yatırımına yönelik gerekli mühendislik çalışmaları devam etmektedir.

Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş. tesislerinde 2023 yılı sonu toplam 2.215.857.497 TL yatırım harcaması yapılmıştır.

31 Aralık 2023 itibarıyla Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş. çalışan sayısı 399 kişidir.

Ayrıca Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş.'nin T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca 531623 sayılı yatırım teşvik belgesi 28 Aralık 2021 tarihinde başlamıştır. Belgenin toplam yatırım tutarı 4.602.562.065 TL'dir. Yatırımlardan yararlanılacak destek unsurları 2023 yılı için vergi indirimi oranı %80, yatırıma katkı oranı ise %40'tır.

5.ŞİRKET FAALİYETLERİNE İLİŞKİN DİĞER GELİŞMELER

A.OLAĞAN VE OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULLAR VE KÂR PAYI DAĞITIMI

2022 yılı hesap dönemine ait 71. Olağan Genel Kurul Toplantısı 19 Nisan 2023 Çarşamba günü gerçekleştirilmiş olup, detaylar kurumsal yönetim bilgi formu dokümanında sunulmuştur. Dönem içerisinde olağanüstü genel kurul toplantısı yapılmamıştır.

Gübretaş, Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği uyarınca hazırlanan "Kâr Dağıtım Politikası" çerçevesinde kâr dağıtımı yapmaktadır.

Gübretaş, şirket menfaatlerini de göz önünde bulundurarak hissedarlarına azami oranda kâr payı dağıttılmasını prensip olarak benimsemektedir. Şirketimizin kâr payı dağıtımında imtiyazlı hakları yoktur. Kâr payı dağıtım tarihi itibariyle mevcut payların tümüne bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın eşit olarak kâr payı dağıtılır.

Kâr payının hangi tarihlerde ve ne şekilde verileceği Şirket Esas Sözleşmesi'nin 31. maddesine göre Yönetim Kurulu'nun teklifi üzerine Genel Kurul tarafından kararlaştırılır.

Gübretaş, 2023 yılı da dâhil son 5 yıl içerisinde kâr payı dağıtımı gerçekleşmemiştir.

B.BAĞIŞ VE YARDIMLAR

"Gübretaş Eğitim Bursu" kapsamında, Gübretaş 2023 yılında toplam 509.500 tl burs ödemesi gerçekleştirmiştir. Şirket ayrıca çeşitli kamu ve eğitim kurumlarına 3.144.304 tl bağış ve yardımda bulunmuştur. Söz konusu burs, bağış ve yardımların toplam tutarı 3.653.804 tl olarak gerçekleşmiştir.

C.İÇ DENETİM FAALİYETLERİ

Şirket Yönetim Kurulu'na bağlı olarak çalışmalarını sürdüren İç Denetim, Risk ve Süreç Yönetimi Müdürlüğü, Operasyonel denetim faaliyetleri ve riske dayalı denetim yaklaşımı esas alınarak hazırlanan yıllık denetim planına göre icra etmektedir, İç denetimler vasıtasıyla İç Denetim fonksiyonu, şirketin risk yönetimi, kontrol ve yönetişim süreçlerinin etkinliğini değerlendirerek bu süreçler hakkında üst yönetime güvence verir.

İç Denetim ayrıca güncel konularda ve yönetim tarafından talep edilen konularda danışmanlık fonksiyonu icra etmektedir.

İç Denetim fonksiyonunun denetim faaliyetleri, esas olarak yıllık risk bazlı denetim planları çerçevesinde GÜBRETAŞ'ın tüm işyerlerinde gerçekleştirilen işlemlerin şirket vizyon, misyon, ve stratejilerine, yasal mevzuata, etik kurallara ve şirket dokümanlarına uygunluğunu tespit etmektedir.

Bu çalışmalar esnasında bilginin güvenilirliği ve doğruluğu, Şirket politikalarına, plan, prosedür, yönetmelik ve yasalara uygunluğu, varlıkların korunması, kaynakların tutumlu ve verimli kullanımı, faaliyetler ve programlar için belirlenen amaçların gerçekleştirilmesi, hataların nedenleri ve düzeltici önlemler, faaliyetlerin verimliliği, etkinliği ve sonuç olarak şirketin faaliyetlerini Uluslararası İç Denetim Mesleki Uygulama Standartları çerçevesinde bir bütün olarak denetlenmekte yapılan denetim sonuçları ve hazırlanan denetim raporları üst yönetime raporlamaktadır.

D.ÖZEL VE KAMU DENETİMLERİ

Gübretaş konsolide finansal tablolarının bağımsız denetimi yanında, kurumlar vergisi beyannamesi tam tasdik hizmeti de almaktadır. 2022 yılı hesap dönemine ait 71. Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda şirketimize gelen özel denetim talebi bulunmamaktadır.

E.İLİŞKİLİ TARAF İŞLEMLERİ VE BAKİYELERİNE İLİŞKİN BİLGİLER

1 Ocak - 31 Aralık 2023 hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların 30 no'lu dipnotunda detay bilgi verilmiştir.

F.ŞİRKET ALEYHİNE AÇILAN DAVALAR VE DİĞER HUSUSLAR

Konsolide finansal tablolaran 16 numaralı dipnotlarında, Grup ve karşı taraflarce açılmış davaların konuları, son durumları ve konsolide finansal tablolar üzerindeki etkileri açıklanmıştır.
Mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle şirketimiz ve yöneticileri hakkında uygulanan herhangi bir idari veya adli yaptırım bulunmamaktadır.

G.ŞİRKET FAALİYETLERİNİ ETKİLEYEBİLECEK MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ

Faaliyet dönemi içerisinde şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişikliği gerçekleşmemiştir.

H.BAĞLILIK RAPORU

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 199. Maddesi gereğince Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan 01.01.2023- 31.12.2023 hesap dönemine ait "Bağlılık Raporu" sonucu aşağıda sunulmuştur:

"Gübretaş'ın Hakim Şirket'i Ankara Ticaret Sicili Müdürlüğü'ne 35791 numarası ile kayıtlı, "Yukarı Bahçelievler Mahallesi Willhem Thomsen Caddesi No:7 Çankaya Ankara" adresinde mukim Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği olup;

- Geçmiş faaliyet yılında Hakim Şirket ile, Hakim Şirket'e bağlı bir şirketle, Hakim şirketin yönlendirmesiyle onun ya da ona bağlı bir şirketin yararına yaptığı herhangi bir hukuki işlemin bulunmadığı ve dolayısıyla hukuki işlemlerde ortaya çıkan bir edim ve karşı edimin olmadığı,
- Geçmiş faaliyet yılında Hakim şirketin ya da ona bağlı bir şirketin yararına alınan veya alınmasından kaçınılan herhangi bir önlemin bulunmadığı ve dolayısıyla alınan veya alınmasından kaçınılan önlemler nedeniyle ortaya çıkan bir zararın olmadığı

sonucuna ulaşılmıştır."

I.BAĞLI ORTAKLIKLAR VE İŞTİRAKLER

1 Ocak - 31 Aralık 2023 hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların 1 no'lu dipnotunda bağlı ortaklık ve iştiraklerimize ilişkin detay bilgilere yer verilmiştir.

6.TÜRKİYE GÜBRE SEKTÖRÜNE İLİŞKİN 2024 YILI BEKLENTİLERİ

2024 yılında kimyevi gübre fiyatlarının aşırı dalgalanmasına yol açacak arz talep kaynaklı bir tehdit beklenmemekle birlikte, küresel ticaretin aksamasına yönelik siyasi ve ekonomik risklerin giderek artmaya ham madde ve emtiada maksi fiyatlardan sürdürülebilir tedarikı zorlaştıracaktır, Uluslararası piyasalarda oluşan koşulların devam etmesi halinde yurt içinde gübre fiyatlarında belirleyici unsur döviz kurları olacaktır.

Mevcut buğday ve arpa fiyatlara azotlu gübrelerin talebini destekleyecektir, 'lil içerisinde mısır, ayçiçek ve pamuk fiyatlarının üreticilerin reel gelirlerine yansıyacak şekilde hareket etmesi özellikle azotlu gübrelerde talep iştahını artıracaktır.

İklimin son yıllarda tarımsal üretim ve gübre tüketimi üzerindeki olumsuz etkisi ise devam etmektedir. Hububat ekim alanları sonbaharda genel olarak yeterli yağış almış, bitki çıkışları gerçekleşmiştir. Ancak 2024 Ocak ve Şubat aylarında kar yağışlarının olmaması nedeniyle su kaynaklarında tarımsal sulama amaçlı su birikimi oluşmamıştır. Bahar yağmurlarının zamanında ve düzenli yağmuş bu riski ortadan kaldıracak, tarımsal üretimde verim için vazgeçilmez girdi olan kimyevi gübrelerin gerektiği miktarda tüketilmesine zemin hazırlayacaktır.

7.FİNANSAL DURUM VE HİSSE PERFORMANSI

A.FİNANSAL ORANLAR

Table 10 : Son 5 Yıl İtibariyle Yılsonu Finansal Oranlar

Likidite Oranları	2023	2022	2021	2020	2019
Cari Oran	1,03	1,00	1,08	0,98	0,80
Asit Test Oranı	0,61	0,35	0,46	0,55	0,37
Mali Oranlar					
Finansal Kaldıraç Oranı	0,48	0,60	0,69	0,66	0,72
Dış Kaynaklar/ Aktif	0,52	0,40	0,31	0,34	0,20
Verimlilik Oranları					
Stok Devir Hızı	3,30	3,35	1,54	2,97	2,99
Alacak Devir Hızı	10,93	14,60	5,64	6,05	7,50
Aktif Devir Hızı	1,11	1,37	0,82	1,05	1,01
Kârlılık Oranları					
Brüt Kârlılık Oranı	0,11	0,15	0,24	0,24	0,20
Esas Faaliyet Kârlılık Oranı	0,03	0,10	0,04	0,09	0,07
FAVÖK Oranı	0,07	0,12	0,20	0,14	0,09

Not: 2022 ve 2023 oranları enflasyon muhasebesi uygulanmış verilere göre hesaplanmıştır.

B.KÂR PAYI DAĞITIM KARARI

vGübretaş'ın kâr dağıtım politikası, TTK, Sermaye Piyasası Kanunu ve Esas Sözleşme hükümleri çerçevesinde oluşturularak 62. Olağan Genel Kurul'un onayına sunulmuştur, Şirketimizin "Kâr Dağıtım Politikası" kurumsal internet sitesinde Türkçe ve İngilizce olarak yatırımcılarının ve kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. Gübretaş'ın kâra katılım konusunda imtiyazlı ortağı bulunmamaktadır.

Yönetim Kurulu'nun 2022 yılı kârının kullanım şekline dair kararı aşağıdaki gibidir:

"Şirketimiz Türk Ticaret Kanunu hükümleri, Sermaye Piyasası Mevzuatı, Vergi Mevzuatı ve diğer ilgili mevzuat ile esas sözleşmemizin kâr dağıtım ile ilgili maddeleri kapsamında hazırlanan kâr dağıtım politikası çerçevesinde hissedarlarına kâr payı dağıtımı yapmaktadır.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun **II-14.1** sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" uyarınca hazırlanan ve Eren Bağımsız Denetim A.Ş. tarafından denetlenen 01.01.2022-31.12.2022 hesap dönemine ait finansal tablolara göre 757,352,143.00 TL konsolide net dönem kârı (ana ortaklık payı) elde edilmiştir, Mevcut durumda yasal kayıtlara göre net dönem kârı ise 706,787,777.61 TL'dir.

Yatırımlar sebebiyle artan nakit ihtiyacı ve finansal yapının korunması gerekliliklerini nedeniyle;

- Kâr dağıtımı yapılmaması,
- Yasal kayıtlara göre elde edilecek net dönem kârının tamamının olağanüstü yedeklere aktarılması,

Bu çerçevede oluşturulan kar payı dağıtım tablosunun Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda hissedarların onayına sunulmasına karar verilmiştir."

C.HİSSE SENEDİ PERFORMANSIMIZ

Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senedimizin 2023 yılı içerisindeki kapanış fiyatları ve son yıllar itibariyle Borsa İstanbul ile karşılaştırmalı performans grafiği aşağıdaki gibidir:

Table 11 : 3 Aylık Dönem Sonu İtibariyle Hisse Kapanış Fiyatları

30.12.2022	31.03.2023	27.06.2023	29.09.2023	29.12.2023
264,30	198,50	271,20	360,90	153,80

Grafik 5 : Hisse Senedi Performansınız

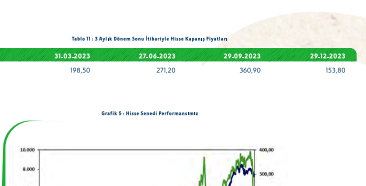

8.RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

1. **11-17** Nolu Kurumsal Yönetim Tebliği ekinde yer alan Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin 4,3,7 maddesi kapsamında;
Kurumsal Yönetim Komitemizin önergesine istinaden Yönetim Kurulumuz tarafından Sn. Hasan DURSUN ve Sn. Dr. Vahit Ferhan BENLİ'nin Yönetim Kurulu bağımsız üye adayları olarak SPK'nın onayına sunulmasına, SPK'nın onayının alınması halinde Yönetim Kurulu bağımsız üye adayları olarak Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda pay sahiplerinin onayına sunulmasına karar verilmiştir.
Toplam başvuru sonrasında SPK, Sn. DURSUN ve Sn. BENLİ'nin üyelikleri hakkında herhangi bir olumsuz görüş bildirilmemesine karar vermiş ve ilgili husustu *21.02.2024* tarihinde şirketimize iletmiştir.
Bu çerçevede Sn. DURSUN ve Sn. BENLİ'nin bağımsız üye adaylıkları, şirketimizin gerçekleştireceği ilk genel kurul toplantısında pay sahiplarımızın onayına sunulacaktır.

2. Bağlı ortaklığımız Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş.'nin "Kur Değişiminin Etkileri" ile ilgili Türkiye Muhasebe Standardı doğrultusunda geçirli para birimine USD olması sebebiyle, Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş., yönetim kurulunca alınan karar doğrultusunda, Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre sunulan mali tabloların hazırlanmasında kullanılan geçerli para birimi 31/12/2023 tarihinden itibaren USD olarak belirlenmiştir.
Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş.'nin geçerli para birimi USD olmakla birlikte Gübre Fabrikaları T.A.Ş. konsolide finansal tablolarının sunumunda para birimi Türk Lirası ("TL") olmaya devam edecektir.

3. Yönetim Kurulumuzun kararı doğrultusunda, şirketimizde İç Denetim, Risk ve Süreç Yönetimi Müdürü olarak göreve başlayan Sn. Mustafa Emin BAL Riskin Erken Saptanması Komitesi Üyesi olarak seçilmiştir.

4. Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim Tebliği'nde yer alan Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin 4,2,8, sayılı maddesi uyarınca, şirketimizin hâlihazırda var olan "Yönetici Sorumluluk Sigortası" poliçesi, 1 (bir) yıl süreyle geçerli olacak ve toplam sorumluluk limiti şirket sermayesinin %25'ini aşacak şekilde güncellenmiştir.

9.YÖNETİM KURULU

A.YÖNETİM KURULU YAPISI VE OLUŞUMU

Yönetim Kurulu, Genel Kurul Toplantıları'nda Esas Sözleşme, TTK ve Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde seçilir. Yönetim Kurulu, TTK ve SPK mevzuatı çerçevesinde görevlerini ifa ederler.

B.YÖNETİM KURULU FAALİYET ESASLARI

Yönetim Kurulu, faaliyetlerini şeffaf, hesap verebilir, adil ve sorumlu bir şekilde yürütür. Yönetim Kurulu, Riskin Erken Saptanması Komitesi aracılığıyla her iki ayda bir şirketin risk yönetimi ve iç kontrol sistemlerinin etkinliğini gözden geçirir. İç denetim sisteminin işleyişi ve etkinliği hakkında faaliyet raporunda bilgi verilir. Şirketimizde hiç kimse tek başına sınırsız karar verme yetkisi ile donatılmamıştır. Yönetim Kurulu, şirket ile pay sahipleri arasında etkin iletişimin sağlanmasında, yazanbilecek anlaşmazlıkların giderilmesinde ve çözüme ulaştırılmasında öncü rol oynamakta olup bu amaca yönelik olarak Kurumsal Yönetim Komitesi ve Yatırımcı ve İştirak İlişkileri Birimi ile yakın işbirliği içerisinde hareket etmektedir.
Yönetim Kurulu üyelerinin görevleri esnasındaki kusurları ile şirkette sebep olabilecekleri zararlar sigorta ettirilmiştir.

C.YÖNETİM KURULU TOPLANTILARININ ŞEKLİ

Yönetim Kurulu toplantıları ve karar nisabı Esas Sözleşme, TTK ve Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılır. Şirkette Yönetim Kurulu toplantılarına ilişkin çalışmalarý yürütmek ve Yönetim Kurulu üyelerine hizmet vermek üzere genel müdüre bağlı Yönetim Hizmetleri Ofisi Yöneticiliği birimi oluşturulmuştur. Şirket içindeki birimler konularıyla ilgili ihtiyaç duyulan kararlar için önergelerini hazırlayarak Genel Müdürlük onayını aldıktan sonra Yönetim Hizmetleri Ofisi Yöneticiliğine iletirler, Bu önergelerle ilgili gündem oluşturularak Yönetim Kurulu toplantısına davet yazısıyla birlikte Yönetim Kurulu başkanlığına ulaştırılır.

Yönetim Kurulu davet yazısı ve gündemi Yönetim Kurulu başkanının onayıyla Yönetim Kurulu üyelerine iletilir. Toplantıdan sonra alınan kararlar Yönetim Kurulu üyelerine ve ilgili birimlere gönderilir.
2023 yılı içinde fiziki olarak 3 adet Yönetim Kurulu toplantısı yapılmıştır. Yönetim Kurulu üyelerinin ağırlıklı oy hakkı ve olumsuz veto hakkı yoktur. Yönetim Kurulu'nda kararlar oy çokluğuyla alınmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri prensip olarak her toplantıya katılır.

D.YÖNETİM KURULU KOMİTELERİNİN SAYI, YAPI VE BAĞIMSIZLIĞI

Yönetim Kurulu, şirketimizin içinde bulunduğu durum ve gereksinimlere uygun olarak, görev ve sorumluluklarının sağlıklı bir biçimde yerine getirilebilmek amacıyla TTK, Sirket Esas Sözleşmesi ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim İlkeleri Tebliği doğrultusunda Denetimden Sorumlu Komite, Kurumsal Yönetim Komitesi ve Riskin Erken Saptanması Komitesi'ni oluşturmuştur. Yönetim Kurulu yapılanmaya gereği Aday Gösterme Göstermesi ve Ücret Komitesi'nin görevleri Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından yerine getirilmektedir.

Denetimden Sorumlu Komite

Adı Soyadı	Unvan	Görev
Hasan DURSUN	Komite Başkanı	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi
Dr, Vahit Ferhan BENLİ	Komite Üyesi	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Komite, Yönetim Kurulu'nda görev alan iki bağımsız üyeden oluşmaktadır. Komite Başkanlığı görevini Sayın Hasan DURSUN yürütmektedir.
Komite'nin görev ve sorumlulukları arasında;

- Kamuya açıklanan konsolide finansal tabloların yürürlükteki mevzuat ve Uluslararası Finansal Muhasebe Standartları'na uygunluğunu denetlemek,
- Faaliyet raporunu gözden geçirerek burada yer alan bilgilerin Komitenin sahip olduğu bilgilere göre doğru ve tutarlı olup olmadığını belirlemek,
- Ortaklar ve menfaat sahiplerinden gelen ve konsolide finansal tablolarıetkileyecek derecede önemli olan şikâyetleri incelemek,
- İç denetim faaliyetlerinin etkinliğini gözden geçirmek,
- Şirketin iç denetimden sorumlu birimi tarafından gerçekleştirilen denetimler esnasında veya sonucunda tespit edilen önemli sorunlarla ve bu sorunların giderilmesi ile ilgili önerilerinin zamanında Komite'nin bilgisine ulaştırılmasını ve tartışılmasını sağlamak ve
- Şirket faaliyetlerinin yürürlükteki mevzuatlara ve şirket içi düzenlemelere uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini gözetmek, yer almaktadır.

Komite, 2023 faaliyet yılında 5 adet toplantı gerçekleştirmiş olup bu doğrultuda Yönetim Kurulu'na 5 adet rapor sunmuştur.

Kurumsal Yönetim Komitesi

Adı Soyadı	Unvan	Görev
Hasan DURSUN	Komite Başkanı	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi
Dr, Vahit Ferhan BENLİ	Komite Üyesi	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi
Kadir BUDAK	Komite Üyesi	Yatırımd ve İştirak İlişkileri Yöneticisi

Komite, Yönetim Kurulu'nda görev alan iki üye ve Yatırımcı ve İştirak İlişkileri Yöneticisi olmak üzere toplam üç üyeden oluşmaktadır. Komite Başkanlığı görevini bağımsız üye Sayın Hasan DURSUN yürütmektedir.
Komite'nin görev ve sorumlulukları arasında,

- Kurumsal Yönetim İlkelerinin öneminin ve faydalarının şirket bünyesinde benimsenmesini sağlamak ve
- Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin uygulanıp uygulanmadığını, uygulanmıyor ise gerekçesini ve bu prensiplere tam olarak uyumama dolayısıyla meydana gelen çıkar çatışmalarını tespit etmek ve Yönetim Kurulu'na kurumsal yönetim uygulamalarını iyileştirici tavsiyelerde bulunmak, yer almaktadır.

Komite, 2023 faaliyet yılında 3 adet toplantı gerçekleştirmiş olup bu doğrultuda Yönetim Kurulu'na 3 adet rapor sunmuştur.

Riskin Erken Saptanması Komitesi

Adı Soyadı	Unvan	Görev
Dr, Vahit Ferhan BENLİ	Komite Başkanı	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi
Hasan DURSUN	Komite Üyesi	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi
Mustafa Emin BAL 02.04.2024 tarihinde kaminyo seçilmiştir	Komite Üyesi	İç Denetim, Risk ve Süreç Yönetimi Müdürü

Riskin Erken Saptanması Komitesi şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken tespisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanmasıve riskin yönetilmesi amacıyla oluşturulmuştur.
Komite, Yönetim Kurulu'nda görev alan iki üye ve İç Denetim, Risk ve Süreç Yönetimi Müdürü olmak üzere toplam üç üyeden oluşmaktadır. Komite Başkanlığı görevini bağımsız üye Sayın Dr, Vahit Ferhan BENLİ yürütmektedir.
Komite'nin görev ve sorumlulukları arasında;

- Şirketin izleyeceği risk yönetimi stratejileri ve politikalarını hazırlayarak, Yönetim Kurulu'nun onayına sunmak ve uygulamaları yakından takip etmek,
- Şirketin taşıdığı temel riskler konusundaki limitlerin belirlenmesi için Yönetim Kurulu'na öneride bulunmak ve limit ihlallerini gözetmek,
- Risk yönetimi politikalarında değişiklik yapılması konusunda Yönetim Kurulu'na önerilerde bulunmak,
- Riskin belirlenmesi, tanımlanması, ölçülmesi, değerlendirilmesi ve yönetilmesi süreçlerine yönelik izlemenin ve haberleşmenin yerine getirilmesini sağlamak ve
- Risk ölçüm yöntem ve sonuçlarının doğruluğunun ve güvenilirliğinin sağlanmasına zemin oluşturmak, yer almaktadır.

Komite, 2023 faaliyet yılında 5 adet toplantı gerçekleştirmiş olup bu doğrultuda Yönetim Kurulu'na 5 adet rapor sunmuştur.
Bağımsız Yönetim Kurulu üyelerimiz Sn. Hasan DURSUN ve Dr, Vahit Ferhan BENLİ Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin 4.3.6 nolu maddesi kapsamında aşağıda yer alan nitelikleri taşıdıklarına dair bağımsızlık beyanlarını şirketimize iletmişlerdir.

Bağımsızlık Beyanı

"Gübre Fabrikaları T.A.Ş (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından ilan edilen Kurumsal Yönetim İlkelerinde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

a) Şirket, şirketin yönetim kontrolü ya da önemli derecede etki sahibi olduğu ortaklıklar ile şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran veya Şirket'te önemli derecede etki sahibi olan ortaklar ve bu ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarım arasında; son beş yıl içinde önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam ilişkisinin bulunmadığını, sermaye veya oy haklarının veya imtiyazlı payların %5'inden fazlasına birlikte veya tek başına sahip olunmadığını ya da önemli nitelikte ticari ilişkinin kurulmadığını,

b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetim ile dâhili, derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yasaları anlaşmalar cerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satan alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya Yönetim Kurulu üyesi olmadığımı,

c) Bağımsız Yönetim Kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,

ç) Bağlı olduğum mevzuata uygun olarak, üniversite öğretim üyeliği hariç, üye olarak seçildikten sonra kamu kurum ve kuruluşlarında toplam azami üç görev aldığımı,

d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,

e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, Şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,

f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde Şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,

g) Şirketin Yönetim Kurulu'nda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla Yönetim Kurulu üyeliği yapmadığımı,

ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız Yönetim Kurulu üyesi olarak görev almışsın olduğumu ve

h) Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu beyan ederim."

E.YÖNETİM KURULUNA SAĞLANAN MALİ HAKLAR

Yönetim Kurulu üyelerinin ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere ücret verilmesine ilişkin esaslara SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkeleri kapsamında hazırlanan Ücretlendirme Politikası'nda belirlenmiştir. Şirketin ücretlendirme politikası Yönetim Kurulu ve üst düzey yöneticiler bazında açıklanmış olup Türkçe ve İngilizce olarak Şirket internet sitesinde yayınlanmıştır.

Yönetim Kurulu üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere piyasadaki ekonomik veriler, piyasadaki mevcut ücret politikaları, şirketin büyüklüğü ve kişilerin deneyimleri, eğitimleri ve şirkete olan katkıları ve mevcut pozisyonları dikkate alınarak uluslararası standartlar ve yasal yükümlülükler göre belirlenir. Bağımsız Yönetim Kurulu üyelerinin ücretlendirilmesinde hisse senedi opsiyonları veya şirketin performansına dayalı ödeme planları kullanılmaz.

Şirket herhangi bir Yönetim Kurulu üyesine veya idari sorumluluğu bulunan yöneticilere borç ve kredi vermemiş, üçüncü bir kişi aracılığıyla sahsi kredi adı altında kredi kullandırmamış veya lehine kefalet gibi teminatlar vermemiştir,

Şirketin 1 Ocak - 31 Aralık 2023 hesap dönemine ait Yönetim Kurulu üyeleri, genel müdür, direktörler ve diğer üst düzey yöneticilerine sağladığı faydaların toplamı konsolide finansal tablolarının 30 no'lu dipnotunda sunulmuştur.

F.STRATEJİK HEDEFLER

GÜBRETAŞ'ın stratejik hedeflerine ulaşması, sektörde liderliğini devam ettirmesi ve kârlılığını sürdürmesi için üretim kapasitesinin artırılması büyük önem arz etmektedir, Üretim kapasitesinin artırılması amacıyla önümüzdeki dönemde çeşitli yatırımlarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır,

İş sürekliliğinin sağlanması amacıyla sürdürülebilirlik projelerinin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede sürdürülebilirlik yönetim sisteminin kurulması, Avrupa Yeşil Mutabakatına uyum sürecinin ilk adımının atılması ve operasyonel mükemmellik çalışmalarının gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir,
Müşteri beklentilerinin farklılaşması ve iklim değişikliği gibi faktörlerin etkisiyle Ar-Ge çalışmalarının önemi daha da artmıştır, Ar-Ge faaliyetlerinde etkinliğin artırılması için sını-toz ürün grubunda yeni ürünlerin geliştirilmesi, kamu-üniversite-sanayi iş birliği projelerinin gerçekleştirilmesi ve teknoloji transferi projelerinin değerlendirilmesi düşünülmektedir,

Pazarda mevcut konumun korunması ve TKK aracılığı ile pazar payının arttırılması ve stok - toz satışlarını toplam satışlar içindeki payının artırılması planlanmaktadır.

Satış hedeflerinin yakalanması ve müşteri sadakatinin sağlanması noktasında müşteri memnuniyeti önemli bir yere sahiptir, Müşteri memnuniyetinin artırılması için ücretsiz danışmanlık hizmetlerinin sağlanması, çağrı merkezi sisteminin geliştirilmesi ve bilgilendirmeye yönelik eğitim programlarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır,
Sürdürülebilir kârlılık şirketlerin devamlılığı açısından kritik öneme sahiptir, Sürdürülebilir kârlılığın gerçekleştirilebilmesi için maliyetlerin etkin bir şekilde yönetilerek hedeflenen kâr marjlarının yakalanması planlanmaktadır.

Şirketlerin performans hedeflerini yakalayabilmeleri için çalışan bağlılığının artırmaları gerekir, Çalışan bağlılığının artırılması için çalışanlara yönelik maddi ve sosyal hakların güçlendirilerek GÜBRETAŞ'ın Türkiye'nin en beğenilen şirketleri arasında yer alması hedeflenmektedir.

10.ARAŞTIRMA GELİŞTİRME FAALİYETLERİ

A.KALİTE GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI

Gübretaş üretimini ve tedarikini yaptığı tüm ürünlerde sahip olduğu kalite anlayışı ve kalite standartlarına olan bağlılığı ile Türk Çiftçisinin yetiştirdiği ürünlerde verimlilik ve kalite artışına doğrudan temas etmektedir,

Alanında uzman, yetişmiş insan kaynağı, donanımlı laboratuvar altyapısı ile Türk çiftçisine sunulan tüm gübre ve özel ürünlerin en iyi kalitede olması için kalite geliştirme çalışmalarına artarak devam etmektedir.

İzmit Yarımca Laboratuvarı TS EN ISO/IEC 17025 akreditasyon belgesine sahiptir,

İzmit, İzmir ve İskenderun Laboratuvarlarında çalışmalar, fiziksel ve kimyasal analiz kapsamı genişletilerek devam etmektedir.

B.ÜRÜN GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI

2018 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın onayı ile Yarımca Tesisleri bünyesinde Ar-Ge Merkezi kurulmuştur. Bu merkezle yerli ve milli kaynakları azami düzeyde kullanarak yeni nesil bitki besleme ürünlerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu çerçevede kamu kurumları ve üniversitelerle işbirliği modelleri de kullanılarak, ülkenin ve üreticilerin ihtiyaç duyduğu ürünlere daha kolay ulaştırmasına sağlayacak çözümlerin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Ar-Ge Merkezi'nin kurulduğu ilk yıl olan 2018'de Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)'ne sunulan Ar-Ge projesi kabul edilmiş ve 36 ay boyunca kamu destekli olarak yürütülmüştür. Proje ortakları arasında Konya Selçuk Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi ile 6 farklı bölgedeki tarımsal araştırma enstitüleri bulunmaktadır.

2019 yılında kamu-sanayi-üniversite işbirliklerini artırmak ve ortaya çıkacak sinerjiyle yenilikçi ürünler geliştirmek amacıyla TÜBİTAK TEYDEB 1501 proje başvurusu yapılmıştır.

Gebze Teknik Üniversitesi Biyoteknoloji Enstitüsü ile yürütülmekte olan üniversite-sanayi işbirliğinin daha da geliştirilmesi amacıyla sanayi doktora programı olan TÜBİTAK 2244'e başvurulmuştur.

Gebze Teknik Üniversitesi Biyoteknoloji Enstitüsü ile birlikte ortak Ar-Ge serast kurulumu yaptırılmış, devam eden projelerin bitki denemeleri sera şartlarında kontrollü olarak yapılmaya başlanmıştır.

Toprak numunelerinde biyolojik analizlerin yapılabilmesi ve yenilikçi ürünlerin geliştirilmesi amacıyla Ar-Ge Merkezi bünyesinde mikrobiyoloji laboratuvarı alt yapısı kurulmuştur.

Avrupa Birliği (AB) araştırma-geliştirme fonu desteklerinden faydalanmak ve çokuluslu ortaklarla proje geliştirilmesi amaçıyla AB proje başvuru hazırlıkları tamamlanmıştır.

8. Ulusal Bitki Besleme ve Gübre Kongresi'nde Gübretaş Ar-Ge Merkezi Toprak Verimliliği Haritasının İç Anadolu Bölgesi kısmı sözlü bildiri sunmuştur. Ayrıa çalışma "Mediterranean Agricultural Sciences" isimli bilimsel dergide akademik makale olarak yayınlanmıştır.

2023 yılı gelişmeleri:

- GÜBRETAŞ ile Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) arasında yürütülen üniversite-sanayi işbirliği kapsamında "Bor Bileşiği İçeren Kontrollü Salım Sistemine Dayalı Yeni Nesil Gübre Geliştirilmesi" isimli TÜBİTAK TEYDEB 1505 projesi çalışmaları tamamlanmış,
- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi (İZÜ) ile TÜBİTAK TEYDEB 1505 projesi başvurusu yapıldı. Proje TÜBİTAK tarafından kabul edildi. Proje ile bitkisel biyokaynaklar kullanılarak protein hidrolizatları ve serbest amino asitler içeren organik gübrelerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Proje çıktısı ürünler ile ithal ikameci oluşturulacak ve son yıllarda etkileri yoğun bir şekilde hissedilen küresel iklim değişikliği nedeniyle sıkça karşılaşılan kuraklık, tuzluluk, don gibi abiyotik stres faktörlerine karşı bitkisel üretimde verim kayıplarıt yaşanmasının önüne geçilecektir.
- 2020 yılında faaliyete başlayan Ar-Ge Mikrobiyoloji Laboratuvarında küçük ölçekli ilk prototip mikrobiyal gübre ürünleri geliştirildi. Bu prototipler ile Gebze Teknik Üniversitesi (GTÜ) Ar-Ge serasında farklı bitkiler üzerinde deneme çalışmaları yürütüldü. Sera denemelerinde basarılı bulunan prototiplerde ölçek büyütüldü. Geliştirilen yeni mikrobiyal gübre ürünü için gübre tescil belgesi alındı.
- Mikrobiyal gübre projesinde Türkiye topraklarından izole edilmiş, toprağa ve bitkiye faydalı yerli yeni mikroorganizmaların bulunduğu GÜBRETAŞ'a ait koleksiyonu oluşturmak üzere Türkiye'nin farklı bölgelerinden bitki ve toprak örnekleri alındı. Bu örneklerden bitki ve toprağa faydalı bakteriler izole edildi. (Yeni mikrobiyal gübre ürünleri geliştirmek üzere bu bakterilerde tanılama ve karakterizasyon çalışmaları devam etmektedir.)
- Bitkilerin kök gelişimi teşvik edici nitelikteki mikrobiyal gübrelerin, kuraklık ve tuzluluk stresine karşı bitki gelişimini teşvik edici mikrobiyal gübrelerin geliştirilmesi amacıyla projeler başlatıldı.
- Ar-Ge Merkezi'nin için **2022 yılı Ar-Ge Yıllık Faaliyet Raporu** Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na sunuldu ve bakanlık tarafından onaylandı.
- 6.Uluslararası Biyoloji ve Kimya Bilimleri Eurasian Konferansında "Evaluation of biochar obtained via gasification of oak wood waste as a soil amendment and plant growth promoter" konulu sözlü bildiri yapıldı.
- 11. Uluslararası Sağlık Bilimleri Araştırmalar Kongresi'nde "Yerli Bitki Gelişmesini Teşvik Edici Bakterilerin Tekli Ve Birlikte Aşılamalarıyla Tarla Koşullarında Fesleğen Gelişme Ve Veriminin Teşvik Edilmesi" konulu yazılı ve sözlü bildiri sunumu yapıldı.

C.ÜRÜN PORTFÖYÜ GÜÇLENİYOR

Gübretaş pazarda rekabet üstünlüğü sağlamak, karlılığını artırmak ve müşteri ihtiyaçlarına tam olarak karşılamak amaçlarıyla ürün portföyünü güçlendirmektedir. Gübretaş son yıllarda istikrarlı bir şekilde büyüyen katı organomineral gübre pazarına Leolife cata markası altında kendi üretimi olan yüksek kaliteli 3 ürün ile giriş yapmıştır. Geliştirilme aşaması tamamlanmış 5 sıvı organomineral gübre ise markalama çalışmalarının ardından yılın ikinci yarısında pazara sunulacaktır.

Gübretaş yavaş salınımlı gübreler pazarında büyüme stratejisi doğrultusunda bu ürün gamını da zenginleştirmektedir. Azot inhibitörlü gübrelerden sonra fosforun etkili kullanılmış sağlayan teknolojiler içeren yeni ürünlerin ilki olan EFT Richness tüketicilerle buluşturulmuştur. Bu ürün grubu 2024 yılında Royal Starter cata markası altında yeni desenlerle güçlendirilecektir.

Gübretaş'ın son yıllarda iklimin tarımsal üretim üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak için geliştirilen biyostimülantlar alanında da atılımları bulunmaktadır. 2024 yılında satışa sunulan bitkisel ve hayvansal menşeli amino asit içeren sıvı organik gübreler kartlığı olumlu etkileyecek nitelikli ürünlerin başında gelmektedir.

11.SOSYAL SORUMLULUK PROJELERİ

A.TÜRKİYE TOPRAK VERİMLİLİĞİ HARİTASI PROJESİ

Dünya nüfusunun artışına paralel olarak tarımsal gıda ihtiyacı da artmaktadır. Kıt kaynakların doğru ve verimli kullanılması, tarımsal gıda arz talep dengesinin karşılanması ve sürdürülebilirliğin sağlanması açısından önem arz etmektedir.

Gübretaş ülkemizdeki tarım arazilerinin doğru ve verimli kullanılmaya amacıyla 2005 yılında Türkiye Toprak Verimliliği Haritası Projesini başlatmıştır. Bu projede ülke topraklarının verimlilik değerleri haritasının oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, mevcut nitelik ve nicelik bilgileri, konumsal verilerle sınıflandırılarak harita programı vasıtasıyla konumlar altındaki alt alanların verileri girilmektedir. 18 yıldan beri yürütülen proje kapsamında 81 ilden 19 binin üzerinde arazinin toprak numunesi alınıp analiz edilerek dijital ortama aktarılmıştır. Bugüne kadar GPS ile konum tayini yapılarak alınan toplam 18.073 noktanın analizi yapılmıştır.

Çiftçilerden gelen toprak örneklerinde analizler yapılmakta, gübreleme önerilerini ile içeren raporlar anezi sahiplerine ulaştırılmaktadır. Bu proje ile birlikte en az 50 bin çiftçiye uygulamalı toprak analizi ve bilinçli bitki besleme eğitimleri verilmiştir.

13 çeşit bitkiye ve bölgeye özel gübre ile tarımda verim artışına önemli katkılar sağlanmıştır.

Toprak Verimliliği Haritası Projesi ile aşağıdaki hedeflere ulaşılmaya amaçlanmıştır:

1. GPS koordinatlarının dijital ortama aktarılması ile ülkemiz coğrafi bölgelere göre, makro ve mikro besin elementi düzeyindeki toprak verimlilik haritasını çıkartarak, tarımsal üretimin gerçeçği için bir tarla haritası oluşturmak ve bu alanda yapılacak çalışmalara kaynak oluşturmak,

2. Başta Tarım Kredi Kooperatifleri ortaklarıl olmak üzere üreticilerin bilinçlanmasını sağlamak ve toprak numunesi alınan arazilerin gübreleme programlarına ilgili bilimsel tavsiyede bulunmak,

3. Üretici arazisinden alınan toprak numunesinin analizi kapsamındaki tüm toprak verimliliği parametrelerinin sonuçlarını Gübretaş zirai mühendisleri vasıtasıyla çiftçilere bildirmek ve sorunların çözümüne ve verim artışına katkı sağlamak amacıyla bilinçli bitki besleme önerilerinde bulunmak,

4. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda ülke ekonomisinde önem arz eden bitkilere ve tarımsal bölgelere yönelik dengeli ve zengin içerikli özel gübreler geliştirmek,

5. Gübretaş'ın bu proje kapsamında yaptığı çalışmaların sonuçlarını, daha sonra T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı ve üniversitelerin bu alanda yaptıkları çalışmalarla birleştirerek ülke tarımı ile ilgili büyük bir veri tabanı oluşumuna katkı sağlamak.

B.GÜBRETAŞ EĞİTİM BURSU

Tarım sektöründe nitelikli insan gücünü desteklemek amacıyla 2007 yılından beri lisans düzeyindeki öğrenciler için verilen Gübretaş Eğitim Bursu'nun kapsamı 2017 yılından itibaren genişletilmiştir. Ziraat fakültelerinde lisansüstü eğitim gören tezli yüksek lisans ve doktora öğrencileri de 2021 yılından itibaren itibaren burstan yararlanmaya başlamıştır. Bu kapsamda 2022-2023 eğitim yılı itibariyle Türkiye genelindeki toplam 41 ziraat fakültesinde lisans ve lisansüstü eğitimi gören ihtiyaç sahibi çiftçi çocuklarına eğitim dönemi boyunca burs desteği sağlanmaktadır.

Başlangıcından bu yana 550'den fazla ziraat fakültesi öğrencisinin yararlandığı bu projede, hâlihazırda 68 lisans öğrencisine burs verilmektedir.

C.BİLİNÇLENDİRME FAALİYETLERİ

Gübretaş, "Bilinçli tarımsal üretimi yaygınlaştırarak toprakkınızınze bereket katmak" misyonundan hareketle bitki besleme alanında üreticilere ve Tarım Kredi Kooperatifleri'nde görevli ziraat mühendislerine yönelik eğitim toplantıları düzenlemektedir. Eğitim toplantılarında üreticiler, dengeli gübrelemenin temel ilkeleri, bitki besleme teknikleri ve toprak analizi konularında bilgilendirilmektedir. Bu eğitim faaliyetleri ile tarımsal üreticilerin, dünya pazarlarında rekabet edebileceği yüksek verimli ve üstün kaliteli ürünler yetiştirmesi, başta gübre olmak üzere girdi maliyetlerini optimize ederek kârlılığı artırması amaçlanmaktadır.

D.ARAZİDE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Gübretaş'ın üreticiler için bilimsel yöntemlere göre hazırlanmış bitki besleme programlarının uygulanmasına yönelik arazide danışmanlık hizmetleri arasında "Bitki besleme reçetesi oluşturma" önemli bir yer tutmaktadır. Bu kapsamda uzman ziraat mühendislerinin analizleri gözlemleyerek üreticiye özel bitki besleme önerisinde bulunmaktadır. 2023 yılında 10.539 üreticiye arazilerinde reçetelendirme hizmeti verilerek tarımsal üretimde bilinçli bitki beslemenin yaygınlaştırılmasına katkı sağlanmıştır.

E.MOBİL DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Gübretaş, yüz yüze danışmanlık hizmetlerinin yanı sıra mobil iletişim kanalları üzerinden de üreticilere ulaşmaktadır. Çanlı telefon bağlantısı, mobil davranış hattı ve EGF mobil uygulama ile üreticiler dilekleri yerden ve istedikleri zamanda Gübretaş uzman ziraat mühendislerinden tarımsal üretimle ilgili destek alabilmektedir. 2023 yılında dijital kanallardan toplam 5,472 üretici uzman ziraat mühendislerimiz tarafından bilgilendirilmiştir.

F.MODEL ÜRETİM ALANLARI PROJESİ

Gübretaş'ın bilinçli tarımsal üretimi artırmaya yönelik önemli faaliyetlerinden biri olan Model Üretim Alanları Projesi, bilimsel yöntemlere göre bitki besleme yoluyla tarımsal üretimde verim ve kaliteinin artırılmasına yönelik çözümler üretmeyi hedeflemektedir. Projenin diğer bir hedefi ise optimum gübre tüketimi ile maksimum verimin elde edilmesidir. Böylece gereğinden fazla gübre tüketiminin önüne geçilerek kaynak israfının önlenmesi ve en değerli hazinemiz konumundaki toprakların korunması amaçlanmaktadır.

Model arazilerde gübreleme programları toprak analizi sonuçlarına göre belirlenmektedir. Model tarlalar/bahçeler üretim döneminde uzman mühendisler tarafından sürekli kontrol edilmekte ve elde edilen sonuçlar düzenlenen tarla günleri ile bölgedeki üreticilerle paylaşılmaktadır. Model arazilerde kullanılan bitki besleme programlarını Gübretaş tarafından "Etkili Gübreleme Programları" adıyla dokümana dönüştürülerek çeşitli iletişim mecraları üzerinden tüm çiftçilere ulaştırılmaktadır.

2023 yılında 7 farklı bitki için 10 model üretim alanı oluşturulmuştur. Tüm alanlardan üreticilere göre ortalama yüzde 23'ün üzerinde verim elde edilmiştir.

12.RİSK YÖNETİMİ

Şirketin varlığına ve gelişimini olumsuz yönde etkileyebilecek risklerin erken teşhisi, değerlendirilmesi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve genel itibariyle risklerin yönetilmesine ilişkin çalışmalar İç Denetim, Risk ve Süreç Yönetimi Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülmektedir. İç Denetim, Risk ve Süreç Yönetimi Müdürlüğü bünyesinde toplanan ve raportanın risk çalışmaları Riskin Erken Saptanması Komitesi'ne iletilir, Riskin Erken Saptanması Komitesi, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yaparak Yönetim Kurulu'na destek vermektedir.

Komite, Yönetim Kurulu'na 2 ayda bir raporlama yapmaktadır. Yönetim Kurulu, Riskin Erken Saptanması Komitesi üzerinden Şirket'i etkileyen risklere dair düzenli olarak değerlendirmede bulunmaktadır. GÜBRETAŞ'ın Kurumsal Risk Yönetimi yaklaşımına göre Etki ve Olasılık skalesi ile risk değerlendirmesi sonucunda "Çok Yüksek" ve "Yüksek" seviyelerinde çıkan risklerle beraber tespit edilen bazı orta seviyeki riskler iki ayda bir iş sahipleri ile koordinatlı şekilde takip edilmektedir. Bu risklerden oluşan kapsamlı rapor, Riskin Erken Saptanmış Komitesi'ne taşınarak gerekli aksiyonlar alınmaktadır. Orta ve Düşük seviyedeki riskler ise risk sorumlularıyla beraber incelenerek, izleme ve takip sistemi ile Kurumsal Risk Evreninde takip edilmektedir.

Bu bağlamda Kurumsal Risk Yönetiminin etkinliğini artırmak için "Risk Yönetimi Politikası" belirlenmiş ve Şirket genelinde yayınlanmıştır. Şirket genelinde riskler politika dokümanında belirlenen finansal, stratejik, operasyonel ve diğer riskler olmak üzere dört kategoride takip edilmektedir. şirketin faaliyetlerini olumsuz yönde etkileme potansiyeli olan riskler, risk sorumlularıyla sürekli olarak değerlendirilmekte ve risk yönetimine ilişkin 2 aylık periyotlarda Riskin Erken Saptanmış Komitesi raporları üretilmektedir. Risk iştahı ve risk toleransı çerçevesinde; olası her bir riskin gerçekleşme ihtimali ve etkisi değerlendirilmekte. Feyda/maliyet analizleri gerçekleştirilerek gerektiğinde eylem planları hazırlanmakta ve risk azaltıcı aksiyonlar uygulamaya geçirilmektedir.

Şirket yöneticileri yukarıda belirtilen kategorilerde bütün risklerin olumsuz etkilerinin azaltılmasının yanında fırsatların değerlendirilmesi konusunda gerekli çalışmaları da yürütmektedir.

Ticaretini yaptığı son ürünlerin ve üretimde kullanacağı hammaddelerin tamamına yakınını yurtdışından tedarik eden Şirket, bu bağımlılık sebebi ile kurlardaki ve emtia fiyatlarındaki değişikliklerden etkilenmektedir. Kur değişimlerine karşı korunucu türev ürünler thedginci yolu ile risklerin minimize edilmesine çalışılmaktadır. Küresel piyasalarda yaşanan politik, ekonomik gelişmeler ile iklim değişikliği gibi faktörlerin etkisiyle hammadde ve emtia fiyatlarında oluşan fiyat riskinin minimize edilmesi için piyasalar yakından takip edilmekte ve satış alma işlemlerinin uygun koşullarda gerçekleştirilmesine çalışılmaktadır. Şirketin büyüme ve yatırımlarına katkıda bulunması öngörülen yatırımlar fizibilite çalışmaları sonrasında uygulamaya alınmakta ve yurtdışı yatırımlara ilişkin gelişmeler de yakından takip edilmektedir.

Tedarik, depolama, üretim ve sevkiyat süreçlerinde yaşanabilecek riskler operasyonel kapsamda değerlendirilmektedir. Yurtiçi yatırımlar ile depolama kapasitemizin arttırılması ve üretim tesislerinin daha verimli hale getirilmesi hedeflenmektedir. Tüm tedarik ve lojistik süreçlerimizin yakından takibi ile bunlara olası bilinmeyen aksaklıkların önlenmesine ve gerektiğinde hızlı aksiyon alınmasına çalışılmaktadır. Mevzuata uyum konusunda şirket bünyesindeki Hukuk Birimi'nin de desteğiyle yasal düzenlemeler sürekli takip edilmekte ve getirilen düzenlemelere/değişikliklere sveditlikle uyum gösterilmektedir. Time diğer riskler kategorisinde yer alan doğal felaketlerin oluşturacağı tehlike unsurları için özellikle tesislerde sürekli iyileştirmeler yapılarak İSG, çevre ve kamu sağlığı için gerekli önlemler alınmaktadır.

13.İNSAN KAYNAKLARI POLİTİKASI VE ETİK İLKELER

A.İNSAN KAYNAKLARI POLİTİKASI

En önemli varlığını insan kaynağı olarak gören, sürdürülebilir büyümesini çalışanlarının yetkinliklerinde ve gelişiminde bulan Gübretaş, çalışanlarını seçerken ve işe yerleştirirken, etnik köken, dil, din, cinsiyet ve siyasi düşünce ayrımı gözetmemektedir. Şirket adil yaklaşım, etkin iletişim ve çözüm odaklı davranış temelinde hareket ederek, takım çalışmasına uygun, idealist ve yeniliklere açık insanlar bulmaya hedeflemektedir. Değerlendirme yaparken, objektif başarı kriterleri ve kurum kültürü rehber edinilmektedir.

İş sağlığı güvenliği ve çevre kalite sistemleri doğrultusunda; sürekli iyileştirme ve organizasyonel gelişim çalışmaları yapılmaktadır. Organizasyonel gelişim çalışmaları sonucunda; değişen ve gelişen Şirket faaliyetlerine göre görev tanımları ve süreç akışları düzenlenmektedir.

Bugünün ihtiyaçlarını karşılayan ve yarına hazırlıklı olmayı sağlayacak yöntem ve tekniklerle; çalışanların bilgi, birikim ve donanım eksikliklerinin giderilmesi için gerekli adımlar atılmaktadır. Bütçe beklentileri ve Şirket stratejileri doğrultusunda birim hedefleri düzenlenir ve bu hedeflere ulaşabilmek için ihtiyaç analizleri Şirket tarafından yapılır. İhtiyaç analizi sonuçlarına göre, eğitim ve kişisel gelişim faaliyetleri planlanmakta ve bu faaliyetler hayata geçirilmektedir.

B.ETİK İLKELER VE ÇALIŞMA POLİTİKASI

GÜBRETAŞ bünyesinde etik ilkeler; uyulması ya da kaçınılması gereken ve özü "dürüstlük" olan davranışlar bütününü ifade etmekte olup şirketin etik ilkeler kapsamında dikkat etmiş olduğu tüm hususlar "GÜBRETAŞ Etik İlkeler ve Çalışma Politikası" dokümanı altında toplanmıştır. GÜBRETAŞ etik standartlara uygun, sorumlu iş modelleme sahip olmanın temelinde çalışanlarının olduğunun bilincindedir.

Şirket Etik İlkeleri'nin temel amacı dış kaynaklı dokümanlar ilmesiyuet ve standartlar ile Şirket içi dokümanların iyitenetmelik, prosedür vb.) muhtelif tutum ve davranışlarla ilgili yol gösterici olamayabileceği durumlarda iş etiğiyle ahlâkı konusunda ortak bir kurum kültürü oluşturmak; bu konudaki bilinci, duyarlılığı ve farkındalığı yükseltmektir.
Şirket çalışanları ve tüm paydaşlarından; bu politika ilkeliliğinde etik ilkeler ile hareket etmeleri beklenmektedir. Bu ilkeler kapsamında GÜBRETAŞ her türlü ayrımcılığı, fiziksel ve psikolojik şiddeti ve yanlış davranışı reddetmekte, çalışanlarını insanı değerleri düşünmeye sevk etmektedir.

Şirket Etik İlke ve Çalışma Politikasına uygun olmayan davranışların ve etik ihlallerin bildirimi için GÜBRETAŞ web sitesi üzerinde kolay erişim etik başvuru sekmesi oluşturulmuştur. Aynı zamanda "etik.bildirim@gubretas.com.tr" adresli e-posta ve "0216 468 50 55" numaralı telefon hattı üzerinden kamuoyuna açılmış bulunmaktadır. Şirket, aykırı davranış sergileyen kişiler için ilgili kuruluş ve kişileri harekete geçirerek derhal karar almakta, alınan kararlar uygulanmakta ve ihlal bildirimi yapanlar sonuç ile ilgili bilgilendirilmektedir.

14.KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM BEYANI

Gübretaş, Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından yayımlanan Kurumsal Yönetim Tebliği'nde ("Tebliğ") yer alan ilkelere bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Gübretaş, şirketlerin sürdürülebilir bir büyümeye sahip olmasının en temel kurallarından birisinin kurumsal yönetim uygulamaları olduğuna inanmaktadır. Bu nedenle başta pay sahipleri olmak üzere çalışanları, müşterileri ve ilgili bütün taraflar ile arasındaki ilişkileri kurumsal yönetim anlayışının genel kabul görmüş unsurları olan hesap verebilirlik, eşitlik, şeffaflık ve sorumluluk anlayışıyla etkin bir

yönetim ve denetim çerçevesinde yürütmektedir. Bu çerçevede, Tebliğ'in 11. maddesi gereğince Yatırımcı ve İştirak İlişkileri Birimi tarafından yapılması gereken başlıca görevler tüzüklere alınmaktadır.

Tebliğ uyarınca uygulanması zorunlu tüm ilkelere uyum sağlanmış olup uygulanması zorunlu olmayan ilkeler ile ilgili henüz uyum sağlanamayan ilkelere uyum kapsamındaki çalışmalar devam etmektedir. Şirkette tam olarak uyum sağlanamayan görüşlü ilkeler dolayısıyla meydana gelen çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Öte yandan SPK'nın 10.01.2019 tarih, 2/49 sayılı kararı doğrultusunda şirketin gönüllü ilkelere uyum durumuna ilişkin açıklamalara Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ("URF") (EK-I), mevcut kurumsal yönetim uygulamaları hakkındaki bilgilere ise Kurumsal Yönetim Bilgi Formu ("KYBF") (EK-2) şablonlarında yer verilmiştir. Şirket bu şablonlara Şirket Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu'nda yer vermekte olup, Şirket tarafından ilgili şablonlar ayrıca Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda ("KAP") (https://www.kap.org.tr/tr/) kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.
URF'de ve KYBF'de dönem içerisinde önemli bir değişiklik olması durumunda özel durum açıklaması yapılmasının yanı sıra ara dönem faaliyet raporlarında da ilgili hususlara yer verilecektir.

15.SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİNE UYUM BEYANI

Şirketimizin marka değerini arttırmaya, operasyonel risklerini azaltarak performansını yükseltmeye ve en iyi uygulamaları hayata geçirmeye stratejik destek sağlayacak sürdürülebilirlik çalışmalarımız 2021 yılı itibarıyla başlatılmıştır.

Bu kapsamda şirketimizin sürdürülebilir çevresel-sosyal-kurumsal yönetim (ÇSY) anlayışıyla yürüttüğü verimliliğin arttırılması, dijitalleşme, enerji tasarrufunun sağlanmaya ve iyiliğin önlenmesine yönelik faaliyetler, "GÜBRETAŞ Sürdürülebilirlik Yönetim Sistemi" altında toplanıp kurumsal olarak yürütülmesi kararlaştırılmıştır.

Şirketimize ait "2022-2026 Strateji Plan" çerçevesinde yürütülmesi planlanan Gübretaş sürdürülebilirlik yol haritasında sürekli iyileştirme anlayışıyla aşağıdaki çalışmaların yürütülmesi planlanmaktadır.

- Halka açık bir şirket olarak marka bilinirliğimizin ve marka değerimizi arttırmaya yönelik sürdürülebilirlik raporlamalarının (CDP, Entegre Raporlama) yapılması.
- Kapsam-2 ve Kapsam-3 dâhil sera gazı emisyonlarının hesaplanabilmesi için gerekli altyapının hazırlanması.
- OPEX (Operasyonel Mükemmellik), DüiEX (Dijital Mükemmellik) projeleri ile kaliteden ödün vermeden üretim verimliliğimizin artırılması ve karbon ayak izimizin düşürülmesi.

SPK'nın 23.06.2022 tarih ve 34/977 sayılı kararı doğrultusunda şirketimizin sürdürülebilirlik ilkeleri uyum çerçevesi kapsamında mevcut durumunu gösteren bilgilere "Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Raporu" (EK-3) tablosunda yer verilmiştir.

16.SONUÇ

2023 yılında toplam 1.291,970 ton çeşitli gübre ve hammadde iç ve dış piyasalardan temin edilmiş ve tüm ürün gruplarında toplam 517.175 ton çeşitli bileşimlerde gübre üretilmiştir. Buna karşılık 2023 yılında yine tüm ürün gruplarında 1,610.431 ton gübre satışı gerçekleştirilmiştir. Yurt içi gübre faaliyetlerinden toplam net satış geliri 25,964,682,769 TL olmuştur.

Bağlı ortaklığımız Razi tarafından 1.252.132 ton gübre ve gübre hammaddesi üretilmiş ve 945.771 ton gübre ve gübre hammaddesi satışı yapılarak 10.416.359,641 TL net satış geliri elde edilmiştir.

Tesislerle ilgili yatırımların sürdüğü Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş.'de 2023 yılı Ocak ayından itibaren altın üretim ve satış faaliyetleri devam etmektedir, Şirketimiz 2023 yılında yurtiçi maden faaliyetlerinden 1,064,518,028 TL satış geliri açıklamıştır.

Şirket konsolide bazda 35,541,343,688 TL net satış gelirine ulaşmıştır. Bu rakamdan, satılan malın maliyeti, faaliyet giderleri, diğer gelir ve giderler çıkartıldıktan sonra finansman gideri öncesi faaliyet karı 3,338,428,752 TL olmaktadır. 31/12/2023 tarihli finansal tablolarin enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonrası net parasal pozisyon kaybı 3,618,926,211 TL olmuştur, Net finansal gider ve net vergi gelirinin eklenmesi sonucu net dönem zararı 48,514,759 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu tutardan kontrol gücü olmayan paylara düşen kârın çıkarılması sonrası ana ortaklığa isabet eden konsolide net dönem zararı ise 417,273,408 TL olmuştur.

2023 yılı faaliyetlerimiz ile ilgili olarak yukarıda takdim edilen neticeleri değerlendirmelerinize sunarız.

Saygılarımızla,
YÖNETİM KURULU

EK-1 - KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU

	UYUM DURUMU					AÇIKLAMA
	EVET	KISMEN	HAYIR	MUAF	İLGİSİZ	
1.1 PAY SAHİPLİĞİ HAKLARININ KULLANIMININ KOLAYLAŞTIRILMASI						
1.1.1 - Pay sahipliği hakkının kullanılmasını etkileyebilecek mahiyetteki bilgi ve açıklamalar güncel olarak ortaklığın kurumsal internet sitesinde yayımlanarak kullanıma sunulmaktadır.	X					
1.2 BİLGİ ALMA VE İNCELEME HAKKI						
1.2.1 - Şirket yönetimi özel denetim yapılmasına sözleşmesi işlem yapmakta kaçınmıştır.					X	
1.3 GENEL KURUL						
1.3.1 - Şirket, Genel Kurul gündeminin açık şekilde ifade edilmesini ve her teklifin ayrı bir başlık altında verilmiş olmasını temin etmiştir.	X					
1.3.2 - İmtiyazlı bir şekilde ortaklık bilgilerine ulaşma imkânından kimseler, kendileri adına ortaklığın faaliyet konusu kapsamında yaptıkları işlemler hakkında genel kurulda bilgi verilmesinin teminen gündeme eklenmek üzere yönetim kurulunu bilgilendirmiştir.					X	
1.3.3 - Gündemde özellik arz eden konularla ilgili yönetim kurulu üyeleri, ilgili diğer kişiler, finansal tablolardan bağımsız denetimden sorumluluğu bulunan yetkililer ve denetçiler, genel kurul toplantısında hazır bulunmuştur.	X					
1.3.4 - Genel kurul gündeminde, tüm bağışlara ve yardımlara ilişkin tutarlara ve bunlardan yararlanacakların üst bir maddede yer verilmiştir.	X					
1.3.5 - Genel Kurul toplantıya sözcü hakkı olmaksızın menfaat sahipleri ve medya dâhil kamuya açık olarak yapılmıştır.		X				Şirket Esas Sözleşmesi'nin 23. maddesi "Genel Kurul toplantılarına katılım ve oy kullanma hususlarında Sermaye Piyasası Mevzuatı ve TTK'nın ilgili hükümleri uygulanır" şeklindedir. 2022 Yılı Olağan Genel Kurul toplantımız menfaat sahipleri ve medya dâhil kamuya açık olarak yapılmamakla birlikte Şirket iş Yönergesi'nin 5. maddesinde Yönetim Kurulu Başkanı'nın müsaadesi ile müşteriler ve basın mensupları da Genel Kurul toplantılarına kabulolacağına belirtilmektedir.

	UYUM DURUMU					AÇIKLAMA
	EVET	KISMEN	HAYIR	MUAF	İLGİSİZ	
1.4 OY HAKKI						
1.4.1 - Pay sahiplerine oy hakkının kullanılmasına sınırlayıcı herhangi bir uygulama bulunmamaktadır.	X					
1.4.2 - Şirketin imtiyazlı oy hakkına sahip payı bulunmamaktadır.	X					
1.4.3 - Şirket, herbirerinde hâkimiyet ilişkisi de getiren karşılıklı iştirak ilişkisi içerisinde bulunduğu herhangi bir ortaklığın Genel Kurul'unda oy hakkını kullanmamıştır.					X	
1.5 AZLIK HAKLARI						
1.5.1 - Şirket azlık haklarının kullandırılmasına azami özen göstermiştir.	X					
1.5.2 - Azlık hakları esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir oranı sahip olanlara da tanınmış ve azlık haklarının kapsamı esas sözleşmede düzenlenerek genişletilmiştir.			X			
1.6 KAR PAYI HAKKI						
1.6.1 - Genel kurul tarafından onaylanan kar dağıtım politikası ortaklığın kurumsal internet sitesinde kamuya duyurulmuştur.	X					
1.6.2 - Kar dağıtım politikası, pay sahiplerinin ortaklığın gelecek dönemlerde elde edeceği kârın dağıtımı ziyan ve esasların öngörülebilmesine imkân verecek açıklara uygun bilgileri içermektedir.			X			
1.6.3 - Kâr dağıtımına nedenleri ve dağıtılmayan kâra kullanım şekli ilgili gündem maddesinde belirtilmiştir.	X					
1.6.4 - Yönetim kurulu, kâr dağıtım politikasında pay sahiplerinin menfaatleri ile ortaklık menfaati arasında denge sağlanıp sağlanmadığını gözetmiştir.	X					
1.7. PAYLARIN DEVRİ						
1.7.1 - Payların devredilmesini zorlaştırıcı herhangi bir kayıtlama bulunmamaktadır.	X					

	UYUM DURUMU					AÇIKLAMA
	EVET	KISMEN	HAYIR	MUAF	İLGİSİZ	
2.1. KURUMSAL İNTERNET SİTESİ						
2.1.1-Şirketin kurumsal internet sitesi, 2.2.2 numaralı kurumsal yönetim ilkesinde yer alan tüm öğeleri içermektedir.	X					
2.1.2-Pay sahipliği yapısı tüzüklerine, ortaklıklarının %5'inden fazlasına sahip gerçek kişi pay sahiplerinin adları, ortaklıklara pay oranları ve esnek kurumsal internet sitesinde en az 6 ayda bir güncellenmektedir.	X					
2.1.3-Şirketin kurumsal internet sitesindeki bilgiler Türkçe ile tamamen aynı içerikte olacak şekilde ihtiyaca göre seçilen yabancı dillerde de hazırlanmıştır.	X					
2.2. FAALİYET RAPORU						
2.2.1-Yönetim Kurulu, yıllık faaliyet raporunun şirket faaliyetlerini tam ve doğru şekilde yansıttığına temin etmektedir.	X					
2.2.2-Yıllık faaliyet raporu, 2.2.2 numaralı ilkede yer alan tüm unsurları içermektedir.	X					
3.1. MENFAAT SAHİPLERİNE İLİŞKİN ŞİRKET POLİTİKASI						
3.1.1-Menfaat sahiplerinin hakları ilgili düzenlemeler, sözleşmeler ve iş-işçi kurallarına çerçevesinde korunmaktadır.	X					
3.1.2-Menfaat sahiplerinin haklarıyla ilgili politika ve prosedürler şirketin kurumsal internet sitesinde yayınlanmaktadır.	X					
3.1.3 - Menfaat sahiplerinin, mevzuata aykırılık ve etik kodlara uygun olmayan işlemleri bildirmesi için gerekli mekanizmalar oluşturulmuştur.	X					
3.1.4-Şirket, menfaat sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarını dengeli bir şekilde ele almaktadır.	X					

	UYUM DURUMU					AÇIKLAMA
	EVET	KISMEN	HAYIR	MUAF	İLGİSİZ	
3.2. MENFAAT SAHİPLERİNİN ŞİRKET YÖNETİMİNE KATILIMININ DESTEKLENMESİ						
3.2.1 - Çalışanların yönetime katılımı, esas sözleşme veya şirket iç yönetmelikleriyle düzenlenmiştir.	X					
3.2.2-Menfaat sahipleri bakımından soruç doğuran önemli kararlarda menfaat sahiplerinin görüşlerini almak üzere anket / konsültasyon gibi yöntemler uygulanmıştır.	X					
3.3. ŞİRKETİN İNSAN KAYNAKLARI POLİTİKASI						
3.3.1-Şirket fırsat eşitliği sağlayan bir istihdam politikası ve tüm kilit yönetici pozisyonları için bir hiledliyet planlaması benimsemiştir.	X					
3.3.2-Personel alımına ilişkin ölçütler yazılı olarak belirlenmiştir.	X					
3.3.3-Şirketin bir İnsan Kaynakları Gelişim Politikası bulunmaktadır ve bu kapsamda çalışanlar için eğitimler düzenlenmektedir.	X					
3.3.4-Şirketin finansal durumu, ücretlendirme, kariyer planlaması, eğitim ve sağlık gibi konularda çalışanların bilgilendirilmesine yönelik toplantılar düzenlenmiştir.	X					
3.3.5 - Çalışanları etkileyebilecek kararlar kendilerine ve çalışan temsilcilerine bildirilmiştir.Bu konularda ilgili sendikalarla da görüşü alınmıştır.	X					
3.3.6 - Görev tanımlarıyla performans kriterleri tüm çalışanlar için ayrıntılı olarak hazırlanarak çalışanlara duyurulmuş ve ücretlendirme kararlarında kullanılmıştır.	X					
3.3.7 - Çalışanlar arasında ayrımcılık yapılmasına önlemek ve çalışanların şirket iç fiirket, ruhsal ve duygusal taciz gibi kötü muamelelere karşı korunmaya yönelik prosedürler, eğitimler, farkındalığı artırma, hedefler, izleme, şikâyet mekanizmaları gibi önlemler alınmıştır.	X					

	UYUM DURUMU					AÇIKLAMA
	EVET	KISMEN	HAYIR	MUAF	İLİŞİSİZ	
3.3.8- Şirket, dernek kurma özgürlüğünü ve toplu iş sözleşmesi hakkının etkin bir biçimde tanınmasını desteklemektedir.	X					
3.3.9 - Çalışanlar için güvenli bir çalışma ortamı sağlanmaktadır.	X					
3.4. MÜŞTERİLER VE TEDARİKÇİLERLE İLİŞKİLER						
3.4.- Şirket, müşteri memnuniyetini ölçmüştür ve koşulsuz müşteri memnuniyeti anlayışıyla faaliyet göstermiştir.	X					
3.4.2- Müşterinin satın aldığımız ve hizmete ilişkin taleplerinin işleme konulmasında gecikme olduğunda bu durum müşterilere bildirilmektedir.	X					
3.4.3- Şirket mal ve hizmetlerle ilgili kalite standartlarına bağlıdır.	X					
3.4.4- Şirket, müşteri ve tedarikçilerin sizarı ve kapsamındaki hassas bilgilerinin gizliliğini korumaya yönelik kontrollere sahiptir.	X					
3.5. ETİK KURALLAR VE SOSYAL SORUMLULUK						
3.5.- Yönetim Kurulu Etik Davranış Kurallarını belirlemiş ve şirketin kurumsal internet sitesinde yayınlamıştır.	X					
3.5.2- Ortaklık, sosyal sorumluluk konusunda duyarlıdır. Faaliyetler ve rüşvetin önlenmesine yönelik tedbirler almıştır.	X					
4.1. YÖNETİM KURULUNUN İŞLEVİ						
4.1.- Yönetim Kurulu, stratejik ve risklerin yönetim uzun vadeli yönlerlerine tehdit etmemesini ve etkin bir risk yönetimi uygulanmasını sağlamaktadır.	X					
4.2.- Toplantı günden ve tutanakları, yönetim kurulunun şirketin stratejik hedeflerini tartışarak sınıyladığını, ihtiyaç duyulan kaynakları belirlediğini ve yönetimin performansını denetlediğini ortaya koymaktadır.	X					

	UYUM DURUMU					AÇIKLAMA
	EVET	KISMEN	HAYIR	MUAF	İLİŞİSİZ	
4.2. YÖNETİM KURULUNUN FAALİYET ESASLARI						
4.2.1- Yönetim Kurulu faaliyetlerini belgelendirmiş ve pay sahiplerinin bilgisine sunmuştur.	X					
4.2.2- Yönetim Kurulu üyelerinin görev ve yetkileri yıllık faaliyet raporunda açıklanmıştır.	X					
4.2.3- Yönetim Kurulu, şirketin düzgün ve faaliyetlerinin kanunlara uygun bir iç kontrol sistemi oluşturmuştur.	X					
4.2.4- İç kontrol sisteminin işleyişi ve etkinliğine dair bilgiler yıllık faaliyet raporunda verilmiştir.	X					
4.2.5- Yönetim Kurulu başkanı ve icra başkanı/genel müdürü görevleri birbirinden ayrılmış ve tanımlanmıştır.	X					
4.2.7- Yönetim Kurulu, yatırımcı ilişkileri bölümü ve kurumsal yönetim komitesinin etkili bir şekilde çalışmasını sağlamakta ve şirket ile pay sahipleri arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesinde ve pay sahiplerinin Şirket'imizle yatırımcı ilişkileri bölümü ve kurumsal yönetim komitesiyle yakın işbirliği içinde çalışmıştır.	X					
4.2.8- Yönetim kurulu üyelerine görevleri sonrasındaki kusurlarla ilk şirkette sebep olacakları zararla ilişkin olarak Şirket, sermayenin %25'ini aşan bir bedelle yönetici sorumluluk sigortası yaptırmıştır.	X					
4.3. YÖNETİM KURULUNUN YAPISI						
4.3.1- Şirket yönetim kurulunda, kadın üye oranı için asgari %25'lik bir hedef belirleyerek bu amaca ulaşmak için politika oluşturmuştur. Yönetim kurulu o yaşına yıllık olarak gözden geçirilmekte ve oday belirleme süresi bu politikaya uygun şekilde gerçekleştirilmektedir.			X			Şirketimizin Yönetim Kurulu'nda kadınların temsili konusunda belirgin bahsedildiği şekilde herhangi bir yazılı politika veya oyaklanmış hedef onlara bulunmamaktadır.
4.3.10- Denetimden sorumlu komitenin üyelerinden en az birinin denetim/muhasebe ve finans konusunda 5 yıllık tecrübesi vardır.	X					

	UYUM DURUMU					AÇIKLAMA
	EVET	KISMEN	HAYIR	MUAF	İLGİSİZ	
4.4. YÖNETİM KURULU TOPLANTILARININ ŞEKLİ						
4.4.1-Bütün yönetim kurulu üyeleri, yönetim kurulu toplantılarının çoğuna fiziksel olarak katılmıştır.	X					
4.4.2-Yönetim Kurulu, gündemde yer alan konularla ilgili bilgi ve belgelerin toplantıdan önce tüm üyelere gönderilmesi için uygun bir süre tanımlamıştır.	X					
4.4.3-Toplantıya katılamayan ancak görüşlerini yazılı olarak yönetim kuruluna bildiren üyenin görüşleri diğer üyelerin bilgisine sunulmuştur.					X	
4.4.4-Yönetim kurulunda her üyenin bir oy hakkı vardır.	X					
4.4.5-Yönetim Kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağı şirket ana sözleşmeleri ile yazılı hale getirilmiştir.	X					
4.4.6-Yönetim Kurulu toplantı zaptı gündemdeki tüm maddelerin görüşüldüğünü ortaya koymakta ve karar yapılmamalı gerekçeleri içerecek şekilde hazırlanmaktadır.	X					
4.4.7-Yönetim Kurulu üyelerinin şirket dışında başka görevler almasına sınırlandırılmıştır. Yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında aldığı görevler genel kurul toplantılarında pay sahiplerinin bilgisine sunulmuştur.			X			Şirketimizde Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yapanların, grup içi/dışı başka görevler almasına dair bir düzenleme bulunmamaktadır. "Genel Kurul Bilgilendirme Dokümanı'nda Yönetim kurulu üyesinin şirket dışında aldığı görevler belirtilerek makbuz kapsamında uyum sağlanacaktır.
4.5. YÖNETİM KURULU BÜNYESİNDE OLUŞTURULAN KOMİTELER						
4.5.1-Her bir yönetim kurulu üyesi sadece bir komitede görev almaktadır.		X				Yönetim Kurulu komitelerinde bir üyenin birden fazla komitede görevlendirilmesine dikkat edilmekle birlikte, Yönetim kurulu üye sayısının 5 kişiye düşmesi, komite başkanlarının bağımsız üyelerden olması, komitelerde üç/dış üye bulunmasına göre gerekçelerle bulunabilen tam olarak uygulanması mümkün olmamaktadır.
4.5.2-Komiteler, görüşlerini almak için gerekli gördüğü kişileri toplantılara davet etmiştir ve görüşlerini almıştır.					X	

	UYUM DURUMU					AÇIKLAMA
	EVET	KISMEN	HAYIR	MUAF	İLGİSİZ	
4.5.3-Komitenin danışmanlık hizmeti aldığı kişi/kuruluşun bağımsızlığı hakkında bilgiye yıllık faaliyet raporunda yer verilmiştir.					X	
4.5.4-Komite toplantılarının sonuçları hakkında rapor düzenlenerek yönetim kurulu üyelerine sunulmuştur.	X					
4.6. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNE VE İDARİ SORUMLULUĞU BULUNAN YÖNETİCİLERE SAĞLANAN MALİ HAKLAR						
4.6.1 - Yönetim kurulu, sorumluluklarına etkili bir şekilde yerine getirip getirmediğini değerlendirmek üzere yönetim kurulu performans değerlendirmesi gerçekleştirmiştir.			X			Yönetim Kurulu performans değerlendirmesi yapılmamıştır.
4.6.2-Şirket, yönetim kurulu üyelerinden herhangi birisine veya idari sorumluluğu bulunan yöneticilerine kredi kullandırmamış, borç vermemiş veya ödünç verilen borcun süresini uzatmamış, şartları yeniden belirlemiş, üçüncü şahıslar arasında kefalet bir kredi bağlığı altında kredi kullandırmamış veya bunlar lehine kefalet gibi teminatlar vermemiştir.	X					
4.6.3-Yönetim Kurulu üyeleri ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere verilen ücretler yıllık faaliyet raporunda kişi bazında açıklanmıştır.			X			Üst düzey yöneticilere sağlanan haklar, şirketin konsolide finansal tablo dipnotlarında toplu/ayrı bazda açıklanmaktadır. Kişi bazında açıklanmış yapılmamaktadır.

EK-2 - KURUMSAL YÖNETİM BİLGİ FORMU

1. PAY SAHİPLERİ	
1.1. Pay Sahipliği Hakların Kullanımının Kolaylaştırılması	
1.1. Pay Sahipliği Hakların Kullanımının Kolaylaştırılması	
1.1.1 Bu dönem şirketin düzenlediği yatırımcı konferans ve toplantılarının sayısı	Şirketimiz tarafından yatırımcı konferansı düzenlenmemiş olup, yıl boyunca 1 adet yatırımcı ziyaretine gerçekleştirilmiştir.
1.2. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı	
Özel denetçi talebi sayısı	
Genel kurul toplantısında kabul edilen özel denetçi talebi sayısı	
1.3. Genel Kurul	
İlke 1.3.1 (a-i) kapsamında talep edilen bilgilerin duyurulduğu KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1126896
Genel kurul toplantısına ilgili belgelerin Türkçe ile eş anlı olarak İngilizce olarak da sunulup sunulmadığı	Türkçe ile eş anlı olarak İngilizce sunulmuştur.
İlke 1.3.2 kapsamında, bağımsız üyelerin çoğunluğunun oyuyla veya katılanların oybirliği bulunmayan işlemlere ilgili KAP duyurularının bağlantıları	Yk içerisinde böyle bir işlem bulunmamaktadır.
Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) madde 9 kapsamında gerçekleştirilen ilişkili taraf işlemleriyle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) madde 9 kapsamında herhangi bir işlem yoktur.
Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) madde 10 kapsamında gerçekleştirilen yeniden yapılandırılma ve sözleşmeli are eden işlemlerle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1118052
Şirketin kurumsal internet sitesinde, bağış ve yardımlara ilişkin politikanın yer aldığı bölümün ad	Yatırımcı İlişkileri / Kurumsal Yönetim / Politikalar / Bağış ve Yardım Politikası
Bağış ve yardımlara ilişkin politikanın kabul edildiği genel kurul tutanağının yer aldığı KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/353008
Esas sözleşmede menfaat sahiplerinin genel kurula katılımına düzenleyen madde numarası	Yoktur.
Genel kurula katılan menfaat sahipleri hakkında bilgi	2022 yılına ait Olağan Genel Kurul Toplantısına pay sahipleri dışında şirket çalışanlarının, hukuki danışmanlarının, ilişkili taraf yöneticileri ve bağımsız denetim kuruluşu temsilcisi katılmıştır.
1.4. Oy Hakları	
Oy hakkında imtiyaz bulunup bulunmadığı	Hayır
Oyda imtiyaz bulunuyorsa, imtiyazlı pay sahipleri ve oy oranları	-
En büyük pay sahibinin ortaklık oranı	75,95%
1.5. Azlık Hakları	
Azlık hakları ve, şirkette esas sözleşmesinde içerik veya oran bakımından genişletilip genişletilmediği	Hayır
Azlık haklarının çıkarılmasına yönelik bir ilgili esas sözleşme maddesinin bulunmadığı	-

1.6. Kar Payı Hakkı	
Kurumsal internet sitesinde kar dağıtım politikasının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri / Kurumsal Yönetim / Politikalar / Kâr Dağıtım Politikası
Yönetim kurulunun genel kurula karın dağıtımına ilişkin teklif etmesi halinde bunun nedenleri ve dağıtılmayan karın kullanım şekline belirten genel kurul gündem maddesine ilişkin tutanak metni	Yönetim Kurulu'nun 2022 yılı kârının kullanım şekline dair 21/03/2023 tarihli kararı aşağıdaki gibidir; "Şirketimiz Türk Ticaret Kanunu hükümleri, Sermaye Piyasası Mevzuatı, Vergi Mevzuatı ve diğer ilgili mevzuat ile esas sözleşmemizin kâr dağıtımı ile ilgili maddeleri kapsamında hazırlanan kâr dağıtım politikası çerçevesinde hesaplanarak kâr payı dağıtılmasına yapmaktadır. Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-14.1 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği"ne göre hazırlanan Ereğli Demir Çelik Fabrikaları A.Ş. tarafından denetlenen 01/01/2022-31/12/2022 hesap dönemine ait finansal tablolara göre 757,252,743,000 TL konsolide net dönem kârı tarafımızca tespit elde edilmiştir. Mevcut durumda yasal kayıtlara göre net dönem kârımız 706,280,777,61 TL'dir. Yatırımlar sebebiyle artan nakit ihtiyaca ve finansal yapının korunmasına gerekli ilkeleri nedeniyle • Kâr dağıtma yapılmaması, • Yasal kayıtlara göre elde edilecek net dönem kârının tamamının olağanüstü yedeklere aktarılmaması, Bu çerçevede ekte yer alan Kar Dağıtım Tablosu'nun Olağan Genel Kurul Toplantısında hissedarların onayına sunulmasına karar verilmiştir.", Yönetim Kurulu'nun kar dağıtımına ilişkin kararı Genel Kurul'un onayına sunulmuştur. Pahlı ve elektronik ortamda yapılan oylama sonucunda Yönetim Kurulu'nun 2022 yılı kârının kullanım şekline ilişkin kararı oybirliğiyle onaylanmıştır.
Yönetim kurulunun genel kurula karın dağıtılmamasını teklif etmesi halinde ilgili genel kurul tutanağının yer aldığı KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1140155

Genel Kurul Toplantıları

Genel Kurul Tarihi	Genel kurul gündeminde ilgili olarak şirkete iletilen ek açıklama talebi sayısı	Pay sahipleri-ni genel kurula katılım oranı	Doğrudan temsil edilen payların oranı	Vekaleten temsil edilen payların oranı	Şirket'in kurumsal internet sitesinde genel kurul toplantısından en az üç hafta önce gündem maddeleri, ilgili oldukları ve olumsuz oyların da gösterildiği genel kurul toplantısı tutanaklarının yer aldığı bölümün adı	Kurumsal internet sitesinde genel kurul toplantısında yöneltilen tüm soru ve bunlara değinmek yerine cevaplarının yer aldığı bölümün adı	Genel kurul toplantı tutanağının ilişkili tarafların alacaklarının ilgili madde veya paragraf numarası	Yönetim kurulunca bildirimde bulunan imtiyazlı bir şekilde artaklık bilgilerine ulaşma talebi bulunan kişi veya ilçelerden öğrenenler listesi	KAP'ta yayınlanan genel kurul bildirimlerin bağlantısı
19/04/2023	0	77,107%	0,003%	77,104%	Yatırımcı İlişkileri / Genel Kurul Dokümanları	Yatırımcı İlişkileri /Genel Kurul Dokümanları	-	113	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/926896

2. KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK	
2.1. Kurumsal İnternet Sitesi	
Kurumsal internet sitesinde 2.2.2. numaralı kurumsal yönetim ilkesinde talep edilen bilgilerin yer aldığı bölümlerin adları	Yatırımcı İlişkileri / Bilgi Toplumu Hizmetleri, Ortaklık Yapısı, Kurumsal Yönetim (Esas Sözleşme, Etik Kurallar, Politikalar), Özel Durum Açıklamaları, Finansal Tablo ve Dipnotlar, Yönetim Kurulu Faaliyet Raporları, Genel Kurul Dokümanları, Şeffaflık Sorulan Sorular
Kurumsal internet sitesinde dağıtılan veya dolaylı bir şekilde paylara %5 'inden fazlasına sahip olan gerçek kişi pay sahiplerinin listesinin yer aldığı bölüm	Yatırımcı İlişkileri/Ortaklık Yapısı
Kurumsal internet sitesinin hazırlandığı diller	Türkçe ve İngilizce
2.2. Faaliyet Raporu	
2.2.2. numaralı kurumsal yönetim ilkesinde belirtilen bilgilerin faaliyet raporunda yer aldığı sayfa numaraları veya bölüm adları	
a) Yönetim Kurulu üyeleri ve yöneticilerin şirket dışında yürüttükleri görevler ve üyelerin bağımsızlık beyanlarının yer aldığı sayfa numarası veya bölüm adı	Yıllık Faaliyet Raporu/1. Genel Bilgiler/ 1. Üst Yönetim Yıllık Faaliyet Raporu/4. Yönetim Kurulu/3. Yönetim Kurulu Komitelerinin Sayı, Yapı ve Bağımsızlığı
b) Yönetim Kurulu bünyesinde oluşturulan komitelere ilişkin bilgilerin sayfa numarası veya bölüm adı	Yıllık Faaliyet Raporu/4. Yönetim Kurulu/3. Yönetim Kurulu Komitelerinin Sayı, Yapı ve Bağımsızlığı
c) Yönetim kurulunun yıl içerisindeki toplantı sayısı ve üyelerin toplantılara katılım durumu bilgisinin sayfa numarası veya bölüm adı	Yıllık Faaliyet Raporu/4. Yönetim Kurulu/1. Yönetim Kurulu Toplantılarının Şekli
ç) Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişiklikleri hakkında bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Yıllık Faaliyet Raporu/4. Şirket Faaliyetlerine İlişkin Diğer Gelişmeler/ G. Şirket Faaliyetlerini Etkileyebilecek Mevzuat Değişiklikleri
d) Şirket aleyhine açılan önemli davalar ve olası sonuçları hakkında bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Yıllık Faaliyet Raporu/4. Şirket Faaliyetlerine İlişkin Diğer Gelişmeler/ F. Şirket Aleyhine Açılan Davalar ve Diğer Hususlar
e) Şirketin yatırım danışmanlığı ve derecelendirme gibi hizmet aldığı kuruluşlara ücretlerle ilgili bilgilerin yer bulduğu internet sitesi adresi	-
f) Sermayeye doğrudan katılım oranının %51 aştığı bağlı ortaklıklara ilişkin bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Şirketimizin karşılık iştiraki bulunmamaktadır.
g) Çalışanlarına sosyal hakları, mesleki eğitime ilk diğer toplumsal ve çevresel sonuç doğuran şirket faaliyetlerine ilişkin kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetleri hakkında bilginin sayfa numarası veya bölüm adı	Yıllık Faaliyet Raporu/10. Sosyal Sorumluluk Projeleri ve 12. İnsan Kaynakları Politikası ve Etik İlkeler

3. MENFAAT SAHİPLERİ	
3.2. Menfaat Sahiplerine İlişkin Şirket Politikası	
Kurumsal internet sitesinde tazminat politikasının yer aldığı bölümün adı	Kurumsal Politikalar/Tazminat Politikası
Çalışan haklarının ihlali nedeniyle şirket aleyhine kesinleşen yargılanma/ceza sayısı	2)
İhbar mekanizmasıyla ilgili yetkilinin unvanı	Disiplin Kurulu
Şirketin ihbar mekanizmasına erişim bilgileri	etik.bildirim@gubretas.com.tr/0216 468 50 55 numaralı "Etik İhlali Bildirim Hattı"/Kurumsal İnternet Sitesi Etik İhlali Bildirim Formu
3.2. Menfaat Sahiplerinin Şirket Yönetimine Katılımının Desteklenmesi	
Kurumsal internet sitesinde, çalışanların yönetim organlarına katılımına ilişkin olan iç düzenlemelerin yer aldığı bölümün adı	Anasayfa/Kariyer
Çalışanların temsil edildiği yönetim organ(ları)	Sendika
3.3. Şirketin İnsan Kaynakları Politikası	
Kök yönetici pozisyonları için hafızeyi planı geliştirilmesinde yönetim kurulunun rolü	Yönetim Kurulu, şirketimizin Eğitim ve Gelişim Prosedürü kapsamında çalışanlarımızın her türlü gelişimine ve yönetsel becerilerinin artmasına önem vermektedir.
Kurumsal internet sitesinde İnsan kaynakları politikasının yer aldığı bölümün adı veya politikanın ilgili maddelerinin özeti	Anasayfa/Kariyer
Pay edindirme planı bulunup bulunmadığı	Yoktur.
Kurumsal internet sitesinde ayrımcılık ve kötü muameleyi önlemeye yönelik önlemleri içeren insan kaynakları politikasının yer aldığı bölümün adı veya politikanın ilgili maddelerinin özeti	Anasayfa/Kariyer
İş kazalarıyla ilgili sorumlulukla sebebiyle şirket aleyhine kesinleşen yargılanma sayısı	- 0
3.5. Etik Kurallar ve Sosyal Sorumluluk	
Kurumsal internet sitesinde etik kurallar politikasının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Etik Kurallar
Kurumsal internet sitesinde kurumsal sosyal sorumluluk raporunun yer aldığı bölümün adı. Kurumsal sosyal sorumluluk raporu yoksa çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularında alınan önlemler	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Kurumsal Sosyal Sorumluluk
İntikâm ve rüşvet de dâhil olmak üzere her türlü yolsuzlukla mücadele için alınan önlemler	İntikâm ve rüşvet de dâhil olmak üzere her türlü yolsuzlukla mücadele hususu şirketimizin Etik İlkeler ve Çalışma Politikalarında yer almakta olup, çalışanlarımız bu konuya gereken titizliği göstermekle sorumlu tutulmuştur. Ayrıca bu kapsamda ortaya çıkabilecek şüphelerin için şirketimiz tarafından gerekli ihbar mekanizmaları kurulmuştur. Bu kapsamda e-posta, telefon ve kurumsal internet sitemiz üzerinden gelen bildirimler Disiplin Kurulu tarafından değerlendirmeye alınarak süreç iletişimlerle ve sonuca bağlanmaktadır.

4. YÖNETİM KURULU-I	
4.2. Yönetim Kurulunun Faaliyet Esasları	
En son yönetim kurulu performans değerlendirmesinin tarihi	-
Yönetim kurulu performans değerlendirmesinde bağımsız uzmanlardan yararlanıldı yararlanılmadığı	-
Bütün yönetim kurulu üyelerinin ibra edildi edilmediği	Evet
Görev dağılımı ile kendilerine yetki devredilen yönetim kurulu üyelerinin adları ve ait konuya yetkilerin içeriği	Hüseyin Aydın-Yönetim Kurulu Başkanı Yaşın Ayaz-Yönetim Kurulu Başkan Vekili
İç kontrol birimi tarafından denetim kuruluna veya diğer ilgili komitelere sunulan rapor sayısı	6
Faaliyet raporunda iç kontrol sisteminin etkinliğine ilişkin değerlendirmenin yer aldığı bölümün ad veya sayfa numarası	Yıllık Faaliyet Raporu/4, Şirket Faaliyetlerine İlişkin Diğer Gelişmeler/ C, İç Denetim Faaliyetleri Yıllık Faaliyet Raporu/5, Risk Yönetimi
Yönetim kurulu başkanının adı	Hüseyin Aydın
İcra başkanı / genel müdürün adı	Aytaç Onkun
Yönetim kurulu başkanı ve icra başkanı/genel müdürün aynı kişi olmasına ilişkin gerekçenin belirtildiği KAP duyurusunun bağlantısı	Ayrı kişi olmadıkları için KAP duyurusu bulunmamaktadır.
Yönetim kurulu üyelerinin görevleri esnasındaki kusurlu ve şirkette zarar doğuracak eylemleri, şirket sermayesinin %25'ini aşan bir bedelle sigorta edildiğine ilişkin KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1128865
Kurumsal internet sitesinde kadın yönetim kurulu üyelerinin artırmaya yönelik çeşitlilik politikası hakkında bilgi verilen bölümün adı	-
Kadın üyelerin sayısına oranı	0

4. YÖNETİM KURULU-II	
4.4. Yönetim Kurulu Toplantılarının Sıklığı	
Raporlama döneminde fiziki olarak toplanmak suretiyle yapılan yönetim kurulu toplantılarının sayısı	3
Yönetim kurulu toplantılarına ortalama katılım oranı	99,00%
Yönetim kurulunun çalışmalarının kolaylaştırmak için elektronik bir portal kullanılıp kullanılmadığı	Hayır
Yönetim kurulu çalışma esasları uyarınca, bilgi ve belgelerin toplantıdan kaç gün önce üyelere sunulduğu	5 gün önce Yönetim Kurulu üyelerine sunulmaktadır.
Kurumsal internet sitesinde yönetim kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağının belirtildiği şirket içi düzenlemeler hakkında bilgilerin yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/ Esas Sözleşme/Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi Esas Sözleşmesi/III. Yönetim Kurulu
Üyelerin şirket dışında başka görevler almasına sınırlamaların getirildiği belirlenen üst sınır	Bu hususta oluşturulmuş bir politika ve belirlenen bir üst sınırımızla birlikte, Bağımsız Yönetim Kurulu üyelerimiz özelinde SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri 4.3.6 maddesinin "ğ" alt maddesinde belirtilen üst sınır benimsenmiştir.
4.5. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler	
Faaliyet raporunda yönetim kurulu komitelerine ilişkin bilgilerin yer aldığı sayfa numarası veya ilgili bölümün adı	Yıllık Faaliyet Raporu/5, Yönetim Kurulu' Ü, Yönetim Kurulu Komitelerinin Sayı, Yapısı ve Bağımsızlığı
Komite çalışma esaslarının duyurulduğu KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/698446

Yönetim Kurulunun Yapısı						
Yönetim Kurulu Üyesinin Adı/Soyadı	İcrada Görevli Olup Olmadığı	Bağımsız Üye Olup Olmadığı	Yönetim Kuruluna İlk Seçilme Tarihi	Bağımsızlık Beyanının Yer Aldığı KAP Duyurusunun Bağlantısı	Bağımsız Üyenin Aday Gösterme Komitesi Tarafından Değerlendirilip Değerlendirilmediği	Bağımsızlığını Kaybeden Üye Olup Olmadığı	Denetim, Muhasebe ve/veya Finans Alanında En Az 5 Yıllık Deneyime Sahip Olup Olmadığı
HÜSEYİN AYDIN	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	22/04/2022	-	İlgisiz	İlgisiz	Evet
YAŞIN AYAZ	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	03/08/2022	-	İlgisiz	İlgisiz	Evet
AYTAÇ ONKUN	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	10/06/2022	-	İlgisiz	İlgisiz	Hayır
DR. VAHİT FERHAN BENLİ	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye	10/04/2023	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1140255	Değerlendirildi	Hayır	Evet
HASAN DURSUN	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye	19/08/2022	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1140255	Değerlendirildi	Hayır	Evet

Yönetim Kurulu Komitelerinin Adları	Komite Üyelerinin Adı-Soyadı	Komite Başkanı Olup Olmadığı	Yönetim Kurulu Üyesi Olup Olmadığı
Denetimden Sorumlu Komite	HASAN DURSUN	Evet	Yönetim Kurulu Üyesi
Denetimden Sorumlu Komite	DR. VAHİT FERHAN BENLİ	Hayır	Yönetim Kurulu Üyesi
Kurumsal Yönetim Komitesi	HASAN DURSUN	Evet	Yönetim Kurulu Üyesi
Kurumsal Yönetim Komitesi	DR. VAHİT FERHAN BENLİ	Hayır	Yönetim Kurulu Üyesi
Kurumsal Yönetim Komitesi	KADİR BUDAK	Hayır	Yönetim Kurulu Üyesi Değil
Riskin Erken Saptanması Komitesi	DR. VAHİT FERHAN BENLİ	Evet	Yönetim Kurulu Üyesi
Riskin Erken Saptanması Komitesi	HASAN DURSUN	Hayır	Yönetim Kurulu Üyesi
Riskin Erken Saptanması Komitesi	MUSTAFA EMİN BAL	Hayır	Yönetim Kurulu Üyesi Değil

4. YÖNETİM KURULU-III	
4.3. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler-II	
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, denetim komitesine, faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Yıllık Faaliyet Raporu/8. Yönetim Kurulu/İç Yönetim Kurulu Komitelerinin Sayı, Yapı ve Bağımsızlığı/Denetimden Sorumlu Komite
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, kurumsal yönetim komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Yıllık Faaliyet Raporu/8. Yönetim Kurulu/İç Yönetim Kurulu Komitelerinin Sayı, Yapı ve Bağımsızlığı/Kurumsal Yönetim Komitesi
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, aday gösterme komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Aday Gösterme Komitesi'nin görevlerini Kurumsal Yönetim Komitesi yürütmektedir.
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, riskin erken saptanması komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Yıllık Faaliyet Raporu/8. Yönetim Kurulu/İç Yönetim Kurulu Komitelerinin Sayı, Yapı ve Bağımsızlığı/Riskin Erken Saptanması Komitesi
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, ücret komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Ücret Komitesi'nin görevlerini Kurumsal Yönetim Komitesi yürütmektedir.
4.4. Yönetim Kurulu Üyelerine ve Üst Seviye Yönetime Sağlanan Mali Haklar	
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, ücret komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (sayfa numarası veya bölümün adı)	Yıllık Faaliyet Raporu/2. 2023 Yılı Türkiye ve Global Gübre Piyasaları Yıllık Faaliyet Raporu/5. Türkiye Gübre Sektörüne İlişkin 2024 Yılı Beklentileri Yıllık Faaliyet Raporu/6. Finansal Durum ve Hisse Performansı
Kurumsal internet sitesinin, icrada görevli ve icrada görevli olmayan üyelere ilişkin ücretlendirme politikasını yer aldığı bölümünün adı.	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Politikalar/Ücretlendirme Politikası
Faaliyet raporunun, yönetim kurulu üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere verilen ücretler ile sağlanan diğer tüm menfaatlerin belirtildiği sayfa numarası veya bölüm adı	Yıllık Faaliyet Raporu/8. Yönetim Kurulu/İç Yönetim Kuruluna Sağlanan Mali Haklar

Yönetim Kurulu Komitelerinin Adları	İcrada Görevli Olmayan Yöneticilerin Oranı	Komitede Bağımsız Üyelerin Oranı	Komitenin Gerçekleştirdiği Fiziki Toplantı Sayısı	Komitenin Faaliyetleri Hakkında Yönetim Kuruluna Sunduğu Rapor Sayısı
Denetimden Sorumlu Komite	100%	100%	5	5
Kurumsal Yönetim Komitesi	67%	67%	3	3
Riskin Erken Saptanması Komitesi	67%	67%	6	6

EK-3 - SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ UYUM RAPORU

	İLKELER	UYUM DURUMU	AÇIKLAMA	KAMUYA AÇIKLANAN BİLGİLERE İLİŞKİN RAPOR/BAĞLANTI BİLGİSİ
	A. Genel İlkeler			
	A1. Strateji, Politika ve Hedefler			
A1.1	Ortaklık yönetim kurulu tarafından önceliği çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim (ÇSY) konuları, riskleri ve fırsatları belirlemeyiz.	EVET	ÇSY konularıkapsamında Sürdürülebilirlik Yönetim Sistemi oluşturulmuş, "Boşluk Analizi" çalışması yapılmıştır.	https://www.gubretas.com.tr/rsimages/files/pages/gubretas-2024-faaliyet-raporu-TR.pdf?daylk.2=7
	Ortaklık yönetim kurulu tarafından ÇSY politikaları (Örn. Çevre Politikası, Enerji Politikası, İnsan Hakları ve Çalışan Politikası vb.) oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	KISMEN	Çevre politikası ile ilgili kamuya açıklama yapılmamıştır.	https://www.gubretas.com.tr/tr/Kurumsal-politikalar
A1.2	ÇSY politikalarıyla kapsamında belirlenen kısa ve uzun vadeli hedefler kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		
	A2. Uygulama/İzleme			
A2.1	ÇSY politikalarının yürütülmesinden sorumlu komiteler ve/veya birimler ile ÇSY konularıyla ilgili ortaklıktaki en üst düzey sorumluluk ve görevleri belirlenmiş ve kamuya açıklanmıştır.	KISMEN	Komiteler ve/veya birimler ile ÇSY konularıyla ilgili şirketteki en üst düzey sorumluluk ve görevleri belirlenmiş, fakat kamuyuna açıklanmamıştır.	
	Sorumlu komite ve/veya birim tarafından, politikalar kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler yıl içinde en az bir kez yönetim kuruluna raporlanmıştır.	HAYIR		
A2.2	ÇSY hedefleri doğrultusunda uygulama ve eylem planları oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	KISMEN	Hedefler doğrultusunda gerekli analizler ve eylem planları oluşturulmuş, fakat kamuyuna açıklanmamıştır.	

	İLKELER	UYUM DURUMU	AÇIKLAMA	KAMUYA AÇIKLANAN BİLGİLERE İLİŞKİN RAPOR/BAĞLANTI BİLGİSİ
A2.3	CSY Kilit Performans Göstergeleri (KPG) ile ilgili konsey gözetegelerine yıllar bazında ulaşma düzeyi kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		
A2.4	İş süreçlerine veya ürün ve hizmetlere yönelik sürdürülebilirlik performansını iyileştirici faaliyetler kamuya açıklanmıştır.	EVET		https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/gubretas-2021-faaliyet-raporu-~53.pdf/Sayfa 2-7
	A3. Raporlama			
A3.1	Faaliyet raporlarında ortaklığın sürdürülebilirlik performansına, hedeflerine ve eylemlerine ilişkin bilgi anlaşılabilir, doğru ve yeterli bir şekilde verilmiştir.	KISMEN	Sürdürülebilirlikle ilgili eylemlere konu bazında yer verilmiştir.	https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/gubretas-2021-faaliyet-raporu-~53.pdf/Sayfa 2-7
A3.2	Ortaklık tarafından, faaliyetlerinin Birleşmiş Milletler (BM) 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından hangileri ile ilişkili olduğuna ilişkin bilgi kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		
A3.3	CSY konularında alınmış açılan veriveya sonuçlarını, CSY politikaları açısından önemli nitelikteki veriveya faaliyetleri önemli ölçüde etkileyecek olasılar kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		
	A4. Doğrulama			
A4.1	Ortaklığın CSY Kilit Performans ölçümleri bağımsız üçüncü tarafça doğrulanmış ve kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		

	İLKELER	UYUM DURUMU	AÇIKLAMA	KAMUYA AÇIKLANAN BİLGİLERE İLİŞKİN RAPOR/BAĞLANTI BİLGİSİ
	B. Çevresel İlkeler			
B1	Ortaklık, çevre yönetimi alanındaki politika ve uygulamalarını, eylem planlarını, çevresel yönetim sistemlerini (ISO 14001 standardı ile bilinmektedir) ve programlarını kamuya açıklamıştır.	HAYIR		
B2	Çevre yönetimine ilişkin bilgilerin verilmesinde hedeflenen çevresel raporlama ilişkin olarak raporun kapsamı, raporlama dönemi, raporlama tarihi, raporlama koşulları ile ilgili bilgiler kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		
B4	Mevduat sahipleri (Yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ve çalışanlar gibi) bazında performans leyok sistemleri kapsamında ödüllendirme kriterlerine dahil edilen çevresel hedefler kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		
B5	Önceliklı olarak belirlenen çevresel sorunlarını iş hedeflerine ve stratejilerine nasıl entegre ettiğini kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		
B7	Operasyon sürecı dahil ortaklık değer zincırı boyunca tedarikçi ve müşterileri de kapsayacak şekilde çevresel konuların nasıl yönetildiği, iş hedeflerine ve stratejilere nasıl entegre edildiği kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		
B8	Çevre konusunda ilgili kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarının politika oluşturma süreçlerine dahil olunup olunmadığı ve bu kurum ve kuruluşlarla yapılan iş birlikleri kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		
B9	Çevresel göstergeler (Sera gazı emisyonları (Kapsam-1 (Doğrudan), Kapsam-2 (Enerji dolaylı), Kapsam-3 Diğer dolaylı), hava kalitesi, enerji yönetimi, su ve atık su yönetimi, atık yönetimi, biyoçeşitlilik etkileri) bağlamında çevresel etkileri ile ilgili bilgileri dönemsel olarak karşılaştırılabilir bir şekilde kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		
B10	Verileri toplamak ve hesaplamak için kullanılan standart, protokol, metodoloji ve baz yıl ayrıntıları kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		

	İLKELER	UYUM DURUMU	AÇIKLAMA	KAMUYA AÇIKLANAN BİLGİLERE İLİŞKİN RAPOR/BAĞLANTI BİLGİSİ
B11	Önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak rapor yılı için çevresel göstergelerin artış veya azalışı kamuya açıklanmalıdır.	HAYIR		
B12	Çevresel etkilerini azaltmak için kısa ve uzun vadeli hedefler belirlenmiş, bu hedefler ve geçmiş yıllarda belirlenen hedeflere göre ilerleme durumu kamuya açıklanmalıdır.	HAYIR		
B13	İklim krizi ile mücadele stratejisi oluşturulmuş ve planlanan eylemler kamuya açıklanmalıdır.	HAYIR		
B14	Ürünler ve/veya hizmetlerin çevreye potansiyel olumsuz etkisini önlemek veya bu etkileri minimuma indirmek amacıyla programlar ya da prosedürler oluşturulmuş ve kamuya açıklanmalıdır. Ölçüsü (ambalam ölçü, tedarikçi, alt yüklenici, boyu vb.) tam gözü emisyon miktarlarında azalan sağlanmaya yönelik aksiyonlar planlayıp en kısa sürede kamuya açıklanmalıdır.	HAYIR		
B15	Çevresel etkileri azaltmaya yönelik girişim ve projelerin sağlığa, çevresel faydaya/kazanç ve maliyet tasarrufuna kamuya açıklanmalıdır.	HAYIR		
B16	Enerji tüketimi (doğal gaz, motorin, benzin, LPG, kömür, elektrik, gazma, soğutma vb.) verileri Kapsam-1 ve Kapsam-2 olarak kamuya açıklanmalıdır.	HAYIR		
B17	Raporlama yılında üretilen elektrik, ısı, buhar ve soğutma hakkında kamuya açıklama yapılmalıdır.	HAYIR		
B18	Yenilenebilir enerji kullanımını artırılmış, artır veya düşük karbonlu elektriğe geçiş konusunda çalışmalar yapılmış ve kamuya açıklanmalıdır.	KISMEN	Karbon ayak izinin azaltılması amacıyla enerji etüdü yapılmıştır. Sera gazı emisyon azaltımı planlanmaktadır.	https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/gubretas-2022-faaliyet-raporu-453.pdf /Sayfa 5-6 ve Sayfa 19
B19	Yenilenebilir enerji üretim ve kullanım verileri kamuya açıklanmalıdır.	EVET	İskenderun'da yürütülen Çatı GES projesi kapsamında güneş enerjisi ile elektrik üretimi gerçekleştirilmiştir.	https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/gubretas-2022-faaliyet-raporu-453.pdf / Sayfa 19
B20	Enerji verimliliği projeleri yapılmış ve enerji verimliliği projeleri sayesinde elde edilen enerji tüketim ve emisyon azaltım miktarı kamuya açıklanmalıdır.	KISMEN	Enerji etüdü çalışması kapsamında planlanan enerji tasarrufu ve emisyon azaltım verilerine yer verilmiştir.	https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/gubretas-2022-faaliyet-raporu-453.pdf /Sayfa 5

	İLKELER	UYUM DURUMU	AÇIKLAMA	KAMUYA AÇIKLANAN BİLGİLERE İLİŞKİN RAPOR/BAĞLANTI BİLGİSİ
B21	Su tüketimi, varsa yer altından veya yer üstünden çekilen, geri dönüştürülen ve deşarj edilen su miktarları, kaynaklarına ve prosedürleri kamuya açıklanmalıdır.	HAYIR		
B22	Operasyonlar veya faaliyetlerinin herhangi bir karbon fiyatlandırma sistemine (Emisyon Ticaret Sistemi, Cap & Trade veya Karbon Vergisi) dâhil olup olmadığı kamuya açıklanmalıdır.	HAYIR		
B23	Raporlama döneminde biriken veya satın alınan karbon kredisi bilgisi kamuya açıklanmalıdır.	HAYIR		
B24	Ortaklık içerisinde karbon fiyatlandırması uygulanıyor ise iç fiyatlama kamuya açıklanmalıdır.	HAYIR		
B25	Ortaklığın çevresel bilgilerini açıklayığı platformlar kamuya açıklanmalıdır.	HAYIR		
	C. Sosyal İlkeler			
	C1. İnsan Hakları ve Çalışan Hakları			
C1.1	İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Türkiye'nin imzaladığı ILO Sözleşmeleri ve diğer ilgili mevzuatı kapsayacak şekilde Kurumsal İnsan Hakları ve Çalışan Hakları Politikası oluşturulmuş, politikanın uygulanmasıyla ilgili sorumluluklar belirlenmiş ve politika ile sorumluluklar kamuya açıklanmalıdır.	KISMEN	İnsan Kaynakları Politikası ile Etik İlkeler kapsamında sorumluluklar kamuya açıklanmamıştır.	2023 Yıllık Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu/G. İnsan Kaynakları Politikası ve Etik İlkeler
C1.2	Tedarik ve değer zinciri etkileri de gözetilerek adil (a.g.ücü, çalışma standartlarının çiğnetirilmesi, kadın istihdamının kapsayacak konularında (cinsiyet, yk, din, dil, medeni durum, etnik kimlik, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, ailesi sorumlulukları, sendikal faaliyetler, siyasi görüş, engellilik, sosyal ve kültürel farklılıklar vb. konularda ayrım yapılmaması gibi) çalışan haklarına ilişkin politikalarda yer verilmiştir.	EVET		https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/gubretas-etik-ilkeler-ve-etik-ilke-politikasi-545.pdf
C1.3	Belirli ekonomik, çevresel, toplumsal faktörlere dayalı kısıtlarını ülkeyle gelirli kesimler, kadınlar vb.) veya sahilik hakkaması/kesat eşitliğinin gözetilmesi konusunda değer zinciri boyunca ziyaret önlemler kamuya açıklanmıştır.	EVET		https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/gubretas-etik-ilkeler-ve-etik-ilke-politikasi-545.pdf

	İLKELER	UYUM DURUMU	AÇIKLAMA	KAMUYA AÇIKLANAN BİLGİLERE İLİŞKİN RAPOR/BAĞLANTI BİLGİSİ
C1.4	Ayrımcılığı, eşitsizliği, insan hakları ihlallerini, zorla çalıştırmayı ve çocuk işçi çalıştırılmasını önleyici ve düzeltici uygulamaların ilişkin geliştirilmiş kamuya açıklanmıştır.	EVET		https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/yk/yk-etik-ilkeler-ve-is-etigi-ve-politikasi-345.pdf
C1.5	Çalışanlara yapılan yetkinin ilgilenen, gelişim politikalarını, taminat, taranan yan haklar, sendikalaşma hakkı, iş/hayat dengesi çözümleri ve yeterek yönetim kurulunca çalışan haklarına ilişkin politikalarda yer verilmiştir.	EVET		https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/yk/yk-etik-ilkeler-ve-is-etigi-ve-politikasi-345.pdf
	Çalışan şikâyetleri ve anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin mekanizmalar oluşturularında uyuşmazlık çözüm süreçleri belirlenmiştir.	EVET		https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/yk/yk-etik-ilkeler-ve-is-etigi-ve-politikasi-345.pdf
	Çalışan memnuniyetinin sağlanmasına yönelik olarak raporlanan dönem içinde yapılan faaliyetleri kamuya açıklanmıştır.	EVET	2022 yılı içerisinde gerçekleştirilen eğitim faaliyetlerine ve diğer uygulamalara yer verilmiştir.	2023 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu / 5. Çalışan Bilgileri / Eğitim Faaliyetleri 2023 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu/12. İnsan Kaynakları Politikaları Etik İlkeler
C1.6	İş sağlığı ve güvenliği politikalarını oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	KISMEN	Şirket içi "İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği" bulunmakla birlikte, kamuya açıklanan bir politika bulunmamaktadır.	
	İş kazalarına önleme ve sağlığın korunması amacıyla alınan önlemler ve kaza istatistikleri kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		
C1.7	Kişisel verilerin korunması ve veri güvenliği politikaları oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	EVET		https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/yk/yk-kvkk-politikasi-356.pdf
C1.8	Etik politikası oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır	EVET		https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/yk/yk-etik-ilkeler-ve-is-etigi-ve-politikasi-345.pdf
C1.9	Toplumsal yatırım, sosyal sorumluluk, finansal kapsayarak ve finansmana erişim kapsamındaki çalışmalar açıklanmıştır.	KISMEN	Şirketimizin toplumsal yatırım ve sosyal sorumluluk çalışmalarını kapsamında "Türkiye Tarımı Yarınımızdır Hareketi" ve "Model Üretim Alanları" projelerimiz yanında eğitim bursu, tarımsal danışmanlık hizmetleri gibi çalışmalarda bulunmaktadır.	2023 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu/13. Sosyal Sorumluluk Projeleri
C1.10	Çalışanlara ÇSY politikaları ve uygulamaları konusunda bilgilendirme toplantıları ve eğitim programları düzenlenmiştir.	HAYIR		

	İLKELER	UYUM DURUMU	AÇIKLAMA	KAMUYA AÇIKLANAN BİLGİLERE İLİŞKİN RAPOR/BAĞLANTI BİLGİSİ
	C2. Paydaşlar, Uluslararası Standartlar ve İnisiyatifler			
C2.1	Müşteri şikâyetlerinin yönetimi ve çözümüne ilişkin müşteri memnuniyeti politikası düzenlenmiş ve kamuya açıklanmıştır.	KISMEN	Şirket içi "Müşteri Memnuniyeti Yönetimi Prosedürü" bulunmakla birlikte, kamuya açıklanan bir politika bulunmamaktadır.	
C2.2	Paydaşlarla yürütülen iletişim (hangi paydaş, konu ve sıklık) hakkında bilgiler kamuya açıklanmıştır.	EVET		2023 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu/13. Sosyal Sorumluluk Projeleri
C2.3	Raporlamalarda benimsenen uluslararası raporlama standartları açıklanmıştır.	HAYIR		
C2.4	Sürdürülebilirlik ile ilgili benimsenen prensipler, imzası veya üye olunan uluslararası kuruluş, komite ve ilkeler kamuya açıklanmıştır.	HAYIR		
C2.5	Borsa İstanbul'un ve/veya uluslararası endeks sağlayıcıların sürdürülebilirlik endekslerinde yer almak için geliştirilmelerde bulunmuş, çalışmalar yürütülmüştür.	KISMEN	CYS konuları kapsamında Sürdürülebilirlik Yönetim Sistemi oluşturulmuş, "Boşluk Analizi" çalışması yapılmıştır.	https://www.gubretas.com.tr/uploads/files/pages/gubretas-2021-faaliyet-raporu-153.pdf/Sayfa 2-7
	D. Kurumsal Yönetim İlkeleri			
D1	Sürdürülebilirlik alanındaki hedefler ve stratejilerin belirlenmesinde menfaat sahiplerinin görüşlerine başvurulmuştur.	EVET	Sürdürülebilirlik Yönetim Sistemi ve stratejik plan çalışmaları kapsamında menfaat sahiplerinin görüşleri dikkate alınmıştır.	
D2	Sosyal sorumluluk projeleri, farkındalık etkinlikleri ve eğitimler ile sürdürülebilirlik konusu ve bunun önemi hakkında farkındalığın artırılması konusunda çalışmalar yapılmıştır.	KISMEN	Sosyal sorumluluk projeleri, iş sağlığı ve güvenliği ve başlıklar kapsamında çalışmalar yürütülmüştür.	

GÜBRE FABRİKALARI TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
1 OCAK - 31 ARALIK 2023
HESAP DÖNEMİNE AİT

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi Genel Kurulu'na

A)Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1.Sınırlı Olumlu Görüş

Gübre Fabrikaları Türk Anonim Şirketi'nin ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 31 Aralık 2023 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait, konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu, konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti da dahil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolardan denetlenmiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, Sınırlı Olumlu Görüşün Dayanağı bölümünde belirtilen konuların etkileri hariç olmak üzere ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS") ilerî uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2.Sınırlı Olumlu Görüşün Dayanakları

İlişikteki finansal tablolarda konsolide edilen Grup'un İran'da faaliyet gösteren bağlı ortaklığı Razi Petrochemical Co.'nun ("Razi") finansal tabloları, topluluğa bağlı birimin denetçisi tarafından denetlenmiş olup ilişikteki konsolide finansal tablolarda yer alan finansal tablolar ve bilgiler bu birim denetçisinin 26 Mart 2024 tarihli, Razi aleyhine devam eden ve muhtemel sonuçları tahmin edilemeyen hukuki davanın önemi açıklanan dolayı vermekten kaçınma içeren bağımsız denetim raporunda yer alan birim denetçi tarafından verilen görüş ve diğer finansal bilgiler esas alınarak verilmiştir. Finansal tablolara ilişkin 16 Numaralı Dipnot'ta ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, topluluğa bağlı birimin denetçisi tarafından denetlenen Razi aleyhine önceki yıllarda fazla geç tüketimi iddialarından kaynaklanan yerel mahkemede Cumhuriyet Savcılığı tarafından açılmış 9.714.616.000 TL iyiniksiz 330 milyon ABD Doları tutarında bir dava bulunmakta olup Razi tarafından davaya itiraz edilmiştir. Birim denetçi tarafından beyan edilen bilgilere göre dava hali hazırda soruşturma aşamasında olup nihai sonucu belli olmadığından ve davanın olası muhtemel etkilerine ilişkin temel bir belirsizlik bulunduğundan dolayı finansal tablolarda söz konusu davanın muhtemel sonuçlarına ilişkin bir karşılık ayrılmamış ve bu nedenle görüş vermekten kaçınılmıştır.

İlişikteki finansal tablolarda konsolide edilen bağlı ortaklık Razi'nin bağlı ortaklığı Petro Saman Avaran Razi bağımsız denetimden geçmiş finansal tablolarının mevcut olmaması dolayısıyla konsolidasyona dahil edilmemiştir.

Yapılmış bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri çerçevesinde kabul edilen ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına ("BDS'lere") uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun "Bağımsız Denetimin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları" bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Bağımsızlık Standartları Dahil) ("Etik Kurallar") ile Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatında ve ilgili diğer mevzuatta konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili olarak yer alan etik ilkelere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3.Dikkat Çekilen Hususlar

Finansal tablolara ilişkin 16 Numaralı Dipnot'ta açıklandığı üzere, Birleşmiş Milletlerin İran İslam Cumhuriyeti'ne ("İran") 2010 yılından beri uyguladığı yaptırımlar Kapsamlı Ortak Eylem Planı'nın ("KOEP", "JCPOA") imzalanmasına sonrası sürmüş ve belirli düşülerde askıya alınmıştır, Ancak anlaşma taraflarından Amerika Birleşik Devletleri, 8 Mayıs

3.Dikkat Çekilen Hususlar (devamı)

2018 tarihinde anlaşmadan çekildiğini ve daha önce yürürlükten kaldırılan yaptırımları tekrar uygulamaya başlayacağını ifade etmiştir. Yeniden uygulanmaya başlanan yaptırımların ilk kısmı 6 Ağustos 2018 tarihinde devreye girmiş olup, 4 Kasım 2018 tarihinde devreye alınan ikinci grup yaptırımlarda İran'ın petrol, petrol ürünleri ve petrokimya ürünlerinin ticaretinin de yaptırımlara konu olacağı söylenmiş ve 2 Mayıs 2019 tarihinden Amerika Birleşik Devletleri, petrol, petrol ürünleri ve petrokimya ürünlerinin ticareti konusunda muafiyet tanıdığı ülkelere olan bu muafiyeti kaldırmıştır. Grup bünyesindeki şirketlerden herhangi biri bu konsolide finansal tabloların tarihi itibariyle yaptırıma tabi değildir, Ancak bu durum Grup'un bu ülkedeki bağlı ortaklığının gelecekte gerçekleştireceği operasyonları etkileyebilir, İran'ın ekonomik istikrarı, yaptırımlar karşısında alacağı önlemler ve hukuki, yönetsel ve politik gelişmelerin etkilerine bağlıdır. Bu gelişmeler ülkede faaliyet gösteren şirketlerin kontrolünde değildir, Sonuç olarak, bu ülkede faaliyet gösteren şirketler, diğer piyasalarda genel olarak gözlemlenemeyen bazı riskleri göz önünde bulundurmak zorundadır, Ekli konsolide finansal tablolar, Grup yönetiminin İran'a uygulanan mevcut yaptırımların bağlı ortaklığın operasyonlarına ve finansal durumuna etkileri hakkındaki varsayımlarını içermektedir, İran'ın gelecekteki ekonomik durumu Grup yönetiminin varsayımlarından farklı olabilir,

Yerel para birimi İran Riyalinde görülen sert değer kaybı sonrası İran Merkez Bankası 2018 yılı Nisan ayında döviz işlemleri için yeni bir platform oluşturmuş ("NMPA" olarak adlandırılan) ve tüm bankaların ve döviz bürolarının işlemlerini bu platforma kaydetmelerini zorunlu kılmıştır, Petrol hariç ürünleri ihraç eden şirketler (i) kendileri için mal ve hizmet ithal etmek, (ii) döviz borcunu geri ödemek ve (iii) bankalarda mevduat olarak değerlendirmek hariç ihracatları elde ettikleri tüm döviz gelirlerini bu platform aracılığıyla bankalara veya lisanslı döviz bürolarına satmak zorundadır,

2018 tarihinde anlaşmadan çekildiğini ve daha önce yürürlükten kaldırılan yaptırımları tekrar uygulamaya başlayacağını ifade etmiştir, Yeniden uygulanmaya başlanan yaptırımların ilk kısmı 6 Ağustos 2018 tarihinde devreye girmiş olup, 4 Kasım 2018 tarihinde devreye alınan ikinci grup yaptırımlarda İran'ın petrol, petrol ürünleri ve petrokimya ürünlerinin ticaretinin de yaptırımlara konu olacağı söylenmiş ve 2 Mayıs 2019 tarihinden Amerika Birleşik Devletleri, petrol, petrol ürünleri ve petrokimya ürünlerinin ticareti konusunda muafiyet tanıdığı ülkelere olan bu muafiyeti kaldırmıştır, Grup bünyesindeki şirketlerden herhangi biri bu konsolide finansal tabloların tarihi itibariyle yaptırıma tabi değildir, Ancak bu durum Grup'un bu ülkedeki bağlı ortaklığının gelecekte gerçekleştireceği operasyonları etkileyebilir, İran'ın ekonomik istikrarı, yaptırımlar karşısında alacağı önlemler ve hukuki, yönetsel ve politik gelişmelerin etkilerine bağlıdır, Bu gelişmeler ülkede faaliyet gösteren şirketlerin kontrolünde değildir, Sonuç olarak, bu ülkede faaliyet gösteren şirketler, diğer piyasalarda genel olarak gözlemlenemeyen bazı riskleri göz önünde bulundurmak zorundadır, Ekli konsolide finansal tablolar, Grup yönetiminin İran'a uygulanan mevcut yaptırımların bağlı ortaklığın operasyonlarına ve finansal durumuna etkileri hakkındaki varsayımlarını içermektedir, İran'ın gelecekteki ekonomik durumu Grup yönetiminin varsayımlarından farklı olabilir,

Yerel para birimi İran Riyalinde görülen sert değer kaybı sonrası İran Merkez Bankası 2018 yılı Nisan ayında döviz işlemleri için yeni bir platform oluşturmuş ("NMPA" olarak adlandırılan) ve tüm bankaların ve döviz bürolarının işlemlerini bu platforma kaydetmelerini zorunlu kılmıştır, Petrol hariç ürünleri ihraç eden şirketler (i) kendileri için mal ve hizmet ithal etmek, (ii) döviz borcunu geri ödemek ve (iii) bankalarda mevduat olarak değerlendirmek hariç ihracatları elde ettikleri tüm döviz gelirlerini bu platform aracılığıyla bankalara veya lisanslı döviz bürolarına satmak zorundadır,

TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri Standardı muhtelif döviz kurlarının mevcut olduğu durumlarda, kullanılacak kurun, ilgili işlemlerin gerçekleştiği ve gelecekteki nakit akışlarının gerçekleşeceği beklenen kur olduğunu belirtmektedir, Grup yönetimi, ekli konsolide finansal tablolardaki Razi'ye ait yabancı para değerlemelerinde, İran'daki kur rejiminin muhtelif olması ve gelecekteki nakit akışlarının hangi kur ile gerçekleşeceğinin belirsiz olması nedeniyle, Döviz İşlemleri Merkezi tarafından açıklanan dönem sonu döviz kurunu (NIMA kuru) esas almıştır, Benzer şekilde, dönem ortalaması kurlara hesaplanırken Merkez'in açıkladığı kurların ortalaması dikkate alınmıştır,

İran'a uygulanan yaptırımlar sebebiyle İran'da ihracat yapan firmalar bu satışlarında ceşitli zorluklarla karşılaşmaktadırlar, İhracat yapan İran merkezli firmalarının İran Merkez Bankası ve diğer yetkili kurumlardan onay almaya gerekmekte olup, bu onay alınmadığı takdirde bu firmalara ihracatdan doğan veya muafiyetlerinden yararlanamazlar,

16 Numaralı Dipnot'ta açıklandığı üzere, 2011 yılı Kasım ayında, İskenderun Mal Müdürlüğü ("Hazine"), Kıyı Kanunu hükümleri ve Kıyı Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik uyarınca Grup'un Hatay ili, İskenderun ilçesindeki tesismanın bulunduğu yerden Kıyı Kenar Çizgisi geçtiği iddiası ile ilgili tasfiyesizin tapu kaydının iptali ve kamu adına terkin edilmesi amacıyla dava açmıştır, Bu davaya konu olan gayrimenkulün net defter değeri bilanço tarihi itibariyle toplam 366.110.725 TL'dir,

3.Dikkat Çekilen Hususlar (devamı)

Grup yasal süresi içinde davaya itiraz etmiş, söz konusu terkin talebine temel teşkil eden Kıyı Kenar Çizgisinin belirlenmesine yönelik hazırlanan bilirkişi raporunun yeniden düzenlenmesini talep etmiş, ayrıca davanın Hazine lehine sonuçlanması ihtimalini göz önünde bulundurarak mülkiyet hakkının tazmini için 500.000.000 TL tutarındaki bir karşı dava açmıştır. Açılan davalar aleyhte sonuçlanmış ancak Şirket yasal süre içerisinde istinaf mahkemesine düzeltme talebinde bulunmuştur ve talebi kabul görmüştür. Bunun yanında Grup yönetimi, Kıyı-Kenar çizgisinin yeniden tespiti amacıyla Adli ve İdari yargıda yeni davalar açmıştır. Rapor tarihi itibariyle mahkeme ilgili taşınmazın tapu kaydının iptaline, Kıyı Kenar Çizgisi olarak terkin edilmesine ve Grup'un açtığı karşı davanın reddine karar vermiştir, Grup Yönetimi dönem sonrasında gerekçeli kararın tebliğine müteakip istinaf yoluna başvurmuştur, Rapor tarihi itibariyle hukuki süreç devam etmektedir, Grup Yönetimi, hukuk müşavirlerinin de görüşleri doğrultusunda, konsolide finansal tablolarda bu aşamada bu hususa ilişkin karşılık ayırmamıştır.

4.Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit Denetim Konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Stoklar	
31 Aralık 2023 tarihli konsolide finansal tablolarda yer alan 5.945.039.993 TL tutarındaki stokların finansal tablolarımı önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. İlgili stoklarda zarar görmesi, kısmen veya tamamen değerini kaybetmesi ya da satış fiyatının düşmesi durumunda geri kazanılamaması ve ekonomik faktörler gibi nedenlerle değer düşüklüğüne uğrama riski bulunmaktadır. Ayrıca stok değer düşüklüğü karşılığının hesaplanmasında yönetim tahmin ve varsayımlarını içermektedir. Bu tahmin ve varsayımlar, yavaş satılan stokların değerlendirilmesi ile belirli bir süre hareket görmemiş ve zarar görmüş stoklara ilişkin ayrılan karşılığın değerlendirilmesini içermektedir. Bu sebeplerle stoklar denetimimiz bakımından önemli bir konudur. Grup'un stokları ile ilgili muhasebe politikalarına ilişkin açıklamalar 2 Numaralı Dipnot'ta yer almaktadır.	Denetimimiz sırasında, stoklarla ilgili olarak aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır: •Stok değer düşüklüğü karşılığı ile ilgili muhasebe politikalarının anlaşılması ve uygunluğunun değerlendirilmesi, •Grup Yönetimi ile stokların zarar görmesi, kısmen veya tamamen değerini kaybetmesi ya da satış fiyatının düşmesi durumunda geri kazanılamaması sebebiyle değer düşüklüğüne uğrama riski ile ilgili görüşülmesi, •Stok devir hızının önceki yıl ile karşılaştırılması, •Cari dönemde ayrılan stok değer düşüklüğü karşılığının yeterliliğinin değerlendirilmesi, •Yıpranma stok sayımlarında uzun süredir hareket etmeyen veya zarar görmüş stokların olup olmadığının gözlemlenmesi, •Net gerçekleşebilir değer hesaplamasında kullanılan iskontolar düşülmüş satış fiyatlarının örneklem yoluyla test edilmesi. Stok değer düşüklüğü karşılığına ilişkin gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalar neticesinde önemli bir bulgumuz olmamıştır.

4.Kilit Denetim Konuları (devamı)

Kilit Denetim Konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Maddi duran varlıkların yeniden değerleme yöntemi ile muhasebeleştirilmesi	
Dipnot 2 ve 12'de detaylı olarak açıklandığı üzere Grup maddi duran varlıkları içerisinde yer alan arsa, yeraltı ve yerüstü düzenleri, binalar ve tesis, makine ve cihazlarını, bağımsız gayrimenkul değerleme şirketince hazırlanan değerleme raporlarına istinaden yeniden değerleme yöntemi ile değerlemiştir. 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle Ana Ortaklığa ait olan arsa, yeraltı ve yerüstü düzenler binalar ve tesis makine ve cihazlar, Grup'un toplam varlıklarının önemli bir kısmını oluşturmaktaı ve uygulanan değerleme yöntemlerinin önemli tahmin ve varsayım içermesi nedeniyle maddi duran varlıkların yeniden değerlenmesi tarafımızca kilit denetim konusu olarak değerlendirilmiştir.	Denetimimize yeniden değerleme modelini göre ölçülen ilgili maddi duran varlıkların gerçeğe uygun değerlerine esas teşkil eden söz konusu değerleme raporlarında değerleme uzmanlarınca kullanılan yöntemlerin uygunluğu değerlendirilmiştir, Değerleme uzmanının elde ettiği bulguların ve varlığı sonuçların ihtiyaca uygunluğu ve makulülüğü ile bu bulgu ve sonuçların diğer denetim kanıtlarıyla tutarlılığı gözden geçirilmiştir, Değerleme raporunda kullanılan varsayım ve yöntemler, yöntemlere ilişkin değerlendirmesiyle ilgili faktörler, bu varsayım ve yöntemlerin. Uzmanın uzmanlık alanında genel kabul görmüş olup olmadığı, Geçerli finansal raporlama çerçevesi hükümleri ile tutarlı olup olmadığını, Özellikli modellerin kullanılmına bağlı olup olmadığına ve Yönetimin varsayım ve yöntemleriyle tutarlı olup olmadıkları sorgulanmıştır, Söz konusu yeniden değerleme hesaplamaları üzerinde yürüttüğümüz çalışmalar ve incelemeler sonucunda, değerleme raporunda kullanılan tahminlerin ve varsayımların Grup'un bağımsız değerleme uzmanlarınca teklip edilen gerçeğe uygun değerin kabul edilebilir bir aralıkta olup olmadığının tarafımızca değerlendirilmesi gerçekleştirilmiştir, Kullanılan değerleme metodunun doğruluğu ilgili maddi duran varlık kaleminin kullanım amaçlarıyle birlikte değerlendirilerek kontrol edilmiştir,

Kilit Denetim Konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Ticari alacakların geri kazanılabilirliği	
31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla 3.929.528.496 TL tutarındaki ticari alacaklar toplam varlıkların önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bununla birlikte, ticari alacaklar için hesaplanan değer düşüklüğü karşılıkları, müşterilerin geçmiş ödeme performansları ve kredibilite bilgileri ile alacak bakiyelerinin vade analizleri göz önünde bulundurularak yapılan tahminler sonucu muhasebeleştirilmektedir. Bu sebeplerle söz konusu alacakların geri kazanılabilirliği denetimimiz bakımından önemli bir konudur. Grup'un ticari alacakları ile ilgili muhasebe politikalarına ilişkin açıklamalar 2 Numaralı Dipnot'ta yer almaktadır.	Denetimimiz sırasında, ticari alacakların geri kazanılabilirliği ile ilgili aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır. Grup'un ticari alacaklarının tahsilat tekibine ilişkin sürecinin anlaşılması, sürecin içerisinde yer alan iç kontrollerin operasyonel etkinliğinin değerlendirilmesi, -Alacak takip sürecinin anlaşılması ve değerlendirilmesi, Tahsilat devir hızının önceki yıl ile karşılaştırılması, Tahsilata ilişkin herhangi bir anlaşmazlık veya dava sürecinin başlayıp başlamadığının yönetim ile yapılan görüşmeler ile soruşturulması ve hukuk müşavirlerinden devam eden alacak takip davalarıyla ile ilgili bilgi alınması, İlişkili olmayan taraflardan ticari alacak bakiyelerinin örneklem yoluyla doğrulama mektupları gönderilerek test edilmesi, Müteakip dönemde yapılan tahsilatların örneklem yoluyla test edilmesi, İlişkili taraflardan olmayan ticari alacakların geri kazanılabilirliğine yönelik finansal tablo notlarında yer alan açıklamaların yeterliliğinin değerlendirilmesi. İlişkili taraflardan olmayan ticari alacakların geri kazanılabilirliğine ilişkin gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalar neticesinde önemli bir bulgumuz olmamıştır.

Kilit Denetim Konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Enflasyon Muhasebesinin Uygulanması	
Grup'un fonksiyonel para birimini (Türk Lirası) 31 Aralık 2023 tarihi itibarı ile yüksek enflasyonlu ekonomi para birimi olarak değerlendirmesi sebebi ile Grup, TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama' standardını uygulamaya başlamıştır. TMS 29'a uygun olarak, konsolide finansal tablolar ve önceki dönemlere ait finansal bilgiler, Türk Lirası'nın genel satın alma gücündeki değişikliklerin yansıtılması için yeniden düzeltilmiş ve sonuç olarak, raporlama tarihine göre Türk Lirası'nın satın alma gücü cinsinden sunulmuştur. TMS 29'un yönergelerine uygun olarak, Grup, enflasyona duyarlı finansal tabloları hazırlamak için Türkiye tüketici fiyat endekslerini kullanmıştır. Enflasyon düzeltmesi için uygulanan prensipler 2 numaralı dipnotta açıklanmıştır. TMS 29'un Grup'un raporlanan sonuçları ve finansal durumu üzerindeki önemli etkisi göz önüne alındığında, yüksek enflasyon muhasebesi bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmiştir.	Uygulanan denetim prosedürleri aşağıda açıklanmıştır; Finansal raporlamadan sorumlu yönetimle görüşüp, TMS 29'un uygulanması sırasında dikkate alınan prensipler, parasal olmayan hesapların belirlenmesi ve tesarlanan TMS 29 modelleri üzerinde yapılan testler hakkında incelemeler yapılmıştır. Hesaplamaların temizliği ve doğruluğunu sağlamak amacıyla kullanılan girişler ve endeksler test edilmiştir. TMS 29 uyarınca yeniden düzenlenen finansal tablo ve ilgili finansal bilgiler kontrol edilmiştir. Enflasyon muhasebesi uygulanmış ve finansal tablolarda ve ilgili dipnot açıklamalarında verilen bilgilerin TMS 29 açısından yeterliliği değerlendirilmiştir.

5.Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususlara açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirme niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un konsolide finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

6.Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide finansal tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte, bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.

- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ancak duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.

- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.

- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır; bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Şirket'in sürekliliğini sona erdirebilir.

- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dahil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin konsolide finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra; denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dahil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlara ve –varsa– ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklanmanın doğuracağı kamu yararını aşacağının makul şekilde beklendiği olduğu istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar vermekteyiz.

B)Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2023 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tablolarının, TTK ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

TTK'nın 398'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 6 Nisan 2024 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Jale Akkaş'tır.

Eren Bağımsız Denetim A.Ş.
Member Firm of Grant Thornton International

Jale Akkaş
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 6 Nisan 2024

GÜBRE FABRİKALARI TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla
Konsolide Finansal Durum Tablosu
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyle satın alma gücü esasına göre TL olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2023	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2022
VARLIKLAR			
Dönen varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	5	2.279.416.182	1.785.115.431
Finansal yatırımlar	31	44.716.110	737.541.307
Ticari alacaklar			
-İlişkili taraflardan ticari alacaklar	30	1.185.131.892	2.131.344.883
-İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	7	2.744.396.604	445.282.372
Diğer alacaklar			
-İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	8	1.305.106.402	754.471.962
Stoklar	9	5.945.039.993	13.215.279.520
Peşin ödenmiş giderler	10	1.047.377.092	915.837.780
Türev araçlar	20	--	--
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	28	--	1.788
Diğer dönen varlıklar	18	157.281.598	208.835.216
Toplam dönen varlıklar		**14.708.465.873**	**20.193.710.259**
Duran varlıklar			
Finansal yatırımlar	31	418.436.997	171.703.769
Ticari alacaklar			
-İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	7	300.000	1.867.576
Diğer alacaklar			
-İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	8	32.976.550	56.634.907
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlar	3	390.341.867	366.908.745
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	11	599.081.040	521.982.180
Maddi duran varlıklar	12	13.761.474.359	12.575.268.533
Maddi olmayan duran varlıklar	13		
-Şerefiye		222.296.838	274.659.347
-Diğer maddi olmayan duran varlıklar		1.237.894.652	557.311.866
Peşin ödenmiş giderler	10	275.207.787	308.279.384
Ertelenen vergi varlıkları	28	386.038.687	269.654.962
Toplam duran varlıklar		**17.324.048.777**	**15.104.271.269**
Toplam varlıklar		**32.032.514.650**	**35.297.981.528**

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

31 Aralık 2023 Tarihi itibariyle
Konsolide Finansal Durum Tablosu
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle satın alma gücü esasına göre TL olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2023	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2022
KAYNAKLAR			
Kısa vadeli yükümlülükler			
Kısa vadeli borçlanmalar	6	7.310.818.067	9.088.845.507
Ticari borçlar			
-İlişkili taraflara ticari borçlar	30	22.262.385	11.784.960
-İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	7	4.338.102.117	8.488.805.125
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	17	119.776.568	101.825.292
Diğer borçlar			
-İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	8	877.651.284	691.086.167
Ertelenmiş gelirler	10	183.547.862	126.965.959
Cari dönem vergisi ile ilgili yükümlülükler	28	631.089.158	940.003.970
Kısa vadeli karşılıklar			
-Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	17	142.746.290	136.061.641
-Diğer kısa vadeli karşılıklar	16	442.849.286	550.219.434
Türev Araçlar	20	3.483.981	13.876.020
Toplam kısa vadeli yükümlülükler		**14.272.326.998**	**20.149.474.075**
Uzun vadeli yükümlülükler			
Uzun vadeli borçlanmalar	6	11.018.513	73.836.879
Uzun vadeli karşılıklar			--
-Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	17	764.200.350	867.468.506
-Diğer uzun vadeli karşılıklar	13	347.589.691	--
Ertelenen vergi yükümlülüğü	28		--
Toplam uzun vadeli yükümlülükler		**1.122.808.554**	**941.305.385**
Toplam yükümlülükler		**15.395.135.552**	**21.090.779.460**
Özkaynaklar			
Ödenmiş sermaye	19	334.000.000	334.000.000
Sermaye düzeltme farkları		2.947.603.563	2.947.603.563
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
-Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirden kar veya zararda sınıflandırılmayacak payları		6.966.276	33.224.280
-Maddi duran varlık yeniden değerleme artışları		4.057.173.963	1.609.820.238
-Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları		(49.804.660)	(83.560.719)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
-Yabancı para çevrim farkları		1.294.708.286	818.183.165
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler			
-Yasal yedekler	19	481.278.542	462.449.384
Geçmiş yıllar karları		4.715.784.443	4.506.470.162
Net dönem karı / (zararı)		(417.275.408)	228.143.439
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		**13.370.435.005**	**10.855.333.512**
Kontrol gücü olmayan paylar		**3.266.944.093**	**3.351.868.556**
Toplam özkaynaklar		**16.637.379.098**	**14.207.202.068**
Toplam kaynaklar		**32.032.514.650**	**35.297.981.528**

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle satın alma gücü esasına göre TL olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2023	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2022
Satışlar	21	35.541.343.688	48.304.277.005
Satışların maliyeti	21	(31.658.806.129)	(41.132.159.781)
Brüt kar		**3.882.537.559**	**7.172.117.224**
Genel yönetim giderleri	22	(913.737.696)	(940.365.754)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	22	(1.783.407.265)	(1.553.475.284)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	24	3.294.230.689	2.106.005.714
Esas faaliyetlerden diğer giderler	24	(1.612.689.765)	(4.650.575.202)
Esas faaliyet karı		**2.866.933.522**	**2.133.706.698**
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	25	290.959.838	242.982.316
Yatırım faaliyetlerinden giderler	25	(328.460)	(101.720)
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların karlarından paylar	3	180.863.852	244.559.343
Finansman gideri öncesi faaliyet karı		**3.338.428.752**	**2.621.146.637**
Finansman gelirleri	26	1.982.358.905	1.566.110.492
Finansman giderleri	26	(2.217.102.582)	(2.123.429.102)
Net parasal pozisyon kayıpları	26	(3.418.926.211)	(1.804.474.174)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı / (zararı)		**(515.241.136)**	**209.353.853**
-Dönem vergi gideri	28	(357.840.712)	(1.022.306.872)
-Ertelenmiş vergi geliri	28	824.567.089	1.129.889.270
Toplam vergi geliri		**466.726.377**	**107.582.398**
Net dönem karı / (zararı)		**(48.514.759)**	**316.936.251**
Dönem karının dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		368.760.649	88.792.812
Ana ortaklık payları		(417.275.408)	228.143.439
Pay başına kazanç (kuruş)	29	**(1,249)**	**0,683**
Diğer kapsamlı gelirler			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar			
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların maddi duran varlık yeniden değerleme artışları / (azalışları)		(26.258.004)	22.935.999
Maddi duran varlık yeniden değerleme artışları	12	3.059.192.156	3.263.542.530
Diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler	28	(611.838.431)	(652.748.506)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları / (kayıpları)	17	42.195.074	(98.659.469)
Diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler	28	(8.439.015)	19.731.894
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar			
Yabancı para çevrim farkları		765.821.040	1.155.625.411
Diğer kapsamlı gelir		**3.220.672.820**	**3.710.427.859**
Toplam kapsamlı gelir		**3.172.158.061**	**4.027.564.110**
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı		**3.172.158.061**	**4.027.564.110**
Kontrol gücü olmayan paylar		657.056.568	1.015.036.541
Ana ortaklık payları		2.515.101.493	3.012.527.569

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibarıyla
Konsolide Özkaynak Değişim Tablosu
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle satın alma gücü esasına göre TL olarak ifade edilmiştir.)

	Dipnot	Ödenmiş Sermaye	Hisse Senedi İhraç Primleri	Hisse Bazlı Ödemeler Rezervi	Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Diğer Yedekler	Kontrol Gücü Olmayan Paylar Üzerindeki Değişim	Kontrol Gücü Olmayan Paylar	Yabancı Para Çevrim Farkları	Kar veya Zarara Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelir veya Gider	Kar veya Zarara Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelir veya Gider	Net Dönem Karı veya Zararı	Ana Ortaklık Payları	Kontrol Gücü Olmayan Paylar	Özkaynak Toplamı
1 Ocak 2022 tarihi itibariyle bakiyeler		324.000.000	2.945.600.532	-	11.614.800	742.159.749	(20.787.704)	2.289.210.659	2.626.762.578	7.334.444.976	2.626.762.578	1.344.444.496	15.495.956.660	1.344.444.496	16.840.401.156
Transferler		-	-	-	-	30.132.666	-	-	-	-	-	(30.132.666)	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir		-	-	-	-	-	-	-	2.452.222.007	(1.442.784.595)	-	-	1.009.437.412	1.344.444.496	2.353.881.908
Kar dağıtımı	19	-	-	-	1.609.863.228	(1.609.863.228)	-	-	-	-	-	-	-	(1.009.737.741)	(1.009.737.741)
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	19	-	-	-	1.344.444.496	(1.344.444.496)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Aralık 2022 itibariyle bakiyeler		324.000.000	2.945.600.532	-	2.956.308.296	1.818.068.737	(20.787.704)	2.289.210.659	5.078.984.585	5.891.660.381	2.626.762.578	1.344.444.496	16.505.394.072	1.334.706.755	17.840.100.827
1 Ocak 2023 itibariyle bakiyeler		324.000.000	2.945.600.532	-	2.956.308.296	1.818.068.737	(20.787.704)	2.289.210.659	5.078.984.585	5.891.660.381	2.626.762.578	1.344.444.496	16.505.394.072	1.334.706.755	17.840.100.827
Transferler		-	-	-	-	1.344.444.496	-	-	-	-	-	(1.344.444.496)	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir		-	-	-	-	-	-	-	2.452.222.007	(1.442.784.595)	-	-	1.009.437.412	1.344.444.496	2.353.881.908
Kar dağıtımı	19	-	-	-	1.609.863.228	(1.609.863.228)	-	-	-	-	-	-	-	(1.009.737.741)	(1.009.737.741)
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	19	-	-	-	1.344.444.496	(1.344.444.496)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Aralık 2023 itibariyle bakiyeler		324.000.000	2.945.600.532	-	5.910.616.020	208.204.509	(20.787.704)	2.289.210.659	7.531.206.592	4.448.875.786	2.626.762.578	-	17.514.831.484	1.669.413.510	19.184.244.994

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Nakit Akış Tablosu
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle satın alma gücü esasına göre TL olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2023	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2022
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		**(48.514.759)**	**316.936.251**
Dönem karı (zararı)			
Dönem net karı mutabakatları ile ilgili düzeltmeler			
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	12-13	1.240.635.364	902.878.504
Özkaynak yöntemine göre değerlenen yatırımların (kârlarının)/ zararlarının payları ile ilgili düzeltmeler	3	(180.863.852)	(244.559.343)
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	17	486.343.325	631.282.118
Faiz giderleri ile ilgili düzeltmeler		320.728.031	1.086.801.301
Stok değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	9	67.847.760	33.326.373
Alacaklar değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	8	(4.959.229)	(3.44.971)
Vadeli mevduatların kaynaklanan faiz(ler)inin/ve finansman gideri (/gelir)		15.103.929	(29.875.441)
Duran varlıkların satış kazançları ile ilgili düzeltmeler	16	13.321.311	22.482.308
Vergi gideri ile ilgili düzeltmeler	28	(466.724.377)	(107.582.298)
Maddi duran varlıkların eğilim çıkarmasından kaynaklanan kayıplar ile ilgili düzeltmeler	25	(1.379.921)	(2.539.579)
Yatırım finansal varlıklar gerçeğe uygun değer kazançlarının ilişkin düzeltmeler	25	(13.392.039)	126.387.821
Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değer kayıpları/(kazançları) ile ilgili düzeltmeler	25	(243.242.548)	(226.093.880)
Parasal (kazanç)/kayıplar ile ilgili düzeltmeler		2.161.940.371	306.086.049
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit		**3.349.840.346**	**2.806.284.113**
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler			
Ticari alacaklardaki değişim ile ilgili düzeltmeler		(1.352.167.430)	2.587.582.105
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki değişim (artış) ile ilgili düzeltmeler		(526.976.083)	(138.781.799)
Stoklardaki değişim ile ilgili düzeltmeler		7.332.976.843	3.207.860.343
Ticari borçlarda değişim ile ilgili düzeltmeler		(3.949.535.533)	(4.167.294.635)
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlardaki değişim		17.951.276	(108.849.488)
Ertelenmiş gelirlerdeki değişim		56.581.903	(1.914.405.256)
Peşin ödenmiş giderlerdeki değişim		(98.467.717)	999.019.429
Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki değişim ile ilgili düzeltmeler		(490.974.084)	(852.150.831)
İşletme sermayesinde gerçekleşen diğer değişimler ile ilgili düzeltmeler		(9.628.162)	(1.471.752.273)
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		**4.329.601.379**	**947.316.717**
Ödenen faiz		(1.130.278.689)	(960.752.607)
Vergi (ödemeleri)/ iadeleri	28	(315.551.471)	(159.878.642)
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar kapsamında yapılan ödemeler	17	(347.392.241)	(572.920.666)
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		**2.536.379.978**	**(746.235.198)**
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları			
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları	12-13	(2.516.025.600)	(3.001.036.041)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	12-13	43.029.943	88.386.220
Diğer nakit çıkışları		415.644.074	(309.302.829)
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		**(2.057.351.583)**	**(3.221.952.650)**
Finansman faaliyetlerinin nakit akışları			
Borçlanmaların kaynaklanan nakit girişleri		13.475.520.933	10.419.020.800
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(14.506.814.077)	(8.330.943.301)
Diğer nakit girişleri /(çıkışları)		—	2.429.257
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		**(1.031.293.144)**	**2.090.508.756**
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzeri ertelenmiş net artış /(azalış)		**(552.267.749)**	**(1.877.679.092)**
Dönem başı nakit ve nakit benzeri değerler	5	**1.785.115.431**	**1.171.491.537**
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		30.119.435	3.640.711.544
Nakit ve nakit benzerleri üzerindeki parasal kayıp kazanç etkisi		1.016.449.065	(1.149.408.558)
Dönem sonu nakit ve nakit benzeri değerler	5	**2.279.416.182**	**1.785.115.431**

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

31 Aralık 2023 Tarihi itibarıyla
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle satın alma gücü esasına göre TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 – GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Gübre Fabrikaları T.A.Ş. ("Gübretaş" veya "Şirket") ve bağlı ortaklıkları(birlikte "Grup"), Gübretaş, doğrudan ve dolaylı toplam yedi bağlı ortaklığı (31 Aralık 2022: yedi) ve iki iştirakinden (31 Aralık 2022: iki) oluşmaktadır. Gübretaş 1952 yılında kurulmuş olup, faaliyet konusu kimyevi gübre üretimi, alımı ve satımıdır.
Şirket, faaliyetinin önemli bir bölümünü Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği ("TKK") ile gerçekleştirmektedir. Şirket'in kanuni merkezi İstanbul'da olup, diğer üretim yerleri ve bürolara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Birim	Faaliyet Durumu
Yarımca Tesisleri Müdürlüğü	Katı Gübre Üretimi / Liman / Lojistik
Ege Bölge Müdürlüğü	Satış–Pazarlama / Sıvı–Toz Gübre Üretimi / Lojistik
Karadeniz Bölge Müdürlüğü	Satış–Pazarlama / Lojistik
Doğu Akdeniz Bölge Müdürlüğü	Satış–Pazarlama / Liman / Lojistik
Marmara Bölge Müdürlüğü	Satış–Pazarlama / Lojistik
İç Anadolu Bölge Müdürlüğü	Satış–Pazarlama
Güneydoğu Anadolu Bölge Müdürlüğü	Satış–Pazarlama
GAP Bölge Müdürlüğü	Satış–Pazarlama
Batı Akdeniz Bölge Müdürlüğü	Satış–Pazarlama

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla Grup'un toplam 1,638 (31 Aralık 2022: 1,557) çalışanı bulunmaktadır.
Şirket paylarının bir kısmı (%23,88) Borsa İstanbul'da ("BİST") fiili dolaşımdadır. Şirket'in sermayesinin %10 ve daha üzerinde paya sahip ortaklar aşağıda listelenmiştir:

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	Pay oranı	Pay tutarı	Pay oranı	Pay tutarı
TKK	%75,95	253.684.607	%75,95	253.684.607
Diğer	%24,05	80.315.393	%24,05	80.315.393
Toplam	**%100,00**	**334.000.000**	**%100,00**	**334.000.000**

1.1 Bağlı Ortaklıklar

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla konsolidasyon kapsamında yer alan şirketler, Gübretaş'ın doğrudan ve dolaylı oy hakları ile

		31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
	Geçerli para birimi	Oy hakkı	Etkin ortaklık oranı	Oy hakkı	Etkin ortaklık oranı
Razi Petrochemical Co.	IRR	%48,88	%48,88	%48,88	%48,88
Arya Phosphoric Jonoob Co.	IRR	%48,88	%48,88	%48,88	%48,88
Raintrade Petrokimya ve Dış Ticaret A.Ş.	TL	%48,88	%48,88	%48,88	%48,88
Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş.	USD	%100,00	%100,00	%100,00	%100,00
Tarkim Bitki Koruma Sanayi ve Ticaret A.Ş.	TL	%30,48	%30,48	%40,00	%40,00
Kavak Madencilik A.Ş.	USD	%80	%80	%80	%80

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle satın alma gücü esasına göre TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 – GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

1.1 Bağlı Ortaklıklar (devamı)

Razi Petrochemical Co.

Gübretaş, 24 Mayıs 2008 tarihinde İran'da kimyevi gübre ve gübre hammaddeleri üretim ve satışı faaliyetinde bulunan Razi Petrochemical Co.'ye ("Razi") iştirak etmiştir. Gübretaş'ın Razi'nin sermayesindeki payı bilanço tarihi itibariyle %48,88'dir (31 Aralık 2022: %48,88). Razi'nin 5 kişilik yönetim kurulunun 3 üyesini Gübretaş'ın belirlemekte olması sayesinde kontrol gücünün Gübretaş'ta bulunması nedeniyle Razi bağlı ortaklık olarak değerlendirilmiştir.

Raintrade Petrokimya ve Dış Ticaret A.Ş.

Razi, 2010 yılı sonunda petrokimya ürünlerinin İran dışındaki satış faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere Raintrade Petrokimya ve Dış Ticaret A.Ş.'yi ("Raintrade") kurmuştur. Raintrade faaliyetlerine 2011 yılının Nisan ayında başlamıştır. Razi'nin Raintrade'de sahiplik oranı %100 olup Grup'un dolaylı sahiplik oranı %48,88'dir.

Arya Phosphoric Jonoob Co.

Razi, 2012 yılında İran'da yerleşik bulunan ve 2010 yılında faaliyete başlayan 126,000 ton/yıl kapasiteli fosforik asit üretim tesisine sahip Arya Phosphoric Jonoob Co. Şirketi'nin ("Arya") %87,5 oranındaki hissesini satın almıştır. 2013 yılında kalan %12,5 hisseyi de alarak Arya'nın tamamına sahip olmuştur. Grup'un dolaylı sahiplik oranı %48,88'dir.

Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş.

Gübretaş, maden yatırımları gerçekleştirmek amacıyla ulusal ve uluslararası alanda faaliyet göstermek üzere %100 pay sahibi olduğu Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş.'yi ("Gübretaş Maden") 31 Mart 2020 tarihinde kurmuştur. 24 Şubat 2021 tarihinde 82050 sicil numaralı Söğüt Altın Madeni ruhsatı ve ruhsat kapsamındaki çalışmalar Gübretaş Maden'e devredilmiştir. Gübretaş Maden'in 27 Nisan 2023 tarihli Genel Kurulunda şirketin sermayesinin 40.000.000 TL'den 140.000.000 TL'ye çıkarılması kararlaştırılmış olup tamamı nakit olarak 5 Nisan 2023 tarihinde ödenmiştir.

Kavak Madencilik A.Ş.

Gübretaş Maden, Söğüt Altın Madeni çevresinde arama-geliştirme faaliyetlerinin genişletilmesi ve olası yeni maden kaynaklarının tespiti maksadıyla Bilecik ili sınırları içinde bulunan 200709861 numaralı ruhsat sahasının sahibi Kavak Madencilik A.Ş.'nin %80 hissesini 3 Ocak 2022 tarihinde imzalanan sözleşmeye istinaden 1,800,000 USD bedel ile ve %2 nödüvenli deneme bedeli karşılığında Teck Anadolu Madencilik A.Ş.'den satın almıştır. İlgili satın alma bedelinin 900,000 USD tutarındaki kısmı sözleşmeye tarihinde ödenmiş olup, kalan tutar rapor tarihi itibariyle henüz ödenmemiştir. İlgili hisselerin devri 23 Mayıs 2022 tarihinde tamamlanmıştır.

Rexim Dış Ticaret A.Ş.

Şirket 19 Ağustos 2022 tarihinde Raintrade tarafından 1,000,000 TL tutarında sermaye ile her türlü petrokimya ürünlerinin pazarlanması, ihracı, depolanması ve ticaret faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla kurulmuştur. 31 Aralık 2023 döneminde uzun vadeli finansal yatırımlarda gösterilmiştir.

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

1.1.Bağlı Ortaklıklar (devamı)

Petro Saman Avaran

Şirket, Arya'nın da aralarında bulunduğu hissedarları tarafından 2019 yılında kurulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır. Petrol, gaz ve petrokimya sektörlerine teknik ve genel hizmetler vermektedir. Şirket aynı zamanda Razi ve Arya için insan kaynakları, catering hizmetleri, yeşil alan ve onarım komplekslerini dahil olmak üzere genel ve sosyal hizmetler sunmaktadır. Arya hissedar Arya'nın bilanço tarihi itibarıyla sütun oranı %69, (31 Aralık 2022: %69) olup, Grup'un dolaylı iştirak oranı %33,75'tir (31 Aralık 2022: %33,73). Söz konusu bağlı ortaklığa rapor tarihi itibariyle, konsolide edilmemiş ve uzun vadeli finansal yatırımlarda gösterilmiştir. Bağımsız denetimden geçmemiş finansal tablolarına göre 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle Şirket'in toplam aktifleri 166,494,954 TL (5,596,600 ABD Doları karşılığı), toplam gelirleri 739,578,842 TL (25,123,100 ABD Doları karşılığı) ve net karı 4,224,382 TL (143,500 ABD Doları'dır. Şirket'in satışlarının tamamı Razi ve Arya Phosphoric'e yapılmış olup toplam 144,382,596 TL (4,904,600 ABD Doları karşılığı) tutarındaki ticari alacaklarının %95'lik kısmı Razi'den ve toplam 144,382,596 TL (4,904,600 ABD Doları karşılığı) tutarındaki borçların %28'lik kısmı Razi'ye aittir.

İştirakler

Şirket, 13 Nisan 2009 tarihinde Türkiye'de ziraî ilaç üretimi ve satışı faaliyetinde bulunan Tarkim Bitki Koruma Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye ("Tarkim") iştirak etmiştir. Bilanço tarihi itibariyle iştirak oranı %30,48'dir (31 Aralık 2022: %40).

Diğer Yatırımlar

Şirket, TKK'nın bağlı ortaklığı olan Tanın Kredi Teknoloji A.Ş.'nin ("TK Teknoloji") %15,78 oranında hissesine sahiptir.

Konsolide Finansal Tabloların Onaylanması

Konsolide finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış ve 6 Nisan 2024 tarihinde yayınlanmaya için yetki verilmiştir. Genel Kurul'un konsolide finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

Uygulanan Finansal Raporlama Standartları

Grup'un Türkiye'deki şirketleri, yasal defterlerini ve kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu ("TTK") ve vergi mevzuatınca belirlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak tutmakta ve hazırlamaktadırlar. Grup'un İran'da faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları ise, muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını İran Riyali ("IRR") cinsinden ve İran mevzuatına uygun olarak hazırlamaktadırlar. Grup'un konsolide finansal tabloları, SPK'nın 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri: II, 14.1 nolu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ve ("UFRS") uyumlu olacak şekilde yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar esas alınarak hazırlanmıştır. TFRS, UFRS'de meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla tebliğler aracılığıyla sürekli güncellenmektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar Uygulanan Finansal Raporlama Standartları (devamı)

Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama

TFRS'leri uygulayan işletmeler, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından 23 Kasım 2023 tarihinde yapılan açıklamayla birlikte, 31 Aralık 2023 tarihinde veya sonrasında sona eren yıllık raporlama dönemine ait finansal tablolarından itibaren TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama Standardına göre enflasyon muhasebesi uygulamaya başlamıştır. TMS 29, geçerli para birimi yüksek enflasyonlu bir ekonominin para birimi olan işletmelerin, konsolide finansal tabloları da dahil olmak üzere, finansal tablolarında uygulanmaktadır.

Söz konusu standart uyarınca, yüksek enflasyonlu bir ekonomiye ait para birimi esas alınarak hazırlanan finansal tablolar, bu para biriminin bilanço tarihindeki satın alma gücünde güncelleme hazırlanmıştır. Önceki dönem finansal tabloları da karşılaştırma amacıyla karşılaştırmalı bilgiler raporlama dönemi sonundaki cari ölçüm birimi cinsinden ifade edilmiştir. Grup bu nedenle, 31 Aralık 2022 tarihli konsolide finansal tablolarını da, 31 Aralık 2023 tarihi itibariyla satın alma gücü esasına göre sunmuştur.

SPK'nın 28 Aralık 2023 tarih ve 81/1820 sayılı kararı uyarınca, Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarını uygulayan finansal raporlama düzenlemelerine tabi ihraççılar ile sermaye piyasası kurumlarının, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemlerine ait yıllık finansal raporlarından başlamak üzere TMS 29 hükümlerini uygulamak suretiyle enflasyon muhasebesi uygulamasına karar verilmiştir.

TMS 29 uyarınca yapılan yeniden düzenlemeler, Türkiye İstatistik Kurumu ("TÜİK") tarafından yayınlanan Türkiye'deki Tüketici Fiyat Endeksi'nden ("TÜFE") elde edilen düzeltme katsayısı kullanılarak yapılmıştır. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, konsolide finansal tabloların düzeltilmesinde kullanılan endeksler ve düzeltme katsayıları aşağıdaki gibidir:

Yıl Sonu	Endeks	Endeks%	Düzeltme Katsayısı
2021	686,95	74	2,70672
2022	1128,45	156	1,64773
2023	1859,38	268	1,00000

Grup'un yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama amacıyla yaptığı düzeltme işleminin ana unsurları aşağıdaki gibidir:

- TL cinsinden hazırlanmış cari dönem konsolide finansal tablolar, bilanço tarihindeki satın alma gücü ile ifade edilmekte olup önceki raporlama dönemlerine ait tutarlar da yine raporlama dönemi sonundaki satın alma gücüne göre düzeltilerek ifade edilmektedir,
- Parasal varlık ve yükümlülükler, hali hazırda, bilanço tarihindeki cari satın alma gücü ile ifade edildiğinden düzeltilmemektedir. Parasal olmayan kalemlerin enflasyona göre düzeltilmiş değerlerinin, geri kazanılabilir tutarı ya da net gerçekleşebilir değeri aştığı durumda, ayrıca'da TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü ve TMS 2 Stoklar hükümleri uygulanmıştır,
- Bilanço tarihindeki cari satın alma gücüyle ifade edilmemiş olan parasal olmayan varlık ve yükümlülükler ile özkaynak kalemleri, ilgili düzeltme katsayıları kullanılarak düzeltilmiştir,
- Bilançodaki parasal olmayan kalemlerin kapsamlı gelir tablosuna etkisi olanlar dışındaki kapsamlı gelir tablosunda yer alan tüm kalemler, gelir ve gider hesaplarının mali tablolara ilk olarak yansıtıldıkları dönemler üzerinden hesaplanan katsayılar ile endeksleştirilmiştir,
- Enflasyonun Grup'un cari dönemdeki net parasal varlık pozisyonu üzerindeki etkisi, konsolide gelir tablosunda net parasal pozisyon kazançları/(kayıpları) hesabına kaydedilmiştir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı) Uygulanan Finansal Raporlama Standartları (devamı)

Yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama

TMS 29 uyarınca finansal tablolarda gerekli düzeltmeleri yapmak üzere, varlık ve yükümlülükler ilk olarak parasal ve parasal olmayan olarak ayrıştırılmış, parasal olmayan varlık ve yükümlülükler ayrıca cari değeriyle ölçülenler ve maliyet değeriyle ölçülenler olarak ilave bir ayrıştırmaya tabi tutulmuştur. Parasal kalemler (bir endekse bağlı olanlar hariç) ile raporlama dönemi sonundaki cari değerleriyle ölçülen parasal olmayan kalemler halihazırda 31 Aralık 2023 tarihindeki cari ölçüm birimindeki ifade edildiklerinden enflasyon düzeltmesine tabi tutulmamıştır. 31 Aralık 2023 tarihindeki ölçüm biriminden ifade edilmeyen parasal olmayan kalemler ise ilgili katsayı kullanılarak enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuştur. Parasal olmayan kalemlerin enflasyona göre düzeltilmiş değerinin geri kazanılabilir tutarı ya da net gerçekleşebilir değeri aştığı durumda, ilgili TFRS uygulanarak defter değerinde azaltılmış düşüklüğü, bunun yanı sıra, dökeynak unsurları ile kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosundaki tüm kalemlerde enflasyon düzeltmesi yapılmıştır. Türk lirasının yüksek enflasyonlu bir ekonominin para birimi olarak tanımlanmasına son verildiği 1 Ocak 2005 tarihinden önce edinilmiş ya da üstlenilmiş parasal olmayan kalemler ile bu tarihten önce işletmeye konmuş ya da oluşmuş dökeynaklar TÜFE'de 1 Ocak 2005 tarihinden 31 Aralık 2023 tarihine kadar meydana gelen değişime göre düzeltmeye tabi tutulmuştur.

TMS 29'un uygulanması, Türk lirasının satın alma gücündeki azalıştan kaynaklı ve kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunun kar veya zarar bölümündeki Net Parasal Pozisyon Kazançları (Kayıpları) kaleminde sunulan düzeltmeleri gerekli kılmıştır. Parasal varlık veya yükümlülüklerin değeri endeksteki değişimlere bağlı olmadığı sürece, enflasyon döneminde, parasal yükümlülüklerden daha yüksek tutarda parasal varlık fazlasının işletmenin satın alma gücü zayıflarken, parasal varlıklardan daha yüksek tutarda parasal yükümlülük taşıyan işletmelerin satın alma gücü artış gösterir. Net parasal pozisyon kazanç ya da kayba, parasal olmayan kalemlerin, dökeynakların, kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosundaki kalemlerin ve endekse bağlı parasal varlık ve yükümlülüklerin düzeltme farklarından elde edilmiştir.

Ayrıca, TMS 29'un ilk kez uygulandığı raporlama döneminde, Standart hükümleri ilgili ekonomide her zaman yüksek enflasyonun olduğu varsayılarak uygulanmaktadır. Bu nedenle, sonraki raporlama dönemleri için temel teşkil etmesi amacıyla karşılaştırmalı en erken dönemin başlangıcına ait 1 Ocak 2022 tarihli finansal durum tablosu enflasyona göre düzeltilmiştir. 1 Ocak 2022 tarihli finansal durum tablosundaki geçmiş yıllar kartarlarızarları kaleminin enflasyona göre düzeltilmiş tutarı söz konusu tablonun diğer kalemlerinin enflasyona göre düzeltilmesinden sonra olması gereken bilanço denkliğinden elde edilmiştir.

Ayrıca, İran'daki yüksek enflasyonunun son 3 yıl aşması sebebiyle 2020 yılı itibariyle İran'da finansal tablolar artık tarihi maliyet esasına göre değil, enflasyon etkilerine göre muhasebeleştirilmeye başlanmıştır. TMS 29 "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" standardı İran'daki bağlı ortaklığın özet konsolide finansal tablolarının hazırlanması sırasında da uygulanmıştır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

İşletmenin Sürekliliği

Grup konsolide finansal tablolarını işletmenin sürekliliği ilkesine uygun olarak hazırlamıştır.

Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hakkın halihazırda mevcut olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net esasa göre ödeme niyetinin olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı gerçekleştirme niyetinin olması durumunda net olarak gösterilirler.

Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Finansal Tablolarının Düzeltilmesi

Mali durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uyumluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve önemli farklılıklar açıklanır.

Grup sunulan dönemlere ilişkin konsolide finansal tablolarında birbiriyle tutarlı muhasebe politikaları uygulamış olup cari dönem içerisinde muhasebe politika ve tahminlerinde gerçekleşen önemli değişiklikleri bulunmamaktadır.

Yeni bir standardın ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, sayet varsa, geçiş hükümlerine uygun olarak geriye veya ileriye dönük olarak uygulanmaktadır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler, muhasebe politikasında isteğe bağlı yapılan önemli değişiklikler veya tespit edilen muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde, hem de ileriye yönelik olarak uygulanır.

Kullanılan Para Birimi

Grup'un her işletmesinin kendi finansal tablosu faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi ile hazırlanmıştır. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket'in fonksiyonel para birimi olan ve konsolide finansal tabloları için sunum para birimi olarak kararlaştırılan Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.

Yabancı Ülkelerde Faaliyet Gösteren Bağlı Ortaklığın Finansal Tabloları

Şirket'in İran'da faaliyet gösteren bağlı ortaklıklarının fonksiyonel para birimi İran Riyali'dir ("IRR"), İran'da düzey bazlı işlemlerde piyasada kullanılan kurlar açıklanan sabit kurlardan önemli ölçüde farklılık göstermektedir. İran Devleti tarafından resmi olarak ilan edilen 3 farklı kur ve bu kurların üzerinde oluşan serbest piyasa kuru bulunmaktadır. Resmi olarak ilan edilen 3 farklı kur resmi kur NIMA ve SANA kurlarıdır, NIMA sistemi, ihracatçıların ihracatlarından elde ettikleri dövizi satmaka mükellef oldukları ve ithalatçıların da onaylanan ithalatları için döviz alabilecekleri serbest piyasaya kapalı elektronik bir sistemdir. İhracatçılar tarafından yapılan döviz arzı ve ithalatçılar tarafından döviz talebine göre fiyat oluşan dalgalı bir kurdur, İran'da mukim ithalat ve ihracatçılar NIMA kurundan döviz tahsisi alabilmekte veya dövizlerini NIMA sisteminde NIMA kurundan satarak İran Riyaline çevirebilmektedirler, Rezi'ye ait yabancı para değerlemelerinde, İran'daki kur rejiminin muğlak olması ve gelecekteki nakit akımlarının hangi kur ile gerçekleşeceğinin belirsiz olması nedeniyle, NIMA kuru esas alınmıştır. Benzer şekilde, dönem ortalaması kurları hesaplanırken NIMA kurlarının ortalaması dikkate alınmıştır.

31 Aralık 2023 Tarihi İtibariyle
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle satın alma gücü esasına göre TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 -KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Kullanılan Para Birimi (devamı)

TMS 21 Döviz Kurlarındaki Değişikliklerin Etkileri standardına göre konsolidasyonda Grup'un yabancı ülkelerdeki bağlı ortaklıklarının aktif ve pasifleri bilanço günündeki pante ile Türk Lirası'na çevrilir, Gelir ve gider kalemleri ise ilgili dönem içerisinde gerçekleşen ortalama kur ile Türk Lirası'na çevrilir.

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklığın finansal tabloları, KGK tarafından yayımlanmış TMS/TFRS'ler uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir, ilgili yabancı ortaklığın enflasyon muhasebesine göre düzeltilmiş varlık ve yükümlülükleri bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ise bunların ilgili olduğu dönemlerin ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir, Kaponu ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları özkaynaklar içerisindeki yabancı para çevrim farkları kalemi altında muhasebeleştirilmektedir.

Kullanılan kurlar aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2023		31 Aralık 2022	
Döviz Cinsi	**Dönem Sonu**	**Dönem Ortalaması**	**Dönem Sonu**	**Dönem Ortalaması**
İRR/TL	0,000075449	0,000055796	0,00006607	0,000052665
USD/TL	29,4382	23,7394	18,6983	16,5600

2,2.TFRS'deki Değişiklikler

! Ocak 2023 Tarihinden İtibaren Geçerli Olan Yeni Standart, Değişiklik ve Yorumlar

31 Aralık 2023 tarihi itibariyle sona eren döneme ait finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları, TMS/TFRS ve TMS/TFRS Yorumları ile tutarlı olarak uygulanmıştır. TFRS uyarınca 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumların Şirket'in finansal tabloları üzerinde bir etkisi olması beklenmemektedir.

TMS 8 Değişiklikleri – Muhasebe Tahminlerinin Tanımı

Ağustos 2021'de KGK, TMS 8'de 'muhasebe tahminleri' için yeni bir tanım getiren değişiklikler yayınlamıştır. Değişiklikler, muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ile muhasebe politikalarındaki değişiklikler ve hataların düzeltilmesi arasındaki ayrıma açıklık getirmektedir, Ayrıca, değiştirilen standart, girdideki bir değişiklik veya bir ölçüm tekniğindeki değişikliğin muhasebe tahmini üzerindeki etkilerinin, önceki dönem hatalarının düzeltilmesinden kaynaklanmayınca, muhasebe tahminlerindeki değişiklikler olduğuna açıklık getirmektedir, Muhasebe tahminindeki değişikliğin önceki tanımı, muhasebe tahminlerindeki değişikliklerin yeni bilgilerden veya yeni gelişmelerden kaynaklanabileceğini belirtmekteydi, Bu nedenle, bu tür değişiklikler hataların düzeltilmesi olarak değerlendirilmemektedir, Tanımın bu yönü KGK tarafından korunmuştur, Değişiklikler yürürlük tarihinde veya sonrasında meydana gelen muhasebe tahmini veya muhasebe politikası değişikliklerine uygulanacaktır, Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır,

31 Aralık 2023 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası'nın ("TL"), 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle satın alma gücü esasına göre TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 -KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

TMS 1 Değişiklikleri – Muhasebe Politikalarının Açıklanması

Ağustos 2021'de KGK, TMS 1'için işletmelerin muhasebe politikası açıklamalarına önemlilik tahminlerini uygulamalarına yardımcı olmak adına rehberlik ve örnekler sağladığı değişiklikleri yayınlamıştır, TFRS'de "kayda değer" teriminin bir tanımının bulunmaması nedeniyle, KGK, muhasebe politikası bilgilerinin açıklanmasa bağlanmında bu terimi 'önemli' terimi ile değiştirmeye karar vermiştir, Önemli' TFRS'de tanımlanmış bir terimdir ve KGK'ya göre finansal tablo kullanıcıları tarafından büyük ölçüde anlaşılmaktadır, Muhasebe politikası bilgilerinin önemliliğini değerlendirirken, işletmelerin hem işlemlerin boyutunu, diğer olay veya koşulları hem de bunların niteliğini dikkate almaya gerekir, Ayrıca işletmenin muhasebe politikası bilgilerinin önemli olarak değerlendirebileceği durumlara örnekler eklenmiştir, Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır,

TMS 12 Değişiklikleri – Tek bir işlemden kaynaklanan varlık ve yükümlülüklere ilişkin ertelenmiş vergi

Ağustos 2021'de KGK, TMS 12'de ilk muhasebeleştirme istisnasının kapsamını daraltan ve böylece istisnanın eşit vergilendirilebilir ve indirilebilir geçici farklara neden olan işlemlere uygulanmamasını sağlayan değişiklikler yayınlamıştır, Değişiklikler, bir yükümlülüğe ilişkin yapılan ödemelerin vergisel açıdan indirilebilir olduğu durumlarda, bu tür indirimlerin, finansal tablolarda muhasebeleştirilen yükümlülükle (ve faiz giderine) ya da ilgili varlık bileşeniyle (ve faiz giderine) vergisel açıdan ilişkilendirilebilir olup olmadığının (geçerli vergi kanunu dikkate alındığında) bir muhakeme meselesi olduğuna açıklık getirmektedir,
Bu muhakeme, varlık ve yükümlülüğün ilk defa finansal tablolara alınmasında herhangi bir geçici farkın olup olmadığının belirlenmesinde önemlidir, Değişiklikler karşılaştırmalı olarak sunulan en erken dönemin başlangıcında ya da sonrasında gerçekleşen işlemlere uygulanır, Ayrıca, karşılaştırmalı olarak sunulan en erken dönemin başlangıcında, kiralamalar ile hizmetten çekme, restorasyon ve benzeri yükümlülüklerle ilgili tüm indirilebilir ve vergilendirilebilir geçici farklar için ertelenmiş vergi varlığı (yeterli düzeyde vergiye tabi gelir olması koşuluyla) ve ertelenmiş vergi yükümlülüğü muhasebeleştirilir,

Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Finansal tabloların onaylanma tarihi itibariyle yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir, Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe
girmesinden sonra finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır,

TFRS 10 ve TMS 28 Değişiklikleri: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları

KGK, özkaynak yöntemi ile ilgili devam eden araştırma projesi çıktılarına bağlı olarak değiştirilmek üzere, Aralık 2017'de TFRS 10 ve TMS 28'de yapılan söz konusu değişikliklerin geçerlilik tarihini süresiz olarak ertelemiştir, Ancak, erken uygulamaya halen izin vermektedir, Grup söz konusu değişikliklerin etkilerini, bahsi geçen standartlar nihai halini aldıktan sonra değerlendirecektir,

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

TFRS'deki Değişiklikler (devamı)

TFRS 17 – Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı

KGK Şubat 2019'da sigorta sözleşmeleri için muhasebeleştirme ve ölçüm, sunum ve açıklamaya kapsayan kapsamlı yeni bir muhasebe standardı olan TFRS 17'yi yayımlamıştır. TFRS 17 hem sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerin güncel bilanço değerleri ile ölçümünü hem de karın hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhasebeleştirilmesini sağlayan bir model getirmektedir. KGK tarafından yapılan duyuruyla Standardın zorunlu yürürlük tarihi 1 Ocak 2024 ya da sonrasında başlayan hesap dönemleri olarak ertelenmiştir. Standart Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

TMS 1 Değişiklikleri– Yükümlülüklerin kısa ve uzun vade olarak sınıflandırılması

Ocak 2021 ve Ocak 2023'te KGK, yükümlülüklerin kısa ve uzun vadeli sınıflandırılmasına yönelik esaslarberlitemek üzere TMS 1'de değişiklikler yapmıştır. Ocak 2023'te yapılan değişikliklere göre, işletmenin bir yükümlülüğü ödemeyi erteleme hakkı, raporlama döneminden sonraki bir tarihte kredi sözleşmesi şartlarına uygunluk sağlamasına bağlıysa, raporlama dönemi sonu itibarıyla söz konusu yükümlülüğü erteleme hakkı bulunmaktadır (raporlama dönemi sonunda ilgili şartlara uygunluk sağlamıyor olsa bile). Kredi sözleşmesinden doğan bir yükümlülük uzun vadeli olarak sınıflandırıldığında ve işletmenin ödemeyi erteleme hakkı 12 ay içinde kredi sözleşmesi şartlarına uygunluk sağlamasına bağlı olduğunda, Ocak 2023 değişiklikleri işletmelerin cesiti açıklamalar yapmasını istemektedir. Bu açıklamalar kredi sözleşme şartları ve ilgili yükümlülükler hakkındaki bilgileri içermelidir. Ayrıca, söz konusu değişiklikler, sözleşme şartlarına uyumun raporlama tarihinde ya da sonraki bir tarihte test edilecek olmasına baldıklmaktadır, uzun vadeli sınıflama için ödemeyi erteleme hakkının raporlama dönemi sonu itibarıyla bulunmaş gerekliğini açıkça kavuşturmuştur.

Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (devamı)

Değişikliklerde, ödemeyi raporlama döneminden sonraki en az on iki ay sonraya erteleme hakkını işletmenin kullanmama ihtimalinin yükümlülüğün sınıflandırılmasını etkilemeyeceği açıkça ifade edilmiştir. Değişiklikler 1 Ocak 2024 tarihinde ya da bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Yapılan değişiklikler TMS 8'e göre geriye dönük olarak uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Ancak değişikliklerden herhangi birini erken uygulayan işletmenin diğer değişiklığı de erken uygulaması zorunludur. Söz konusu değişiklik Grup için geçerli değildir ve finansal durumu veya performansı üzerinde bir etki bulunmamaktedır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

TFRS'deki Değişiklikler (devamı)

TFRS 16 Değişiklikleri – Satış ve geri kiralama işlemlerinde kira yükümlülükleri

Ocak 2023'te KGK TFRS 16'ya yönelik değişiklikler yayımlamıştır. Söz konusu değişiklikler, elde kalan kullanım hakkıyla ilgili herhangi bir kazanç ya da zarar muhasebeleştirilmemesini sağlayacak şekilde, satıcı-kiracı tarafından satış ve geri kiralama işleminden doğan kira yükümlülüklerinin ölçümünde uygulanacak hükümleri belirlemektedir. Bu kapsamda, satıcı-kiracı satış ve geri kiralama işleminin fiilen başladığı tarihten sonra "Kira yükümlülüğünün sonraki ölçümü" başlığı altındaki TFRS 16 hükümlerini uygularken, elde kalan kalan kullanım hakkıyla ilgili herhangi bir kazanç ya da zarar muhasebeleştirmeyecek şekilde "kira ödemeleri"ni ya da "revize edilmiş kira ödemeleri"ni belirleyecektir. Değişiklikler, geri kiralamadan ortaya çıkan kira yükümlülüklerinin ölçümüne yönelik spesifik bir hüküm içermemektedir, Söz konusu kira yükümlülüğünün ilk ölçümü, TFRS 16'da yer alan kira ödemeleri tanımına dahil edilenlerden farklı ödemelerin kira ödemesi olarak belirlenmesine neden olabilecektir, Satıcı-kiracının TMS 8'e göre güvenilir ve ihtiyaca uygun bilgi sağlayacak muhasebe politikasıgeliştirmesi ve uygulaması gerekecektir, Değişiklikler 1 Ocak 2024 tarihinde ya da bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir, Erken uygulamaya izin verilmektedir, Satıcı-kiracı değişiklikleri TFRS 16'nın ilk uygulama tarihinden sonra girdiği satış ve geri kiralama işlemlerine TMS 8'e göre geriye dönük uygular. Söz konusu değişiklik Grup için geçerli değildir ve finansal durumu veya performansı üzerinde bir etki bulunmamaktedır.

TMS 7 ve TFRS 7 Değişiklikleri – Açıklamalar: Tedarikçi Finansmanı Anlaşmaları

KGK tarafından Eylül 2023'te yayımlanan değişiklikler, tedarikçi finansmant anlaşmalarının işletmenin yükümlülükleri, nakit akışları ve maruz kaldığılkidite riskleri üzerindeki etkilerinin finansal tablo kullanıcıları tarafından anlaşılmasına katkı sağlamak üzere, mevcut hükümlerde iyileştirmeler yapan açıklamalar getirmektedir, Tedarikçi finansmanı anlaşmaları, bir ya da daha fazla finansman sağlayıcısının işletmenin tedarikçisine olan borcunu ödemeyi üstlendiği ve işletmenin de tedarikçiye ödeme yapıldığı gün ya da sonrasında ödemeyi kabul ettiği anlaşmalar olarak tanımlanmıştır, Söz konusu değişiklikler, bu tür anlaşmaların hüküm ve koşulları, raporlama dönemi başı ve sonu itibarıyla bunlardan ortaya çıkan yükümlülüklerle ilgili nicel bilgiler ile bu yükümlülüklerin defter değerinde meydana gelen nakit dışı değişikliklerin niteliği ve etkileri hakkında açıklamalar yapılmasını zorunlu kılmaktadır, Ayrıca, TFRS 7'de öngörülen likidite riskine yönelik nicelliksel açıklamalar kapsamında, tedarikçi finansmanı anlaşmaları, açıklanması gerekli olabilecek diğer faktörlere örnek olarak gösterilmiştir, Değişiklikler 1 Ocak 2024 tarihinde başlayan yıllık raporlama dönemlerinde yürürlüğe girmektedir, Erken uygulamaya izin verilmekte olup bu durumda bu husus açıklanır, Genel anlamda, Grup finansal tablolar üzerinde önemli bir etki beklememektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3.Konsolidasyon Esasları

a) 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen esaslarla tutarlı ve karşılaştırmalı olarak hazırlanan ana şirket olan Gübretaş'ın ve Bağlı Ortaklıklarının finansal tablolarını kapsamaktadır.

Konsolide finansal tablolar ana ortaklık Gübretaş ile Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin finansal tablolarına kapsamaktadır. Konsolidasyona dahil edilen şirketlerin finansal tablolarının hazırlanması sırasında, konuni kayıtlarına Seri II, 14.1 No'lu Tebliğ hükümleri uyarınca KGK tarafından yürürlüğe konulmuş olan TMS/TFRS'ye uygunluk ve Grup tarafından uygulanan muhasebe politikalarına ve sunum biçimlerine uyumluluk açısından gerekli düzeltmeler ve sınıflandırmalar yapılmıştır.

Bağlı Ortaklıklar, Gübretaş'ın yatırım yaptığı işletmeyle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri yatırım yaptığı işletme üzerindeki güçüyle etkileme imkânına sahip olmasından ötürü kontrol yetkisine sahip olduğu şirketleri ifade eder.

b) 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle konsolidasyona tabi tutulan bağlı ortaklıkların oy hakları ve etkin ortaklık payları 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen oy hakları ve etkin ortaklık paylarından değişiklik göstermemiştir.

c) Bağlı Ortaklıklar'a ait finansal durum tabloları ile gelir tablolara tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağlı Ortaklıklar'ı arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Şirket'in sahip olduğu bağlı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüler, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.

d) Bağlı Ortaklıklar'ın net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide finansal durum tablosu ve konsolide kapsamlı gelir tablosunda kontrol gücü olmayan pay olarak gösterilmiştir.

e) Grup'un önemli etkiye sahip olduğu yatırımları özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılmak suretiyle konsolidasyon kapsamına alınırlar. Özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen yatırımlar konsolide finansal durum tablosunda, alış maliyetinin üzerine Grup'un iştirakin net varlıklarındaki payına alım sonrası değişikliklerin eklenmesi veya çıkarılması ve varsa değer düşüklüğü karşılığının düşülmesiyle gösterilmektedir. Konsolide kapsamlı gelir tablosu, Grup'un İştirak'in faaliyetleri sonucundaki payını yansıtmaktadır. İştirak'in kar veya zararına henüz yansıtılmamış tutarların bu iştirakin özkaynaklarında ortaya çıkardığı değişiklikler de Grup'un payı oranında İştirak'in defter değerinde düzeltme yaptırmasını gerekli kılabilir. Bu değişikliklerden Grup'a düşen pay doğrudan Grup'un kendi özkaynaklarında muhasebeleştirilir.

f) Grup'un toplam oy haklarının önemli bir etkiye sahip olmadığı veya konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmeyen, teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen satılmaya hazır finansal varlıklar gerçeğe uygun değerleriyle, gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklar maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4.Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

2.4.1.Hasılat

Grup, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren yürürlüğe giren TFRS 15 "Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı" doğrultusunda hasılatın muhasebeleştirilmesinde aşağıda yer alan beş aşamalı modeli kullanmaya başlamıştır.

Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Bu modele göre öncelikle müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt edilen mal veya hizmetler değerlendirilmekte ve söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verilen her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir. Sonrasında ise edim yükümlülüklerinin zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği tespit edilmektedir. Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır. Mal veya hizmet devri taahhüdü niteliğindeki edim yükümlülükleri ile alakalı hasılat, mal veya hizmetlerin kontrolünün müşterilerin eline geçtiğinde muhasebeleştirilir.
Grup, satış yaptığı mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,
Grup'un mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,
Müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,
Mal veya hizmetin fiziksel olarak devri,
Müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği,
Müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

2.4.2.Temettü ve faiz geliri

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ile beklenen ömrü boyunca ilgili finansal varlıkları elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın kayıtlı değerine indirgeyen etkin faiz oranı nispetinde ilgili dönemde tahakkuk ettirilir. Temettü geliri, hissedarların temettü alma hakkı doğduğu zaman kayda alınır.

2.4.3.Kira geliri

Yatırım amaçlı gayrimenkullerden elde edilen kira geliri, ilgili kiralama sözleşmesi boyunca doğrusal yöntemle muhasebeleştirilir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4.Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.4.Kiralamalar - TFRS 16 (Kiraç olarak)

Grup, bir sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama sözleşmesi olup olmadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda bu sözleşme, bir kiralama sözleşmesidir ya da bir kiralama işlemi içermektedir.

Grup, bir sözleşmenin tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devredip devretmediğini değerlendirirken aşağıdaki koşulları göz önünde bulundurur:

Sözleşmenin tanımlanan bir varlık içermesi (bir varlığın sözleşmede açık veya zımni bir şekilde belirtilerek tanımlanması).
Varlığın fiilsel bir bölünümün fiilsel olarak ayrı olması veya varlığın kapasitesinin tamamına yakınının temsil etmesi ilişkin varlığının kullanım süresi boyunca varlığı ikame etme yönünde asli bir hakka sahip olmasa ve bundan ekonomik fayda sağlamasa durumunda varlık tanımlanmış değildir).
Grup'un tanımlanan varlığın kullanımından sağlanacak ekonomik yararların tamamına yakınına elde etme hakkının olması.
Grup'un tanımlanan varlığın kullanımını yönetme hakkının olması. Grup, varlığın kullanımını yönetme hakkına aşağıdaki durumlardan herhangi birinin varlığı halinde sahip olmaktadır:

a) Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve hangi amaçla kullanılacağını yönetme ve değiştirebilme hakkına sahip olması veya
b) Varlığın nasıl ve hangi amaçla kullanılacağına ilişkin aşağıdaki kararların önceden belirlenmiş olması:

i. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığı işletme (veya varlığı kendi belirlediği şekilde işletmeleri için başkalarını yönlendirmesi) hakkına sahip olması ve tedarikçinin bu işletme talimatlarını değiştirme hakkının bulunmaması veya
ii. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağını önceden belirleyecek şekilde varlığı (ya da varlığın belirli özelliklerini) tasarlamış olması,

Grup, yukarıda yer alan söz konusu değerlendirmeler sonrasında, kiralamanın fiilen başladığı tarihte konsolide finansal tablolarına bir kullanım hakkı varlığı ve bir kira yükümlülüğü yanıtlar.

Kullanım hakkı varlığı

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte kullanım hakkı varlığına maliyeti üzerinden ölçer. Kullanım hakkı varlığının maliyeti aşağıdakileri içerir:

a) kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
b) kiralamaya fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar,
c) Grup tarafından katlanılan başlangıçtaki tüm doğrudan maliyetler ve dayanak varlığın, kiralamanın hüküm ve koşullarının gerektirdiği duruma getirilmesi için restore edilmesiyle ilgili olarak Grup tarafından katlanılan maliyetler (stok üretimi için katlanılan maliyetler hariç).

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4.Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.4.Kiralamalar - TFRS 16 (Kiraç olarak) (devamı)

Grup maliyet yöntemini uygularken, kullanım hakkı varlığını:

a) birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü zararları düşülmüş ve
b) kira yükümlülüğünün yeniden ölçümüne göre düzeltilmiş maliyeti üzerinden ölçer.

Grup, kullanım hakkı varlığına amortismana tabi tutarken TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standardı'nda yer alan amortisman hükümlerini uygular. Kullanım hakkı varlığının değer düşüklüğüne uğramış olup olmadığını belirlemek ve belirlenen herhangi bir değer düşüklüğü zararını muhasebeleştirmek için TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı uygular.

Grup'un kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil olan ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemeleri aşağıdakilerden oluşur:

a) Sabit ödemelerden her türlü kiralama teşvik alacaklarının düşülmesiyle elde edilen tutar,
b) Bir endeks ya da orana bağlı olan, ilk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan kira ödemeleri ve
c) Kiralama süresinin kiracının kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Grup, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:

a) Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır,
b) Defter değerini, yapılmış olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır ve
c) Defter değerini, varsa yeniden değerlendirmeleri ve yeniden yapılandırmaları yansıtacak şekilde yeniden ölçer. Grup, kira yükümlülüğünün yeniden ölçüm tutarını, kullanım hakkı varlığında düzeltme olarak konsolide finansal tablolarına yansıtır.

Kolaylaştırıcı uygulamalar

Kiralama süresi 12 ay ve daha kısa olan ikisa vadeli kiralama sözleşmeleri ile Grup tarafından düşük değerli olarak belirlenen bilgi teknolojileri ekipmanı kiralamalarına ilaşkinlik olarak yaygız, dizüstü bilgisayar, mobil telefon vb.) ilişkin sözleşmeler, TFRS 16 Kiralamalar Standardının tanıdığı istisna kapsamında değerlendirilmiş olup, bu sözleşmelere ilişkin ödemeler oluştukları dönemde göder olarak muhasebeleştirilmeye devam edilmektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4.Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.5.Stoklar

Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değerlenmektedir. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ile satışa gerçekleştirmek için yüklenilmesi gereken tahmini maliyetlerin toplanması indirilmesiyle elde edilir. Stokların net gerçekleşebilir değeri maliyetinin altına düştüğünde, stoklar net gerçekleşebilir değerine indirgenir ve değer düşüklüğünün oluştuğu yılda gelir tablosuna gider olarak yansıtılır. Daha önce stokların net gerçekleşebilir değere indirgenmesine neden olan koşulların geçerliliğini kaybetmesi veya değişen ekonomik koşullar nedeniyle net gerçekleşebilir değerde artış olduğu kanıtlandığı durumlarda, ayrıntan değer düşüklüğü karşılığı iptal edilir, iptal edilen tutar önceden ayrılan değer düşüklüğü tutarıyla sınırlıdır.
Maliyet sistemi olarak sofra maliyet sistemi kullanılmaktadır. Stoklarda ağırlıklı ortalama maliyet yöntemi uygulanmaktadır.

2.4.6.Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya değer artışı kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup ilk olarak maliyet değerleri ve buna dahil olan işlem maliyetleri ile ölçülürler. Başlangıç muhasebeleştirmesi sonrasında yatırım amaçlı gayrimenkuller, bilanço tarihi itibarıyla piyasa koşullarına yansıtan gerçeğe uygun değer ile değerlenirler. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanan kazanç veya zararlar oluştukları dönemde kar veya zarar tablosuna dahil edilirler.
Sahibi tarafından kullanılmakta olan gayrimenkuller gerçeğe uygun değer esasi ile gösterilen yatırım amaçlı bir gayrimenkule dönüştüğü tarihe kadar amortismana tabi tutulmuş, bu tarihten sonra amortisman hesaplanmamıştır.

2.4.7.Maddi duran varlıklar

Arsa, binalar, yer altı yer üstü düzenleri ve tesis makine cihazlar, SPK tarafından gayrimenkul değerleme lisansına haiz ve mesleki yeterliliğe sahip bağımsız değerleme eksperleri tarafından yaptan değerlemelerde belirtilen makul değerleri üzerinde finansal tablolara yansıtılmıştır.Yeniden değerleme bilanço tarihinde belirlenecek gerçeğe uygun değerin defter değerinden önemli farklılık göstermeyeceği şekilde düzenli aralıklarla yapılır.
Söz konusu Arsa, binalar, yer altı yer üstü düzenleri ve tesis makine cihazlar yeniden değerlemesinden kaynaklanan artış, özkaynaktaki yeniden değerleme fonuna kaydedilir, Yeniden değerleme sonucu oluşan değer artışı, maddi duran varlıkla ilgili daha önceden konsolide gelir tablosunda gösterilen bir değer düşüklüğünün olması durumunda sınırlıkla söz konusu değer düşüklüğü nispetinde konsolide gelir tablosuna kaydedilir. Bahse konu arsa, binalar, yer altı yer üstü düzenleri ve tesis makine cihazlar yeniden değerlemesinden oluşan defter değerindeki azalış, söz konusu varlığın daha önceki yeniden değerlemesine ilişkin yeniden değerleme fonunda bulunan bakiyesini aşması durumunda konsolide gelir tablosuna kaydedilir, Yeniden değerlenen binaların amortismanı konsolide gelir tablosunda yer alır, Yeniden değerlenen gayrimenkul satıldığında veya hizmetten çekildiğinde yeniden değerleme fonunda kalan bakiye doğrudan dağıtılmamış karlara transfer edilir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4.Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.7.Maddi duran varlıklar (devamı)

Arsa, binalar,yer altı yer üstü düzenleri ve tesis makine cihazlar dışında maddi duran varlıkların maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri indirildikten sonraki tutar üzerinden gösterilirler, Arazi ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıklarm, maliyet veya değerlenmiş tutarlarx beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismana tabi tutulur, Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve konsolide gelir tablosuna dahil edilir.

Amortisman maddi duran varlıklar için aşağıda öngörülen ekonomik ömürler dikkate alınarak doğrudan ást amortisman yöntemi kullanılarak hesaplenır.

Binalar, yeraltı ve yerüstü düzenleri	10-50 Yıl
Makine, tesis ve cihazlar	3-40 Yıl
Taşıt araçları	4-20 Yıl
Döşeme ve demirbaşlar	3-20 Yıl
Özel maliyetler	5-10 Yıl

2.4.8.Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, varlıkla ilişkilendirilen görülebilir gelecekteki ekonomik yararlarının işletme için gerçekleşmesinin muhtemel olması ve varlığın maliyetinin güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi durumunda muhasebeleştirilmektedir.

Maddi olmayan duran varlıklar ilk muhasebeleştirilmesi sırasında maliyet bedeliyle ölçülmektedir, Ayrı olarak elde edilen bir maddi olmayan duran varlığın maliyet bedeli satın alma fiyatından indirim ve iskontolar düşüldükten sonra, ithalat vergileri ve iade edilmeyen alış vergileri, varlığa amaçlanan kullanıma hazır hale getirmeye yönelik, doğrudan varlıkla ilişkilendirilebilen her türlü maliyet dahil edilerek tespit edilmektedir.

Cari dönemde maddi olmayan duran varlıklar maliyet bedelleri üzerinden ekonomik ömürlerine göre normal itfa yöntemi ile itfa edilmektedir.

2.4.9.Şerefiye

Konsolide finansal tablolarda, iktisap edilen Grup'un net varlıklarının makul değerindeki payı ile satın alma fiyatı arasındaki fark gösteren şerefiye için, TFRS 3 İşletme Birleşmeleri Standardı çerçevesinde muhasebeleştirilen şerefiye her yıl sonunda değer düşüklüğü olup olmadığının tespiti için test edilir ve varsa değer düşüklüğü karşılığı ayrılır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4.Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.9.Şerefiye (devamı)

Değer düşüklüğü testinde, şerefiye, Grup'un her bir nakit üreten birimine tahsis edilir. Şerefiyenin tahsis edilmiş olduğu nakit üreten birimlerde değer düşüklüğünün oluşmadığını kontrol etmek amacıyla her yıl ya da değer düşüklüğünü göstergesi olduğu durumlarda daha sık değer düşüklüğü testi uygulanır.

Nakit üreten birimin geri kazanılabilir tutarının defter değerinden düşük olduğu durumlarda, değer düşüklüğü ilk olarak nakit üreten birime tahsis edilen şerefiyenin defter değerini azaltmak için kullanılır ve sonra nispi oranlara dahilinde diğer varlıkların defter değerini azaltmak için kullanılır. Şerefiye için ayrıtmış değer düşüş karşılığı, daha sonraki dönemlerde iptal edilemez. Bir işletmenin satışından doğan kar ve zararlar satılan kurulus üzerindeki şerefiyenin kayıtlı değerini de içerir.

2.4.10.Varlıklarda değer düşüklüğü

Şerefiye gibi belirsiz ömrü olan varlıklar itfaya tabi tutulmazlar, Bu varlıklar için her yıl değer düşüklüğü testi uygulanır, Amortisman ve itfaya tabi olan maddi ve maddi olmayan varlıklar için ise defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır.

Varlığın defter değerinin geri kazanılabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değerin büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır. İnsiklt üreten birimleri, Şerefiye ve ekonomik ömrü belirsiz olanlar haricinde değer düşüklüğüne tabi olan finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası iptali için gözden geçirilir.

2.4.11.Borçlanma maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar (özellikli varlıklar) söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemde konsolide gelir tablosuna kaydedilmektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.12.Finansal araçlar

Finansal bir varlık veya finansal bir yükümlülük, sadece finansal araca ilişkin sözleşme hükümlerine taraf olduğunda konsolide bilanço alınmaktadır. Finansal araçların normal yolden alımı veya satımı, işlem tarihinde ya da teslim tarihinde muhasebeleştirme yöntemlerinden biri kullanılarak konsolide finansal tablolara alınır veya finansal tablo dışı bırakılır. Menkul değerlerin alım ve satım işlemleri teslim tarihinde muhasebeleştirilmektedir. Finansal araçların ilk muhasebeleştirilmesinde, sınıflandırması, sözleşmeye bağlı şartlara ve ilgili iş modeline bağlıdır. TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı kapsamında değerlendirilen varlıklar dışındaki bir finansal varlık veya finansal yükümlülük ilk defa konsolide finansal tablolara alınırken gerçeğe uygun değerinden ölçülmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimleri kâr veya zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlık ve yükümlülüklerin ilk ölçümünde, bunların edinilmiş veya ihraçıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilmekte veya gerçeğe uygun değerden düşülmektedir, Grup'un TFRS 9 kapsamında finansal varlıkları ve yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

Finansal varlıklar

Finansal yatırımlar, gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan ve gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınan finansal varlıklar haricinde, gerçeğe uygun piyasa değerinden alım işlemiyle doğrudan ilişkilendirilebilen harcamalar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden muhasebeleştirilir. Yatırımlar, yatırım aracının ilgili piyasa tarafından belirlenen süreye uygun olarak teslimatı koşuluna tabiyan bir kontrata bağlı olan işlem tarihinde kayıtlara alınır veya kayıtlardan çıkarılır. Finansal varlıklar "gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", "itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar", "gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar" olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar; alım-satım amacıyla elde tutulan finansal varlıklardır. Bir finansal varlık kısa vadede elden çıkarılması amacıyla edinildiği zaman söz konusu kategoride sınıflandırılır. Finansal riske karşı etkili bir koruma aracı olarak belirlenmemiş olan türev ürünleri teşkil eden bahse konu finansal varlıklar da gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflandırılır.

İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar

Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumunda finansal varlık itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır. Etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti ile değerlemeye tabi tutulmakta ve varsa değer azalışı için karşılık ayrılmaktadır. Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerden kazanılan faiz gelirleri dönem kar/zararında faiz geliri olarak muhasebeleştirilmektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.12 Finansal araçlar (devamı)

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar

Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan ve buna ek olarak finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumlarında finansal varlık, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak sınıflandırılmaktadır.

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların müteakip değerlemesi gerçeğe uygun değerleri üzerinden yapılmaktadır. Ancak, gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde tespit edilemiyorsa, sabit bir vadesi olanlar için iç verim oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedel üzerinden, sabit bir vadesi olmayanlar için gerçeğe uygun değer fiyatlandırma modelleri veya iskonto edilmiş nakit akış teknikleri kullanılarak değerlenmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerlerindeki değişikliklerden kaynaklanan ve menkul kıymetlerin etkin faiz yöntemiyle hesaplanan itfa edilmiş maliyeti ile gerçeğe uygun değeri arasındaki farkı ifade eden gerçekleşmemiş kar veya zararlar özkaynak kalemleri içerisinde "Finansal Varlıklar Değer Artış / Azalış Fonu" hesabı altında gösterilmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar elden çıkarılmaları durumunda gerçeğe uygun değer uygulaması sonucunda özkaynak hesaplarında oluşan değer, dönem kar/zararına yansıtılmaktadır.

Finansal varlıkların kayda alınması ve bilanço dışı bırakılması

Grup, finansal varlık veya yükümlülükleri, ilgili finansal araç sözleşmelerine taraf olduğu takdirde konsolide bilançosuna yansıtmaktadır. Grup finansal varlığın tamamını veya bir kısmını, sadece söz konusu varlıkların konu olduğu sözleşmeden doğan haklar üzerindeki kontrolünü kaybettiği zaman kayıtlara çıkartır. Grup finansal yükümlülükleri ancak sözleşmede tanımlanan yükümlülüğü ortadan kalkar, iptal edilir veya zaman aşımına uğrar ise kayıttan çıkartır.

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü / beklenen zarar karşılığı

Her raporlama tarihinde, değer düşüklüğü kapsamındaki finansal aracın kredi riskinde ilk defa konsolide finansal tablolara alınmasından bu yana önemli bir artış olup olmadığı değerlendirilir. Bu değerlendirme yapılırken, finansal aracın temerrüt riskinde meydana gelen değişim dikkate alınır. Beklenen zarar karşılığı tahmini tarafsız, olasılıklara göre ağırlıklandırılmış ve geçmiş olaylar, mevcut şartlar ve gelecekteki ekonomik şartlara ilişkin tahminler hakkında desteklenebilir bilgiler içermektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.12 Finansal araçlar (devamı)

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla kayıtlı değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler dönem kâr zararında muhasebeleştirilir. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalırsa ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı değer düşüklüğünün iptal edilmediği tarihte, yatırım değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı tutarla edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde konsolide gelir tablosunda iptal edilir.

Gerçeğe uygun değer farkı konsolide diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde değer düşüklüğü sonrasında meydana gelen artış, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

Türev finansal varlıklar

Grup, yabancı para riskinden korunmak için türev finansal araçlar tutmaktadır ve gerçeğe uygun değer farkı kar / zarara yansıtılan finansal araç olarak sınıflamaktadır. Türev araçların ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarına izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlenmektedir. Bir finansal araç, ilerleki bir tarihte sattılmak veya geri satın alınmak amacıyla edinilmiş ise bu grupta sınıflanır. Türev araçlar, gerçeğe uygun değerin pozitif olmast durumunda varlık, negatif olmaşı durumunda ise yükümlülük olarak muhasebeleştirilmektedir.

Grup'un gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlarına vadeli yabancı para alım-satım sözleşmelerinden oluşturmaktadır. Türev finansal araçlar ilk kayıtlara alınmalarına müteakiben, gerçeğe uygun değerleriyle ölçülüp gerçeğe uygun değerlerindeki değişimler gerçekleştiği anda kar veya zarara yansıtılmışlar.

Satışmaya hazır finansal varlıklar

Grup tarafından elde tutulan ve aktif bir piyasada işlem gören borsaya kote özkaynak araçları ile bazı borçlanma senetleri satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılır ve gerçeğe uygun değerleriyle gösterilir.

Ticari alacaklar

Alacye ürün veya hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar orijinal fatura değerinden kayda alınan alacaklarını izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile itfa edilmiş değerinden muhasebeleştirilirler. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, fatura tutarından gösterilmiştir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4,12 Finansal araçlar (devamı)

Konsolide finansal tablolarda ifade edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olanı ticari alacakların değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında "basitleştirilmiş yaklaşım" uygulanmaktadır. Söz konusu yaklaşım ile; ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları hariçindeki, ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıkları "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçülmektedir.

Değer düşüklüğü karşılığı eyrılmasını takiben, değer düşüklüğüne uğrayan alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan değer düşüklüğü karşılığından düşülerek esas faaliyetlerden diğer gelirlere kaydedilir.

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Finansal yükümlülükler

Finansal bir yükümlülük ilk muhasebeleştirilmesi sırasında gerçeğe uygun değerinden ölçülür. Gerçeğe uygun değer farklı kâr veya zarara yansıtılmayan finansal yükümlülüklerin ilk muhasebeleştirilmesi sırasında, ilgili finansal yükümlülüğün yüklenimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de söz konusu gerçeğe uygun değere ilave edilir. Finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

2.4,13.Kur değişiminin etkileri (devamı)

Grup'un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile hazırlanmıştır. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket'in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.
Her bir işletmenin finansal tablolarının hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden (her bir işletmenin fonksiyonel para birimi dışındaki para birimleri) gerçekleşen işlemler, işlem tarihindeki kurlar esas alınmak suretiyle kaydedilmektedir. Konsolide bilançoda yer alan dövize endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak fonksiyonel para birimine çevrilmektedir.

Gerçeğe uygun değeri ile izlenmekte olan parasal olmayan kalemlerden yabancı para cinsinden kaydedilmiş olanlar, gerçeğe uygun değerin belirlendiği tarihteki kurlar esas alınmak suretiyle fonksiyonel para birimine çevrilmektedir.
Kur farkları, aşağıda belirtilen durumlar haricinde, oluştukları dönemdeki kar ya da zararda muhasebeleştirilirler:

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4,13.Kur değişiminin etkileri (devamı)

- Gelecekte yönelik kullanım amacıyla inşa edilmekte olan varlıklarla ilişkili olan ve yabancı para birimiyle gösterilen borçlar üzerindeki faiz maliyetlerine düzeltme kalemi olarak ele alınan ve bu tür varlıkların maliyetine dâhil edilen kur farkları.
Yabancı para birimiden kaynaklanan risklere (riskere karşı finansal koruma sağlamaya ilişkin muhasebe politikaları aşağıda açıklanmaktadır) karşı finansal koruma sağlamak amacıyla gerçekleştirilen işlemlerden kaynaklanan kur farkları ve
Yurtdışı faaliyetindeki net yatırımın bir parçasını oluşturan, çevrim yedeklerinde muhasebeleştirilen ve net yatırımın satışında kar ya da zararla ilişkilendirilen, ödemne niyeti ya da ihtimali olmayan yurtdışı faaliyetlerden kaynaklanan parasal borç ve alacaklardan doğan kur farkları.

Grup'un yabancı faaliyetlerindeki varlık ve yükümlülükler, konsolide finansal tablolarda bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak TL cinsinden ifade edilir. Gelir ve gider kalemleri, işlemlerin gerçekleştiği tarihteki kurların kullanılması gereken dönem içerisindeki döviz kurlarında önemli bir dalgalanma olmadığı takdirde (önemli dalgalanma olması halinde, işlem tarihindeki kurlar kullanılır), dönem içerisindeki ortalama kurlar kullanılarak çevrilir, Oluşan kur farkı özkeymak olarak sınıflandırılır ve Grup'un çevrim fonuna transfer edilir. Söz konusu çevrim farklılıkları yabancı faaliyetin elden çıkarıldığı dönemde konsolide gelir tablosuna kaydedilir.
Yurtdışında faaliyet satın alınmadan kaynaklanan şerefiye ve gerçeğe uygun değer düzeltmeleri, yurtdışındaki faaliyetin varlık ve yükümlülüğü olarak ele alınır ve dönem sonu kuru kullanılarak çevrilir.

2.4,14.Pay başına kazanç

Konsolide gelir tablosunda belirtilen pay başına kazanç, net karın, yıl boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmuştur.

Türkiye'de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse senedi sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunmuştur.

2.4,15.Raporlama dönemeden sonraki olaylar

Raporlama döneminden sonraki olaylar; kara ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçlimiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile konsolide bilançonun yayınına için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, konsolide finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.16.Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda konsolide finansal tablolarda karşılık ayrılır. Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibariyle yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın en güvenilir şekilde tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

2.4.17.Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun yurt içi ve dışında kurulu bağlı ortaklıklarına konsolide vergi beyannamesi hazırlama izin vermediğinden, konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir Grup şirketi bazında ayrı olarak hesaplanmıştır. Gelir vergisi gideri ya da geliri, cari vergi gideri ve ertelenmiş vergi gideri ya da gelirinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem kârının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutmaz nedeniyle, konsolide gelir tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibariyle yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarlar arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararın etkilemeyen ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.17.Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler (devamı)

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, Bağlı Ortaklıklar'ın ve İştirak'indeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibariyle gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibariyle yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibariyle varlıklarının defter değerini geri kazanmayı ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler iki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin ertelenmiş vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alınmadan kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, gelir tablosunda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde, şerefiye hesaplanmasında ya da satın alınan, satan alınan bağlı ortaklığın tanımlanabilen varlık, yükümlülük ve sarta bağlı borçlarının gerçeğe uygun değerinde elde ettiği payın satın alım maliyetini aşan kısmının belirlenmesinde vergi etkisi göz önünde bulundurulur.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.18.Çalışanlara sağlanan faydalar

Kıdem tazminatları

Türkiye'de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkartılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı ("TMS 19") uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir. İran'da uygulanan kıdem tazminatı uygulaması Türkiye'deki uygulama ile benzerlikler göstermekte, herhangi önemli bir fark bulunmamaktadır. Buna ek olarak Razi'nin özelleştirilmesi sürecinde çalışanlara erken emeklilik hakkı tanınmış ve bu hakka ilişkin yükümlülük Razi tarafından TMS 19 kapsamında kayıtlara alınmıştır.

Konsolide bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

Kıdem teşvik primi

Yürürlükteki toplu iş sözleşmesi uyarınca sözleşme kapsamındaki personele belirli kıdem sürelerini tamamladıkları yıllarda kıdem teşvik primi ödenmektedir. Söz konusu teşvik primi için hesaplanan yükümlülük kayıtlara yansıtılmaktadır.

İzin karşılıkları

Grup personelinin önceki yıllarda kullanmadığı izinler neticesinde oluşmuş bulunan izin ücretleri için karşılık ayrılmaktadır.

2.4.19.Nakit akış tablosu

Konsolide nakit akım tablosunda, döneme ilişkin nakit akımları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımları, Grup'un gübre ve petrokimya ürünleri satışı faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir. Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akımları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve bu faaliyetlerden elde ettiği nakit akışlarını gösterir. Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Nakit ve nakit benzeri değerler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.20.Sermaye ve temettüler

Adi hisseler, özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, temettü dağıtım kararı alındığı dönemde birikmiş kardan indirilerek ödenecek temettü yükümlülüğü olarak sınıflandırılır.

2.4.21.Maden varlıkları

Maden varlıkları, maden sahaları geliştirme, maden hakları, maden arazileri, ertelenen maden çıkarma maliyetleri ile maden sahalarının pilot, rehabilitasyonu ve kapanmasına ile ilgili indirgenmiş maliyetlerden oluşmaktadır. Maden varlıkları, elde etme maliyetleri üzerinden, birikmiş amortisman ve varsa kalıcı değer düşüklüğünün indirilmesi sonrasında oluşan net değeri ile finansal tablolara yansıtılmaktadır. Maden varlıkları, üretimin başlamasıyla ile birlikte ilgili olduğu maden sahalarının amortisman giderleri, ilgili maden sahaları bazında, üretim maliyeti ile ilişkilendirilmektedir.

Maden sahası geliştirme maliyetleri, yeni cevher damarlarının değerlendirilmesi ile geliştirilmesinin yanı sıra var olan cevher damarlarının üretiminin devamı ve geliştirilmesi amaçlı yer altı galerilerinin açılması, kazı yapılması, yolların yapılması gibi maliyetleri de içermektedir. Maden geliştirme maliyetleri, söz konusu madenden gelecekte bir ekonomik faydanın elde edilmesinin kuvvetle muhtemel olduğu, belirli maden alanlarıiçin tanımlanabildiği ve maliyetinin güvenilir bir şekilde ölçülebildiği durumlarda aktifleştirilir. Üretim sırasında katlanılan maliyetler, maden sahasının geliştirilmesiyle birebir ilişkili olduğu sürece aktifleştirilir. Üretimle ilgili maliyetler ise gider olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır.

Maden sahası geliştirme giderlerinin araştırma ve değerlendirme giderlerinden ayrımının yapılamadığı durumlarda, söz konusu giderler oluştukları dönemde gider olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna kaydedilir.

Maden varlıkları, kapasitelerinin tam olarak kullanılmaya hazır olduğu ve fiziksel durumlarının Şirket yönetimi tarafından belirlenen üretim kapasitesini karşılayacağı durumlarda amortismana tabi tutulmaya başlanılır. Maden geliştirme maliyetleri gelecekte ekonomik faydanın elde edilmesinin kuvvetle muhtemel olduğu durumlarda aktifleştirilir ve ekonomik fayda dikkate alınarak amortismana tabi tutulur. Maden geliştirme maliyetleri, ilk kayda alındıkları anda ilgili maden alanları bazında tanımlanabildiği ölçüde bölümlere dağıtılır ve her bir maden sahasındaki bölümler ayrı ayrı ekonomik faydalar göz önünde bulundurularak üretim birimleri yöntemi kullanılarak amortismana tabi tutulur.

İlgili madenin ömrü süresince elde edilecek ekonomik faydaların artmasını sağlayacak söz konusu madende yapılan büyük çaptа ve önemli revizyon çalışmaları aktifleştirilir. Bu kapsamda değerlendirilebilecek, büyük çaptа ve önemli revizyonlar haricindeki bakım ve onarım giderleri oluştukları dönemin kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna gider olarak kaydedilir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4,21 Maden varlıkları (devamı)

Her bir maden sahasındaki maden geliştirme maliyetleri; dönem içerisinde ilgili madenden çıkarılan toplam maden miktarının, söz konusu madendeki görünür ve mümkün işlenebilir geri kalan rezerv miktarına bölünmesi suretiyle bulunan ifta oranı üzerinden amortismana tabi tutulur. Her bir maden sahasındaki görünür ve mümkün rezerv miktarları, öngörülebilir gelecekte ekonomik olarak çıkarılıp işlenebilecek bilinen ve ölçülebilen kaynağı göstermektedir.

Üretim tesislerinin üzerine kurulu olduğu ve atıkların depolandığı arazilerin dışında, Şirket maden arayışına faaliyetleri için de arazi satın almaktadır. Bu araziler maden varlıkları içerisinde takip edilmekte olup, elde etme maliyetleri üzerinden finansal tablolara yansıtılırlar. Bu araziler ilgili maden sahasında cevher çıkarılmaya başlandığı anda söz konusu madendeki toplam görünür ve mümkün işlenebilir rezervin geri kalan rezerv miktarına bölünmesi suretiyle bulunan amortisman oranı üzerinden amortismana tabi tutulmaya başlanırlar.

Ertelenen maden çıkarma maliyetleri, dönem içerisinde her bir açık ocak cevher yatağında cevherin tanımlanan kapımına erişimi kolaylaştıran dekapaj çalışmaya yapılırken katlanılan direkt maliyetler ile dekapaj çalışmaya ile ilişkilendirilebilen genel üretim giderlerinden oluşmakta olup her bir açık ocağın kullanılabilir geri kalan ömrü baz alınarak hesaplanan ertelenen maden çıkarma oranı dikkate alınarak amortismana tabi tutulmaktadır.

Dekapaj çalışmalarından oluşan faydanın üretilen mamul şeklinde gerçekleşen kısmına karşılık gelen üretim maliyetleri stokların maliyetine dahil edilerek muhasebeleştirilir. Her bir açık ocak cevher yatağı ve ölçülebilir olduğu sürece her bir cevher yatağına ilişkin fazlara ilişkin örtü kaldırma maliyetleri hesaplanan oranlar göz önünde bulundurularak muhasebeleştirilir.

Ertelenen maden çıkarma maliyetleri, ilgili madenden çıkarılan toplam ore bazındaki altın miktarının, söz konusu madendeki toplam ore bazındaki görünür ve mümkün işlenebilir geri kalan altın rezerv miktarına bölünmesi suretiyle bulunan ifta oranı üzerinden amortismana tabi tutulur. Her bir maden sahasındaki görünür ve mümkün rezerv miktarları, öngörülebilir gelecekte ekonomik olarak çıkarılıp işlenebilecek bilinen ve ölçülebilen kaynağı göstermektedir.

Gerçekleşen maden çıkarma oranı, bilanço tarihine kadar her bir açık ocaktan çıkarılan pasa ve cevher miktarlarının birbirine oranlanması ile hesaplanmaktadır. Her bir açık ocağın kullanılabilir geri kalan ömrü dikkate alınarak hesaplanan tahmini maden çıkarma oranı ise rezerve bağlı her bir açık ocaktan ileriye dönük çıkartılacak ton bazındaki tahmini kümülatif pasa ve cevher miktarlarının birbirine oranlanması ile hesaplanmaktadır.

Buna istinaden, gerçekleşen maden çıkarma oranının, ilgili her bir açık ocağın kullanılabilir ömrü dikkate alınarak hesaplanan tahmini maden çıkarma oranından daha yüksek olması durumunda, yıl içerisindeki tahmini kümülatif pasa ve cevher çıkarmak için katlanılan maliyetin bir kısmı söz konusu oranlar doğrultusunda aktifleştirilmektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4,21 Maden varlıkları (devamı)

Madenin kullanılabilir ömrü dikkate alınarak hesaplanan tahmini maden çıkarma oranının, gerçekleşen maden çıkarma oranından daha yüksek olması durumunda ise ilgili maliyetler, yukarıda belirtilen amortisman oranı dikkate alınarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda üretim gideri olarak muhasebeleştirilir. Madenin kullanılabilir ömrü yılda bir kez gözden geçirilir ve ertelenen maden çıkarma oranındaki değişiklikler ise ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maden işletme hakları ise elde etme maliyetinden finansal tablolara yansıtılmakta olup ilgili madenin kalan ekonomik ömürleri veya dönem içerisinde yer alış ve açık ocaktan çıkarılan madenin, görünür ve mümkün işlenebilir geri kalan rezerv miktarına bölünmesi suretiyle bulunan amortisman oranından düşük olanı kullanılarak ifta edilmektedir.

Açık ocak maden sahasındaki geliştirme aktivitelerine ve açık ocakta yapılan üretime bağlı olarak ortaya çıkan maden sahalarının hali hazırdaki durumlarına göre pilalı, rehabilitasyonu ve kapanma maliyetleri; madenlerin kapanması ve rehabilitasyonu sırasında harcanmış kuvvetle muhtemel olan giderlerin karşılığının bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş maliyet değerleri üzerinden finansal tablolara yansıtılmasıdır.

Söz konusu karşılıklar bilanço tarihindeki değerlerine piyasalarda oluşan faiz oranı ve yükümlülük ile ilgili risk dikkate alınarak, vergi öncesi olan ve gelecekteki nakit akışlarının tahminiyle ilgili riski içermeyen iskonto oranı ile indirgenmiş olup hesaplamalar her bir bilanço döneminde gözden geçirilmektedir. Maden sahalarının inşaat, rehabilitasyonu ve kapanmasi karşılığının hesaplanmasında kullanılan yönetim tahminlerindeki değişikliklerden kaynaklanan değişimler, maden sahalarının pilalı, rehabilitasyonu ve kapanması maliyetlerine yansıtılır.

Öte yandan, her maden için, ilgili maden sahalarının eşlahi, rehabilitasyonu ve kapanması maliyetleri; ilgili madenin kalan ekonomik ömürlerinin veya dönem içerisinde ilgili açık ocaktan çıkartılan madenin, açık ocak görünür ve mümkün işlenebilir geri kalan rezerv miktarına bölünmesi suretiyle bulunan amortisman oranından düşük olanı kullanılarak ifta edilmektedir. Mevcut programlar kapsamında çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin korunmasına istinaden katlanılan maliyetler oluştukları dönemde gider olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır.

Maden arama, değerlendirme ve geliştirme giderleri

Lisans öncesi maliyetleri gerçekleştikleri dönemde gider olarak muhasebeleştirilir.

Maden sahası geliştirme maliyetleri, söz konusu madendeki gelecekte ekonomik faydanın elde edilmesinden kuvvetle muhtemel olduğu, belirli maden alanları için tanımlanabildiği ve maliyetlerin güvenilir bir şekilde ölçülebildiği durumlarda aktifleştirilir. Araştırma ve değerlendirme sırasında katlanılan maliyetler, maden sahasının geliştirilmesi ile birebir ilişkili olduğu sürece aktifleştirilir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.21.Maden varlıkları (devamı)

Lisans alım sonrası maden arama ve değerlendirme giderleri, bir maden sahasının ilk prospeksiyon ve arama aşamalarından, madencilik projesinin gerçekleştirilmesine kadar her türlü teknik hizmeti içermektedir. Bu teknik hizmetler; madencilik fizibilitesiyle ilgili maden prospeksiyondan, rezerv hesabına kadar her türlü jeolojik çalışma, işletilebilir rezerv hesaplamasından, üretim yöntemi, optimizasyonu ve organizasyonuna kadar her türlü cevher üretim planlaması, proses mineralojisinden, komple aktım şeması tespitine yönelik cevher zenginleştirme proselerinin yapımı ve uygulaması, pazar analizlerinden, gerekli finansmanı kaynağına kadar her kapsamda fizibilite çalışması, gibi faaliyetleri içermektedir, Maden sahasında üretime karar verildiği noktada, yapılan tüm maliyetler maden varlıkları hesabına transfer edilir, Ancak, gelecekte bir ekonomik fayda elde edilemeyeceğine karar verildiğinde, yapılan tüm maliyetler gelir tablosuna yansıtılır. Hazırlık dönemi sonrasında üretimin başlaması itibarıyla maden varlıkları amorti edilmeye başlanır.

Aktifleştirilen değerlendirme maliyetleri için yönetimi her bilanço tarihinde, rezerv miktarındaki önemli düşüş, maden sahalarına istinaden alınmış hakların süresinin bitmesi ve yenilenmemesi veya iptal edilmesi gibi değer kaybının olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir, Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, söz konusu varlığın kullanım veya satılması için gerekli olan giderler düşüldükten sonraki satış yoluyla geri elde edilecek tutarından yüksek olanı olarak tespit edilen ilgili geri kazanılabilir değeri tahmin edilir ve değer düşüklüğü kayıpları kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna gider olarak yansıtılarak, taşınan değer geri kazanılabilir değerine indirilir.

Rehabilitasyon karşılığı

Şirket işletim yerlerini restore etmek için gereken yasal ve yapıcı yükümlülüklerin tahmini maliyetlerinin bugünkü değerini, yükümlülüğün gerçekleştiği dönemde kaydeder, Bu restorasyon faaliyetleri, yapıtarı sökme ve kaldırmayı, maden ve otak barajlarının rehabilitasyonunu, işletim tesislerinin sökülmesini, fabrikaların ve atık alanlarının kapatılmasını ve restorasyonunu, ve etkilenen alanlarin işlestirme ve yeşillendirmesini içermektedir. Zorunluluk, genellikle varlığın kurulumu yaptıldığında veya üretim alanındaki yer/çevre olumsuz etkilendiğinde oluşur. Yükümlülük ilk kayıtlara alındığında, tahmini maliyetlerin bugünkü değeri, ilgili maden varlıklarının net defter değerinin maden geliştirilmesi/yapımının gerçekleşeceği tutara kadar arttırılarak aktifleştirilir, Zamanla iskonto edilen yükümlülük, cari dönemdeki piyasa değerlendirmelerini ve yükümlülüğe özgü riskleri yansıtan iskonto oranlarına bağlı olan bugünkü değerin değişmesiyle artırılır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4.22.Önemli muhasebe tahmin ve varsayımları

Konsolide finansal tabloların TFRS'ye göre hazırlanmasında Grup Yönetimi'nin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile oluşması muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar Grup yönetiminin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen fiili sonuçlar ile farklılık gösterebilir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönem konsolide kapsamlı gelir tablosunda yansıtılmaktadırlar.

Gelecek finansal dönemlerde, varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerinde düzeltmelere neden olma riski olan tahmin ve varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Net gerçekleşebilir değer

Stoklar maliyetin veya net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değerlenir, Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde tahmini satış fiyatından tahmini tamamlama maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyetlerinin toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

Şerefiye değer düşüklüğü

Şerefiye Grup tarafından her yıl değer düşüklüğü için test edilir, Bilanço tarihi itibarıyla şerefiye Razi'nin satın alımı ve Razi'nin bağlı ortaklığı Arya'nın satın alımı sonucu oluşmuştur ve Razi şerefiye değer düşüklüğü testi için nakit üreten birim olarak tanımlanmıştır, Bu kullanım değeri hesaplamaları iskonto edilmiş vergi sonrası nakit akım tahminlerini içermektedir, Grup yönetimi tarafından onaylanan yıllık bütçelere dayanmaktadır, Grup, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yukarıdaki varsayımları kullanarak yapmış olduğu değer düşüklüğü testleri sonucunda şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit etmemiştir.

Ertelenmiş vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış konsolide finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirmektedir, Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir, Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının son kullanılabilecegi tarihler ve gerektiğinde kullanılabilecek vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur, Elde edilen veriler ışığında, Grup'un gelecekte elde edilecek vergiye tabi kar ertelenmiş vergi varlıklarının tamamını karşılamaya yetmiyorsa, ertelenmiş vergi varlığının tamamı ve bir kısmına karşılık ayırtır, Eğer gelecekteki faaliyet sonuçları, Grup'un şu andaki beklentilerini aşarsa, kayıtlara alınmamış ertelenmiş vergi varlığını kayıtlara almak gerekebilir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.4,22 Önemli muhasebe tahmin ve varsayımları (devamı)

Gayrimenkullerin gerçeğe uygun değeri

Grup'un 31 Aralık 2023 tarihindeki yatırım amaçlı gayrimenkullerinin, arsa ve binalarının gerçeğe uygun değeri Grup ile ilişkisi olmayan bağımsız bir ekspertiz şirketi tarafından gerçekleştirilen değerlemeye göre elde edilmiştir. Türkiye Sermaye Piyasası Kurulu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bir bağımsız ekspertiz şirketi olan Vizyon Taşınmaz Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.'ye konunu yerlerdeki taşınmazların değerlemesi konusunda uygun nitelik ve deneyime sahiptir. Uluslararası Değerleme Standartları'na uygun olan Pazar (Emsal) Yaklaşımı ve Maliyet Yaklaşımı yöntemlerinden uygun olanıyla tespit edilmiştir. Pazar Yaklaşımı yakın dönemde pazara çıkarılmış ve satılmış/kiraya verilmiş benzer gayrimenkuller dikkate alınarak pazar değerini etkileyebilecek kriterler çerçevesinde fiyat ayarlaması yaptıktan sonra birim fiyat belirlenmektedir.

Değerlemedeki takdir tapu takyidatlarını dikkate almamakta ve taşınmazla ilgili herhangi bir dava bulunmadığı kabulüne dayanmaktadır. Maliyet Yaklaşımı Yöntemi var olan yapıyın günümüz koşullarında yeniden inşa edilme maliyetini referans almaktadır.

2.5. Muhasebe Politikaları ve Tahminlerindeki Değişiklik ve Hatalar

Yeni bir standardın ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, şayet varsa, geçiş hükümlerine uygun olarak geriye veya ileriye dönük olarak uygulanmaktadır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler, muhasebe politikasında isteğe bağlı yapılan önemli değişiklikler veya tespit edilen muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de ileriye yönelik olarak uygulanır.

Grup'un konsolide edilen bağlı ortaklığı olan Gübretaş Maden Yatırımları A.Ş.'nin faaliyet gelirlerinin /giderlerin, finansal varlık/borçların önemli bir ağırlığının Amerikan Doları (USD) bazlı kalemlerden oluşması nedeniyle fonksiyonel para biriminde USD bazlı raporlamaya geçiş için gerekli koşulların tamamlanmış olduğu dikkate alınarak, önceki dönemlerden başlanarak 01.01.2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere USD bazlı raporlama yapılmış ve fonksiyonel para birimi değişikliği cari ve karşılaştırmalı finansal tablolara yansıtılmıştır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6.Şirket Birleşmeleri

Gübretaş Maden, Söğüt Altın Madeni çevresinde arama-geliştirme faaliyetlerinin genişletilmesi ve olası yeni maden kaynaklarının tespiti maksadıyle Bilecik ili sınırları içinde bulunan 210070986 numaralı ruhsat sahasının sahibi Kavak Madencilik A.Ş.'nin ("Kavak Maden") %80 hissesini 3 Ocak 2022 tarihinde imzalanan "Satış Anlaşması"na istinaden 1,800,000 USD bedel ile ve %2 nödovans ödemesi karşılığında Teck Anadolu Madencilik A.Ş.'den satın almıştır.

NOT 3 - DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR

Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilen iştiraklerin bilanço ve gelir tablosu aşağıdaki gibidir:

	Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	
	31 Aralık 2023	**31 Aralık 2022**
Dönen varlıklar	1.231.515.987	1.248.731.983
Duran varlıklar	392.331.693	502.585.219
Kısa vadeli yükümlülükler	227.019.925	659.990.986
Uzun vadeli yükümlülükler	116.178.587	172.897.649
Net varlıklar	**1.280.649.168**	**918.428.567**

	Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	
	1 Ocak - 31 Aralık 2023	**1 Ocak - 31 Aralık 2022**
Net satış	995.212.355	1.393.030.068
Net kar / (zarar)	(239.346.100)	420.540.820

Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilen iştiraklerin konsolide finansal durum tablosunda yer alan net varlık tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	**31 Aralık 2022**
Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	390.341.867	366.908.745
Toplam net varlık	**390.341.867**	**366.908.745**

Özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilen iştiraklerin dönem faaliyet sonuçlarına etkisi aşağıdaki

	31 Aralık 2023	**31 Aralık 2022**
Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş., net kar	180.863.852	244.559.343
Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş., kapsamlı gelir	(13.197.404)	22.935.999
Toplam	**167.666.448**	**267.495.342**

NOT 3 – DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)

	Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	
	2023	2022
İştirak oranı	%30,48	%40,00
Özkaynak toplamı	1.280.649.168	918.428.567
1 Ocak itibariyle net varlık tutarı	366.908.745	269.084.057
Parasal kazanç /(kayıp)	(144.233.326)	(64.495.076)
Cari yıl toplam kapsamlı gelir	167.666.448	162.319.764
31 Aralık itibariyle net varlık tutarı	**390.341.867**	**366.908.745**

NOT 4 – BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup'un faaliyetlerine ilişkin karar almaya yetkili merciî tarafından düzenli olarak gözden geçirilen iç raporlara dayanarak faaliyet bölümlerini belirlemiştir, Grup'un karar almaya yetkili merciî olan Yönetim Kurulu, bölümlere tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararlarını alırken ve bölümlerin performansının değerlendirilmesi amacıyla sonuçları ve faaliyetleri coğrafi bölümler bazında incelemektedir. Şirket'in Türkiye'de, bağlı ortaklığı durumundaki Razi'nin ise Iran'da faaliyeti bulunmaktadır.

Şirket Türkiye genelinde kimyevi gübre üretim, alım ve satım faaliyetleri yürütmektedir, Razi, kimyevi gübre ve gübre hammaddeleri üretimi ve ticareti yapmaktadır, Gübretaş Maden ise, Söğüt altın madeni çevresinde maden yatırımlarını sürdürmektedir.

Grup Yönetimi, faaliyet sonuçlarını ve performansını TFRS'ye göre hazırlanmış konsolide finansal tablolar üzerinden değerlendirdiğinden, bölümlere göre raporlama hazırlanırken TFRS konsolide finansal tablolar kullanılmaktadır.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla konsolide bilançoların bölümlere göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Yurtiçi Maden	Yurtiçi Gübre	Yurdışı Gübre	Konsolidasyon Düzeltmeleri	Toplam
	31 Aralık 2023	31 Aralık 2023	31 Aralık 2023	31 Aralık 2023	31 Aralık 2023
Varlıklar					
Dönen Varlıklar	463.789.479	7.846.570.481	6.612.323.482	(214.217.569)	14.708.465.873
Duran Varlıklar	5.406.658.701	12.194.139.199	5.462.936.926	(5.739.686.049)	17.324.048.777
Toplam Varlıklar	**5.870.448.180**	**20.040.709.680**	**12.075.260.408**	**(5.953.903.618)**	**32.032.514.650**
Kaynaklar					
Kısa vadeli yükümlülükler	3.298.563.765	6.030.886.880	5.156.643.732	(213.767.379)	14.272.326.998
Uzun vadeli yükümlülükler	574.120.498	700.602.957	635.464.049	(787.378.950)	1.122.808.554
Özkaynaklar	1.997.763.917	13.997.763.917	6.283.152.627	(4.952.757.289)	16.637.379.098
Toplam Kaynaklar	**5.870.448.180**	**20.040.709.680**	**12.075.260.408**	**(5.953.903.618)**	**32.032.514.650**

NOT 4 – BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

	Yurtiçi Maden	Yurtiçi Gübre	Yurdışı Gübre	Konsolidasyon Düzeltmeleri	Toplam
	31 Aralık 2022	31 Aralık 2022	31 Aralık 2022	31 Aralık 2022	31 Aralık 2022
Varlıklar					
Dönen varlıklar	220.765.560	14.456.608.146	6.361.897.897	(845.561.344)	20.193.710.259
Duran varlıklar	2.684.155.440	11.210.426.257	6.451.658.772	(5.241.969.400)	15.104.271.269
Toplam varlıklar	**2.904.921.200**	**25.667.034.403**	**12.813.556.669**	**(6.087.530.744)**	**35.297.981.528**
Kaynaklar					
Kısa vadeli yükümlülükler	2.697.494.991	12.714.209.517	5.559.678.471	(821.908.904)	20.149.474.075
Uzun vadeli yükümlülükler	73.771.529	447.076.631	769.699.360	(349.242.135)	941.305.385
Özkaynaklar	133.654.680	12.505.748.255	6.484.178.838	(4.916.379.705)	14.207.202.068
Toplam kaynaklar	**2.904.921.200**	**25.667.034.403**	**12.813.556.669**	**(6.087.530.744)**	**35.297.981.528**

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait kar veya zarar tablolarının bölümlere göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Yurtiçi Maden	Yurtiçi Gübre	Yurdışı Gübre	Konsolidasyon Düzeltmeleri	Toplam
	1 Ocak – 31 Aralık 2023	1 Ocak – 31 Aralık 2023	1 Ocak – 31 Aralık 2023	1 Ocak – 31 Aralık 2023	1 Ocak – 31 Aralık 2023
Satışlar	1.064.518.028	25.964.682.769	10.416.559.641	(1.904.416.750)	35.541.343.688
Satışların Maliyeti	(683.652.672)	(22.867.663.179)	(10.011.456.850)	1.903.966.572	(31.658.806.129)
Brüt Kar	**380.865.356**	**3.097.019.590**	**405.102.791**	**(450.178)**	**3.882.537.559**
Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri	(1.287.269)	(1.266.125.013)	(515.994.983)	–	(1.783.407.265)
Genel Yönetim Giderleri	(140.202.119)	(226.870.892)	(546.664.685)	–	(913.737.696)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelir / (Gider), net	23.062.566	48.582.731	1.589.895.627	–	1.661.540.924
Esas Faaliyet Karı / (Zararı)	**262.438.534**	**1.672.606.416**	**932.338.750**	**(450.178)**	**2.866.933.522**
Yatırım Faaliyetlerinden Gelir / Giderler, net	--	649.099.489	--	(358.468.111)	290.631.378
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Kar Payı	--	180.863.852	--	–	180.863.852
Finansman Gideri Öncesi Faaliyet Karı / (Zararı)	**262.438.534**	**2.502.569.757**	**932.338.750**	**(358.918.289)**	**3.338.428.752**
Finansman Gelirleri / Giderleri, net	(307.333.239)	(103.271.082)	175.860.644	–	(234.743.677)
Parasal kazanç / (kayıp), net	745.932.447	(2.256.727.729)	(148.063.346)	(1.960.067.583)	(3.618.926.211)
Vergi Öncesi Kar / (Zarar)	**701.037.742**	**142.570.946**	**960.136.048**	**(2.318.985.872)**	**(515.241.136)**
Vergi (Gideri) / Geliri	722.468.496	18.609.202	(274.238.776)	(112.545)	466.726.377
Dönem Karı / (Zararı)	**1.423.506.238**	**161.180.148**	**685.897.272**	**(2.319.098.417)**	**(48.514.759)**

NOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)

	Yurtiçi Maden	Yurtiçi Gübre	Yurdışı Gübre	Konsolidasyon Düzeltmeleri	Toplam
	1 Ocak -	1 Ocak -	1 Ocak -	1 Ocak -	1 Ocak -
	31 Aralık 2022	31 Aralık 2022	31 Aralık 2022	31 Aralık 2022	31 Aralık 2022
Satışlar	--	40.586.456.351	9.290.809.952	(1.572.989.298)	48.304.277.005
Satışların Maliyeti	--	(34.908.183.728)	(7.771.543.499)	1.547.567.446	(41.132.159.781)
Brüt Kar	**--**	**5.678.272.623**	**1.519.266.453**	**(25.421.852)**	**7.172.117.224**
Pazarlama, Satış ve Dağıtım	--	(1.322.825.038)	(230.650.244)	--	(1.553.475.284)
Genel Yönetim Giderleri	(92.164.702)	(243.371.936)	(604.829.116)	--	(940.365.754)
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler,	162.505.964	(1.859.416.257)	(847.659.195)	--	(2.544.569.488)
Esas Faaliyet Karı / (Zararı)	**70.341.262**	**2.252.659.392**	**(163.872.104)**	**(25.421.852)**	**2.133.706.698**
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	--	799.382.046	--	(556.701.450)	242.880.596
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen	--	244.559.343	--	--	244.559.343
Finansman Gideri Öncesi Faaliyet Karı / Zararı	**70.341.262**	**3.296.800.781**	**(163.872.104)**	**(582.123.302)**	**2.621.146.637**
Finansman Gelirleri / (Giderleri), net	(151.859.743)	(800.072.575)	197.257.312	--	(607.318.410)
Parasal kazanç / (kayıp), net	147.356.396	(144.635.533)	309.311.068	(1.969.149.710)	(1.804.474.174)
Vergi Öncesi Kar / (Zarar)	**65.837.915**	**2.352.092.674**	**342.696.276**	**(2.551.273.012)**	**209.353.853**
Vergi (Gideri) / Geliri	(49.349.378)	300.504.283	(148.656.878)	5.084.571	107.582.398
Dönem Karı / (Zararı)	**16.488.537**	**2.652.596.957**	**194.039.398**	**(2.546.188.441)**	**316.936.251**

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait bölüm varlıklarına ilişkin yatırım harcamaları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Yurtiçi Maden	2.215.857.497	2.424.113.264
Yurtiçi Gübre	157.036.115	381.775.481
Yurtdışı Gübre	143.131.988	195.147.296
Toplam	**2.516.025.600**	**3.001.036.041**

Amortisman / İtfa Payları:

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıllara ait bölüm varlıklarına ilişkin amortisman ve itfa payları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Yurtiçi Maden	240.739.636	24.150.436
Yurtiçi Gübre	461.569.198	105.895.895
Yurtdışı Gübre	538.326.530	772.832.173
Toplam	**1.240.635.364**	**902.878.504**

NOT 5 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kasa	1.154.544	1.740.481
Banka	2.277.728.017	1.783.374.884
- Vadesiz mevduat	224.924.838	1.051.994.636
- Vadeli mevduat	2.052.803.179	731.380.248
Diğer hazır değerler	533.621	66
Toplam	**2.279.416.182**	**1.785.115.431**

5.1.Vadeli Mevduatlar (TL)

Faiz oranı (%)	Vade	31 Aralık 2023
41,85	2 gün	488.794.812
Toplam		**488.794.812**
Faiz oranı (%)	**Vade**	**31 Aralık 2022**
20,00	2 gün	30.102.361
Toplam		**30.102.361**

5.2.Vadeli Mevduatlar (Döviz)

				31 Aralık 2023
Faiz Oranı (%)	**Vade**	**Döviz cinsi**	**Döviz tutarı**	**TL karşılığı**
4,34	2 gün	USD	31.175.676	917.755.789
10-18	2 gün	Milyon IRR	8.565.418	646.252.578
Toplam				**1.564.008.367**
				31 Aralık 2022
Faiz Oranı (%)	Vade	Döviz cinsi	Döviz tutarı	TL karşılığı
2,5	2 gün	USD	11.238.743	210.145.395
1,00	2 gün	EUR	10.214.174	203.618.533
10-18	2 gün	Milyon IRR	4.382.388	287.513.959
Toplam				**701.277.887**

NOT 6 - KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR

Kısa ve uzun vadeli borçlanmalar	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
1 yıl içerisinde ödenecek	7.310.818.067	9.088.845.507
1 - 5 yıl içerisinde ödenecek	11.018.513	73.836.879
Toplam	**7.321.836.580**	**9.162.682.386**

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibariyle kısa vadeli borçlanmaların detayı aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli borçlanmalar	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kısa vadeli borçlanmalar	7.267.896.692	9.057.672.483
Kiralama yükümlülükleri	42.921.375	31.173.024
Diğer kısa vadeli borçlanmalar	--	--
Toplam	**7.310.818.067**	**9.088.845.507**

6.1. Kısa Vadeli Borçlanmalar

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibariyle kısa vadeli borçlanmaların detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2023			
Para birimi	**Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)**	**Orijinal tutar**	**TL Tutar**
Banka kredileri			
EUR	7,68	15.145.219	493.338.849
USD	9,47	17.714.498	521.482.935
TL	26,63	5.572.586.469	5.572.586.469
Diğer finansal borçlanmalar			
Milyon RR	15,00-18,00	9.019.235	680.488.439
Toplam			**7.267.896.692**

31 Aralık 2022			
Para Birimi	**Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)**	**Orjinal Tutar**	**TL Tutar**
Banka kredileri			
EUR	6,39	16.563.675	330.195.214
USD	6,61	49.660.783	928.572.227
TL	14,11	7.432.069.984	7.432.069.984
Diğer finansal borçlanmalar			
Milyon RR	15,00-18,00	5.591.428	366.835.058
Toplam			**9.057.672.483**

NOT 6 - KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR (devamı)

6.2. Kısa Vadeli Kiralama Yükümlülükleri (devam)

31 Aralık 2023			
Para birimi	**Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)**	**Orijinal tutar**	**TL Tutar**
USD	9,47	644.069	18.960.228
TL	12,16	23.961.147	23.961.147
Toplam			**42.921.375**

31 Aralık 2022			
Para Birimi	**Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)**	**Orjinal tutar**	**TL Tutar**
USD	6,25	864.849	16.171.216
TL	14,29	15.001.808	15.001.808
Toplam			**31.173.024**

6.3. Uzun Vadeli Finansal Kiralama Yükümlülükleri

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Uzun vadeli kiralama yükümlülükleri (Dipnot 2.4)	11.018.513	73.836.879
Toplam	**11.018.513**	**73.836.879**

31 Aralık 2023 tarihi itibariyle uzun vadeli finansal kiralama yükümlülükleri detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2023			
Para birimi	**Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)**	**Orijinal tutar**	**TL Tutar**
TL	12,16	11.018.513	11.018.513
Toplam			**11.018.513**

31 Aralık 2022			
Para Birimi	**Ortalama etkin yıllık faiz oranı (%)**	**Orjinal tutar**	**TL Tutar**
USD	6,25	2.932.042	54.824.195
TL	14,29	19.012.674	19.012.684
Toplam			**73.836.879**

NOT 7 - TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR

7.1.İlişkili Olmayan Taraflardan Kısa Vadeli Ticari Alacaklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Ticari alacaklar	100.943.324	305.468.104
İran Tarım Bakanlığı iştiraklerinden alacaklar (Razi)		
- Üre fiyat farkı (*)	2.638.270.649	–
- Diğer	14.896.491	160.545.571
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	(9.713.860)	(20.731.303)
Toplam	**2.744.396.604**	**445.282.372**

(*) Razi, İran hükümetinin 29 Eylül 2019 tarihli kararnamesi, İdare Mahkemesi Genel Kurulu'nun 22 Ağustos 2017 tarih ve 505 sayılı kararı ile İdari Yargı Mahkemesi Ekonomik İşler Yargı Yardımcısı Yürütme Kolu ve piyasa düzenleme çalışma grubu 24, toplantılarının onayına istinaden yıl içerisinde ticaret borsasında oluşan asgari fiyat ile istenilen fiyattaki üre satış fiyatı arasındaki farka ilişkin olarak gelir tahakkuku yaptığı muhasebeleştirmiştir, 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle Razi'nin bu gelirden kaynaklanan İran Tarım Bakanlığına bağlı Tarımsal Destek Hizmetleri ve birlik üyelerinden 3.095.176.135 TL (41.024 Milyar IRR) (31 Aralık 2022: 532.264.965 TL (27.406 Milyar IRR)) tutarında alacağı bulunmaktadır. Ancak yıl sonunda söz konusu alacağın 2.638.270.649 TL'sinin (33.879 Milyar IRR) İran hükümeti ile mutabakatı sağlandığından yapılan öngörüye istinaden yılsonu itibariyle ilgili ticari alacakların kalan tutarı 456.905.486 TL (7.145 Milyar IRR) satışlardan iptal edilerek silinmiştir.

Şüpheli alacaklar ve bu alacaklarla ilgili ayrılan karşılıklara ilişkin özet bilgi aşağıdaki gibidir:

Vadeden sonra geçen süre	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
9 aydan fazla	9.713.860	20.731.303
Toplam	**9.713.860**	**20.731.303**

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren yıla ait şüpheli ticari alacaklar karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir:

Açılış bakiyesi	**20.731.303**	**39.715.916**
Dönem (iptali) / gideri	(4.959.229)	(3.445.971)
Parasal kazanç/ (kayıp)	(6.058.214)	(15.538.642)
Kapanış bakiyesi	**9.713.860**	**20.731.303**

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibariyle vadesi geçmemiş alacaklara ilişkin alınan teminatlar ve DBS limitleri aşağıdaki gibidir:

Teminat mektupları ve DBS limitleri	559.494.612	634.998.837
Teminat çekleri/senetleri	6.875.001	11.328.139
Toplam	**566.369.613**	**646.326.976**

NOT 7 - TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR

7.2.İlişkili Olmayan Taraflara Kısa Vadeli Ticari Borçlar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İran gaz tedarikçisi kuruluşa borçlar	2.249.066.829	1.839.095.227
Satıcılar	2.205.848.848	6.509.964.044
Diğer ticari borçlar	83.186.440	139.745.854
Toplam	**4.538.102.117**	**8.488.805.125**

7.3.İlişkili Olmayan Taraflardan Uzun Vadeli Ticari Alacaklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Ticari alacaklar	300.000	1.867.576
Toplam	**300.000**	**1.867.576**

NOT 8 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

8.1.İlişkili Olmayan Taraflardan Kısa Vadeli Diğer Alacaklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
KDV alacakları - Türkiye	139.948.457	137.221.667
KDV alacakları - Razi (*)	832.870.118	334.575.789
Personelden alacaklar	50.865.387	44.512.956
Diğer devlet kurumlarından alacaklar - Razi	53.833.087	160.544.814
Diğer çeşitli alacaklar	227.589.353	77.616.736
Toplam	**1.305.106.402**	**754.471.962**

(*)Razi'nin ihracata konu satışları üzerinden vergi dairesinden KDV alacağı mevcuttur. Bu alacakların 2015, 2016, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ait olan işlemi vergi dairesi tarafından incelenmiş olup bu incelemeye göre 544.210.580TL (7.213 Milyon IRR) tutarındaki vergi alacağının, 337.330.584 TL'si (4,471 Milyon IRR) vergi dairesi tarafından kabul edilmiştir, Kalan 495.539.534 TL'nin (2,742 Milyon IRR) gelecek yıllarda tahsili ya da vergi borçlarına mahsubunun gerçekleşmesi beklenmektedir, Grup yönetimi, 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle vergi dairesinin kabul etmediği 495.539.534 TL (2,742 Milyon IRR) alacak tutarı için karşılık ayırmıştır.

NOT 8 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR (devamı)

8.2. İlişkili Olmayan Taraflardan Uzun Vadeli Diğer Alacaklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Verilen depozito ve teminatlar	15.125.151	36.163.193
Personelden alacaklar	1.436.618	2.592.936
Diğer uzun vadeli alacaklar	16.414.781	17.878.778
Toplam	**32.976.550**	**56.634.907**

8.3. İlişkili Olmayan Taraflara Kısa Vadeli Diğer Borçlar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kontrol gücü olmayan paylara temettü borçları	--	188.077.753
Ödenecek vergi ve fonlar	695.332.446	22.374.156
Diğer borç ve yükümlülükler	182.318.838	480.634.258
Toplam	**877.651.284**	**691.086.167**

NOT 9 - STOKLAR

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İlk madde ve malzeme	1.326.214.847	2.292.523.405
Yarı mamuller	233.242.101	103.270.768
Mamuller	1.815.153.147	1.914.616.654
Ticari mallar	2.052.405.480	6.770.661.270
Diğer stoklar	664.153.539	2.212.490.784
	6.091.171.114	**13.293.562.881**
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(146.131.121)	(78.283.361)
Toplam	**5.945.039.993**	**13.215.279.520**

NOT 10 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler		
Stok alımı için verilen sipariş avansları	746.782.124	784.005.393
Gelecek aylara ait giderler	300.594.968	131.832.387
Toplam	**1.047.377.092**	**915.837.780**
Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler	**31 Aralık 2023**	**31 Aralık 2022**
Stok alımı için verilen sipariş avansları	212.830.268	284.541.371
Diğer peşin ödenmiş giderler	47.483.411	23.738.013
Gelecek yıllara ait giderler	14.894.108	--
Toplam	**275.207.787**	**308.279.384**
Kısa vadeli ertelenmiş gelirler	**31 Aralık 2023**	**31 Aralık 2022**
Alınan sipariş avansları	27.773.902	25.366.697
Diğer ertelenmiş gelirler	155.773.960	101.599.262
Toplam	183.547.862	126.965.959

NOT 11 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Arazi ve araalar	Binalar	Toplam	Arazi ve araalar	Binalar	Toplam
Dönem başı net değeri	411.611.600	110.370.580	521.982.180	245.591.748	69.779.829	315.371.577
Maddi duran varlıklara transfer	(127.450.767)	(38.692.921)	(166.143.688)	(21.056)	(19.462.221)	(19.483.277)
Gerçeğe uygun değer artışı / (azalışı) (Not 25)	186.594.205	56.648.343	243.242.548	122.411.562	103.682.318	226.093.880
Toplam	**470.755.038**	**128.326.002**	**599.081.040**	**411. 611.600**	**110.370.580**	**521.982.180**

Grup, 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren dönemde yatırım amaçlı gayrimenkullerinden 1,130,028 TL kira geliri elde etmiştir (31 Aralık 2022: 4,041,141 TL).

Gübretaş'ın sahip olduğu yatırım amaçlı gayrimenkuller arsa ve binalardan oluşmakta olup, rayiç değerleri SPK mevzuatı çerçevesinde değerleme hizmeti veren SPK lisanslı uzman kuruluş tarafından hazırlanan 31 Aralık 2023 tarihi değerleme raporunda takdir edilen toplam 599,081,040 TL olarak tespit edilmiştir. Uzman kuruluş tarafından hazırlanan değerleme raporunda, değerleme konusu varlıklar, pazar yaklaşımı ve maliyet yaklaşımı yöntemi kullanılarak belirlenmiştir, 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle arsa ile binaların takdir edilen rayiç değerleri üzerinden sırasıyla 186,594,205 TL ve 56,648,343 TL olmak üzere toplam 243,242,548 TL değerleme farkı finansal tablolara yansıtılmıştır.

NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arazi ve arsalar	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	Binalar	Tesis, makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Kullanım hakkı varlıkları	Özel Maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet değeri										
1 Ocak 2023 açılış bakiyesi	**2.757.480.234**	**1.215.439.528**	**3.855.590.808**	**43.140.412.336**	**265.242.665**	**695.068.590**	**120.745.688**	**5.535.880**	**1.439.532.991**	**53.495.048.720**
Çevrim farkı	312.989.287	(221.218.303)	506.647.101	15.901.710.981	101.955.232	240.202.617	--	10.863.740	380.732.819	17.233.883.474
Değerleme farkı	1.453.111.661	469.451.433	551.158.523	367.823.423	--	--	--	--	--	2.841.545.040
Alımlar	1.030.935	39.809.466	13.256.055	154.882.192 2	6.444.862	51.206.313	4.419.167	--	1.262.485.320	1.553.534.310
Satışlar / iptal	--	(1.582.476)	(16.833.824)	(18.384.834)	(3.676.130)	(533.920)	(54.330.706)	--	--	(95.341.890)
Yapılmakta olan yatırımlardan transfer	--	42.959.385	38.110.133	394.690.906	1.149.804	19.909.010	--	--	(509.508.553)	(12.689.315)
31 Aralık 2023 kapanış bakiyesi	**4.524.612.117**	**1.544.859.033**	**4.947.928.796**	**59.941.135.004**	**391.116.433**	**1.005.852.610**	**70.834.149**	**16.399.620**	**2.573.242.577**	**75.015.980.339**
Birikmiş Amortismanlar										
1 Ocak 2023 açılış bakiyesi	--	**(175.562.105)**	**(2.198.923.538)**	**(37.699.395.029)**	**(202.126.421)**	**(600.765.538)**	**(40.237.335)**	**(2.870.221)**	--	**(40.919.780.187)**
Çevrim farkı	--	(15.125.960)	(970.533.641)	(18.078.607.610)	(97.748.448)	(282.426.846)	(1.732.169)	2.477.407	--	(19.443.697.267)
Dönem gideri	--	(144.857.667)	(98.449.642)	(640.941.646)	(15.459.166)	(23.813.583)	(18.438.848)	--	--	(941.960.552)
Satışlar / iptal	--	911.400	9.930.150	18.297.822	200.667	1.799.883	19.792.104	--	--	50.932.026
31 Aralık 2023 kapanış bakiyesi	--	**(334.634.332)**	**(3.257.976.671)**	**(56.400.546.463)**	**(315.133.368)**	**(905.206.084)**	**(40.616.248)**	**(393.814)**	--	**(61.254.505.980)**
31 Aralık 2023 net değer	**4.524.612.117**	**1.210.224.701**	**1.689.952.125**	**3.540.588.541**	**75.983.065**	**1.006.456.526**	**30.217.901**	**16.006.806**	**2.573.242.577**	**13.761.474.359**

NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

	Arazi ve araziler	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	Binalar	Tesis, makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Kullanım hakkı varlıkları	Özel Maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet değeri										
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	**1.475.454.347**	**354.495.561**	**2.863.226.564**	**35.624.711.318**	**193.367.007**	**559.190.975**	**54.843.061**	**3.948.311**	**616.993.765**	**41.746.130.909**
Çevrim farkı	99.867.602	531.063	324.027.244	5.324.900.190	28.496.507	84.954.612	4.981.868	2.032.411	113.264.352	5.983.055.849
Değerleme farkı	1.111.969.169	512.487.450	686.891.075	1.000.615.210	--	--	--	--	--	3.311.962.904
Alımlar	70.189.116	9.290.077	6.418.498	31.173.059	10.630.220	20.150.528	103.396.606	--	2.328.695.544	2.579.943.648
Satışlar / iptal	--	(23.164)	(43.279.683)	(462.669)	(2.193.869)	(1.569.043)	(42.475.847)	(444.842)	(27.762.655)	(118.211.772)
Yapılmakta olan yatırımlardan transferi	--	338.658.541	18.307.110	1.159.475.228	35.042.800	32.341.518	--	--	(1.591.658.015)	(7.832.818)
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	**2.757.480.234**	**1.215.439.528**	**3.855.590.808**	**43.140.412.336**	**265.242.665**	**695.068.590**	**120.745.688**	**5.535.880**	**1.439.532.991**	**53.495.048.720**
Birikmiş amortismanlar										
1 Ocak 2022 açılış bakiyesi	**--**	**(144.766.707)**	**(1.768.588.999)**	**(29.653.120.388)**	**(156.207.026)**	**(462.167.955)**	**(26.744.912)**	**(1.819.567)**	**--**	**(32.213.415.554)**
Çevrim farkı	--	--	(385.454.390)	(7.315.115.652)	(39.572.677)	(112.322.292)	--	--	--	(7.852.465.011)
Dönem gideri	--	(30.810.964)	(62.688.969)	(731.521.648)	(7.175.990)	(27.686.502)	(27.670.191)	(1.080.914)	--	(888.635.176)
Satışlar / iptal	--	15.566	17.808.820	462.659	829.272	1.411.211	14.177.766	30.240	--	34.735.554
31 Aralık 2022 kapanış bakiyesi	**--**	**(175.562.105)**	**(2.198.923.538)**	**(37.699.295.029)**	**(202.126.421)**	**(600.765.538)**	**(40.237.335)**	**(2.870.221)**	**--**	**(40.919.780.187)**
31 Aralık 2022 net değer	**2.757.480.234**	**1.039.877.423**	**1.656.667.270**	**5.441.117.307**	**63.116.244**	**94.303.052**	**80.508.353**	**2.665.659**	**1.439.532.991**	**12.575.268.533**

NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

Grup'un 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren dönemler içerisinde hesapladığı amortisman ve itfa gideri ayrıntısı aşağıda verilmiştir.

				31 Aralık 2023
	Gübretaş	**Maden**	**Razi**	**Toplam**
Amortisman gideri	447.304.682	176.273.540	537.730.260	1.161.308.482
İtfa gideri	14.264.516	64.466.096	596.270	79.326.882
Toplam	**461.569.198**	**240.739.636**	**538.326.530**	**1.240.635.364**

31 Aralık 2023 tarihinde sona eren yıl içerisinde 1.240.635.364 TL tutarındaki amortisman ve itfa giderinin; 1.213.809.794 TLsi genel üretim giderlerine, 23.629.384 TLsi pazarlama, satış ve dağıtım giderlerine, 31.961.896 TLsi genel yönetim giderlerine dahil edilmiştir.

				31 Aralık 2022
	Gübretaş	**Maden**	**Razi**	**Toplam**
Amortisman gideri	97.062.701	19.594.632	771.977.843	888.635.176
İtfa gideri	8.833.193	4.555.804	854.331	14.243.328
Toplam	**105.895.894**	**24.150.436**	**772.832.174**	**902.878.504**

31 Aralık 2022 tarihinde sona eren yıl içerisinde 902.878.504 TL tutarındaki amortisman ve itfa giderinin; 864.265.030 TL'si genel üretim giderlerine, 10.647.289 TL'si pazarlama, satış ve dağıtım giderlerine, 27.966.186 TL'si genel yönetim giderlerine dahil edilmiştir.

NOT 13 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

13.1. Haklar ve Maden Araştırma Giderleri

31 Aralık 2023	**Haklar**	**Maden Araştırma Giderleri**	**Toplam**
Maliyet			
1 Ocak açılış bakiyesi	110.098.457	482.492.220	592.590.677
Alımlar	25.386.558	937.104.732	962.491.290
Transferler	12.689.315	--	12.689.315
Çevrim farkı, net	4.076.993	--	4.076.993
Kapanış Bakiyesi	**152.251.323**	**1.419.596.952**	**1.571.848.275**
Birikmiş İtfa Payları			
1 Ocak açılış bakiyesi	(32.057.376)	(3.221.435)	(35.278.811)
Cari dönem itfa gideri	(47.076.637)	(251.598.175)	(298.674.812)
Kapanış Bakiyesi	**(79.134.013)**	**(254.819.610)**	**(333.953.623)**
Net Defter Değeri	**73.117.310**	**1.164.777.342**	**1.237.894.652**

31 Aralık 2022	**Haklar**	**Maden Araştırma Giderleri**	**Toplam**
Maliyet			
1 Ocak açılış bakiyesi	77.769.622	87.657.327	165.426.949
Alımlar	26.257.500	394.834.893	421.092.393
Satışlar/iptal	(7.449.581)	--	(7.449.581)
Transferler	7.832.818	--	7.832.818
Çevrim farkı, net	5.688.098	--	5.688.098
Kapanış Bakiyesi	**110.098.457**	**482.492.220**	**592.590.677**
Birikmiş İtfa Payları			
1 Ocak açılış bakiyesi	(21.035.483)	--	(21.035.483)
Cari dönem itfa gideri	(11.021.893)	(3.221.435)	(14.243.328)
Kapanış Bakiyesi	**(32.057.376)**	**(3.221.435)**	**(35.278.811)**
Net Defter Değeri	**78.041.081**	**479.270.785**	**557.311.866**

NOT 13 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (devamı)

13.1. Haklar ve Maden Araştırma Giderleri (devamı)

	1 Ocak 2023	İlaveler	31 Aralık 2023
Maliyet			
Maden sahası araştırma maliyeti	446.265.831	157.487.428	603.753.259
Maden sahası geliştirme maliyeti	21.545.121	351.862.743	373.407.864
Maden tesisinin rehabilitasyonu maliyeti(*)	–	352.762.013	352.762.013
Ertelenen maden çıkarma maliyetleri	14.681.269	74.992.547	89.673.816
Kapanış Bakiyesi	**482.492.221**	**937.104.732**	**1.419.596.952**
Birikmiş İtfa Payları			
Ertelenen maden çıkarma itfa gideri	(3.221.435)	(251.598.175)	(254.819.610)
Kapanış Bakiyesi	**(3.221.435)**	**(251.598.175)**	**(254.819.610)**
Net Defter Değeri	**479.270.786**	**685.506.556**	**1.164.777.342**

13.2 Şerefiye

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
1 Ocak itibariyle bakiye	274.659.347	323.070.108
Parasal kazanç / (kayıp)	(70.294.035)	(108.347.129)
Çevrim farkı	17.931.526	59.936.368
Kapanış Bakiyesi	**222.296.838**	**274.659.347**

Bilanço tarihi itibariyle şerefiye Razi'nin satın alma ve Razi'nin bağlı ortaklığı Arya'nın satın alma sonucu oluşmuştur. Grup, her yıl şerefiye tutarını teste tabi tutar. Şerefiye değer düşüklüğü testi onaylanmış nakit akım projeksiyonları üzerinden yapılmıştır.

NOT 14 - TAAHHÜTLER

Grup'un 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle 5.679,541 USD tutarında sipariş verilip ithal edilmesi planlanan hammadde ve ticari mal satın alım taahhüdü mevcuttur (31 Aralık 2022: 26.900,000 USD ve 219,920 EUR).

NOT 15 -DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca 110061 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi'nin tamamlama vizesi 20 Eylül 2018 tarihinde yapılmıştır. Sabit yatırım tutarı 290.369.160 TL'dir. Yatırımlardan yararlanılacak destek unsurları 2023 yılı için vergi indirimi oranı %50, yatırıma katkı oranı ise %25'tir. Cari dönemde 24.168.245,30-TL tutarında vergi indiriminden yararlanılmıştır.
Şirket tarafından T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na yapılan 26 Mart 2018 tarih ve 38928 sayılı başvuruya istinaden 16 Mayıs 2018 tarih ve 136984 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi temin edilmiştir, Söz konusu Yatırım Teşvik Belgesi 26 Eylül 2026 tarihine kadar geçerlidir ve 377,947,636 TL tutarındaki sabit ikameyi yatırım planlarını hitiva etmektedir, Yatırımların yararlanacağı destek unsurları, vergi indirimi oranı (%90), yatırıma katkı oranı (%50), KDV istisnası, faiz desteğini ve gümrük vergisi muafiyetinden oluşmaktadır.

NOT 15 -DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI (devamı)

Şirket tarafından T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na yapılan 26 Mart 2018 tarih ve 38927 sayılı başvuruya istinaden 11 Haziran 2018 tarih ve 137850 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi temin edilmiştir, Söz konusu Yatırım Teşvik Belgesi 26 Mart 2024 tarihine kadar geçerlidir ve 235,000,000 TL tutarındaki sabit kıymet yatırım planlarını ihtiva etmektedir, Yatırımların yararlanacağı destek unsurları vergi indirimi oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%25), sigorta primi işveren hissesi desteği, KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyetinden oluşmaktadır. Cari dönemde 726,860,00- TL tutarında vergi indiriminden yararlanılmıştır.

Şirket tarafından T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na yapılan 26 Ekim 2022 tarih ve 55417 sayılı müracaata istinaden 10 Kasım 2022 tarih ve 543746 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi temin edilmiştir, Söz konusu Yatırım Teşvik Belgesi 26 Ekim 2025 tarihine kadar geçerlidir ve 4,450,000-TL tutarındaki sabit kıymet yatırım planlarını ihtiva etmektedir, 715,475,00-TL tutarında vergi indiriminden yararlanılmıştır. Yatırımların yararlanacağı destek unsurları vergi indirimi oranı (%70), yatırıma katkı oranı (%30), sigorta primi işveren hissesi desteği, KDV istisnasından oluşmaktadır.

Şirket tarafından T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na yapılan 26 Ekim 2022 tarih ve 55416 sayılı müracaata istinaden 10 Kasım 2022 tarih ve 543747 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi temin edilmiştir, Söz konusu Yatırım Teşvik Belgesi 26 Ekim 2025 tarihine kadar geçerlidir ve 6,950,000-TL tutarındaki sabit kıymet yatırım planlarını ihtiva etmektedir, 1,391,03,00-TL tutarında vergi indiriminden yararlanılmıştır. Yatırımların yararlanacağı destek unsurları vergi indirimi oranı (%70), yatırıma katkı oranı (%30), sigorta primi işveren hissesi desteği, KDV istisnasından oluşmaktadır.

8 Mayıs 2018 tarihinde T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın onayı ile Gübretaş Yeramca Tesisinde AR-GE Merkezi kurulmuştur, Bu kapsamda AR-GE indirimi, gelir vergisi stopaj teşviki, sigorta prim desteği, damga vergisi istisnası ve nakdi katkı desteklerinden yararlanmaktadır.

NOT 16 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

16.1 Kısa Vadeli Karşılıklar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Maliyet giderleri karşılığı	242.285.935	307.251.595
Dava karşılıkları (*)	65.305.349	85.655.607
Diğer kısa vadeli karşılıklar	135.258.002	157.312.232
Toplam	**442.849.286**	**550.219.434**

(*) Önceki dönemlerde fazla gaz kullanımı iddiası gerekçesi ile Razi aleyhine yerel mahkemede 9.174.606.000 TL (330 Milyon ABD Doları) (31 Aralık 2022: 6.670.439.200 TL (330 Milyon ABD Doları) tutarında eşdeğeri bir dava bulunmaktadır. Rapor tarihi itibariyle hukuki süreçle ilişkin soruşturma devam etmekte olup, gelecekteki muhtemel sonuçlar tahmin edilememektedir, Grup Yönetimi, önceki dönemlerde bu konuyla ilgili olarak 47,079,912 TL (624 Milyar IRR) tutarında karşılık ayırmıştır.

Dava karşılıklarının dönem içerisindeki hareketi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
1 Ocak itibariyle	85.655.607	103.774.535
İlave karşılık / (konusu kalmayan karşılık)	13.321.311	22.482.308
Parasal kazanç/ (kayıp)	(33.671.569)	(40.601.236)
Kapanış Bakiyesi	**65.305.349**	**85.655.607**

NOT 16 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

16.1.Kısa Vadeli Karşılıklar (devamı)

Grup Hukuk Müşavirliğinden yapılan beyana istinaden rapor tarihi itibariyle Gübretaş ile ilgili açılmış ve devam etmekte olan davalarin özeti aşağıdaki gibidir.

Rapor tarihi itibariyle Grup'un Hukuk Müşavirliğinden temin edilen beyana istinaden Grup lehine ve aleyhine açılmış 94 adet hukuk davası, 104 adet ceza davası ve 53 adet icra dosyası bulunmaktadır. Söz konusu davalara ilişkin hukuki süreçler devam etmekte olup, aleyhte açılan davalara ilişkin karşılıklar hukuk müşavirliğinin görüşü doğrultusunda ayrılmıştır.

Rapor tarihi itibariyle çeşitli iptal, alacak, işe iade ve diğer temel davalarından oluşan 94 adet hukuk davasından Grup tarafından açılan hukuk davalarının tutarı yaklaşık 747.000 TL, Grup'un aleyhine açılan 29 adet hukuk davasının dava tutarları 15.072.720 TL'dir. Bu tutarlar dava dosyası tutarlarını olup nihai dava talep tutarları ileride değişiklik gösterebilir.

Rapor tarihi itibariyle 104 adet ceza davalarının 18 adedi hali hazırda derdest, 1 adet dava temyiz sürecinde, 2 adet dava ise istinaftadır. Toplam 65 adet ceza davası kapanmıştır. Rapor tarihi itibariyle toplam 53 adet icra dosyasının tutarı 4.682.342 TL olup Grup tarafından açılan icra davalarının 31 adet icra davasının tutarı 13,387,352 TL, Grup aleyhine açılan 22 adet icra davasının tutarı ise 1,249,989 TL'dir.

16.2.Verilen Teminatlar

Grup'un 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibariyle teminat / rehin / ipotek ("TRİ") pozisyonu aşağıdaki gibidir:

		31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Döviz Cinsi	Döviz tutarı	TL karşılığı	Döviz Cinsi	Döviz tutarı	TL karşılığı
Grup tarafından verilen TRİ'ler						
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı (teminat)	TL	32.978.954	32.978.954	TL	32.165.439	32.165.439
	USD	500.000	16.191.010	USD	2.389.207	44.674.110
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	TL	1.945.424.737	1.945.424.737	TL	1.937.867.344	1.937.867.344
	USD	17.714.498	521.482.935	USD	6.670.847	124.733.507
	EUR	15.145.219	493.338.849	EUR	16.563.675	330.195.314
C. Diğer üçüncü kişilerin yürütmesini amaçladığı diğer 3. kişilerin borçunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	–	–	–	–	–	–
D. Diğer verilen TRİ'lerin toplam tutarı	–	–	–	–	–	–
i. Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	–	–	–	–	–	–
ii. B ve C Maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı (teminat)	–	–	–	–	–	–
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	–	–	–	–	–	–
Toplam			**3.029.416.485**			**2.469.635.614**

NOT 16 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

16.3.Şarta Bağlı Yükümlülükler

İran İslam Cumhuriyeti'ne Uygulanan Yaptırımlar

İran, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin üyeleri, Almanya ve Avrupa Birliği arasında 2015 yılı Temmuz ayında imzalanan Kapsamlı Ortak Eylem Planı ("KOEP", "JCPOA") İran'ın nükleer faaliyetlerinin kısıtlanması karşılığında ABD, Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin İran'a nükleer faaliyetleri sonucu uyguladığı ekonomik yaptırımların kaldırılmasını ve buna yaptırımların uygulanmasına ara verilmesini içermektedir.

Amerika Birleşik Devletleri, 8 Mayıs 2018 tarihinde, KOEP'teni çekildiğini açıklamış ve daha önce yürürlükten kaldırılan ya da uygulanmasına ara verilen yaptırımlarını tekrar uygulamaya başlayacağını ifade etmiştir. 4 Kasım 2018 tarihinde devreye alınan yaptırımlarda İran'ın petrol, petrol ürünleri ve petrokimya ürünlerinin ticareti yaptırımlara konu olmuştur. Grup bünyesindeki şirketlerden herhangi biri konsolide finansal tablolarını tarihi itibariyle yaptırıma tabi değildir.

Konsolide finansal tablolar, Grup Yönetimi'nin İran'a uygulanan mevcut yaptırımların bağlı ortaklığın operasyonlarına ve finansal durumuna etkileri hakkındaki varsayımlarını içermektedir. İran'ın gelecekteki ekonomik durumu Grup yönetiminin varsayımlarından farklı olabilir.

Rekabet Kurulu Soruşturması

Rekabet Kurulu'nca 26.08.2021 tarihli yazı ekinde Şirkete iletilen ve 27.08.2021 tarihinde tebelüğ edilen "Soruşturma Bildirimi" ile Şirketin de içinde bulunduğu kimyevi gübre üretim ve satışı pazarlarında faaliyet gösteren üretici şirketlerin, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespitine yönelik olarak soruşturma başlatıldığı bildirilmiştir, Kurul tarafından yürütülen soruşturma kapsamında Şirketten talep edilen bilgi/belgeler Kurula teslim edilmiştir, Soruşturma kapsamında hali hazırda Kurum'a "Birinci Yazılı Savunma" iletilmiş olup Kurum tarafından "Soruşturma Raporu" hazırlanmış ve 12.08.2022 tarihinde tarafımıza tebliğ edilmiştir, Soruşturma Raporu'na karşılık Kurum'a "İkinci Yazılı Savunma" sunulmuştur, 17.11.2022 tarihinde Soruşturma Heyetince hazırlanan "Ek Görüş" tarafımızca tebelüğ edilmiştir, Ek Görüş'e karşılık Kurum'a "Üçüncü Yazılı Savunma" sunulmuştur, Soruşturma sürecinin son aşaması olan 'Sözlü Savunma Toplantısı'nın 14 Mart 2023'te yapılmasına Kurul tarafından karar verilmiş ancak ülkemizde yaşanan büyük deprem felaketi nedeniyle sözlü savunma toplantısı ileri bir tarihe ertelenmiştir,

Kurum tarafından sözlü savunma tarihi şirketimize tebliğ edilmiş olup, sözlü savunma toplantısı 25.07.2023 tarihinde Ankara'da Rekabet Kurulu huzurunda gerçekleştirilmiştir, Rekabet Kurumu tarafından 03.08.2023 tarihinde tebliğ edilen yaza ile yapılan soruşturma neticesinde Şirketimiz tarafından 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. Maddesinin ihlal edilmediğine, dolayısıyla idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına yargıt yolu açık olmak üzere karar verilmiştir, Herhangi bir dava açılmamış olup, Şirketimiz adına verilen idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığı kanaatindeyiz.

NOT 16 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

16.3 Şarta Bağlı Yükümlülükler (devamı)

Kıyı Kenar Çizgisi

2011 yılı Kasım ayında, İskenderun Mal Müdürlüğü ("Hazine"), Kıyı Kanunu hükümleri ve Kıyı Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik uyarınca Hatay III, İskenderun İlçesi, Sarıseki sınırları içerisinde bulunan ve Grup'a ait 79.350 m2 yüzölçümlü taşınmazın bulunduğu yerden Kıyı Kenar Çizgisi geçtiği iddiasıyle ilgili taşınmazın tapu kaydının iptali ve kamu adına tescilin edilmesi amacıyla dava açmıştır. Bu davaya konu olan gayrimenkulün net defter değeri bilanço tarihi itibarıyla toplam 368.965.606 TL'dir. Grup yasal süresi içinde davaya itiraz etmiş, söz konusu terkin talebine temel teşkil eden Kıyı Kenar Çizgisi'nin belirlenmesine yönelik hazırlanan bilirkişi raporunun yeniden düzenlenmesini talep etmiş ve ayrıca mülkiyet hakkının tazmini için 500,000,000 TL tutarında bir kısmi dava açmıştır. 2018 yılı mart ayında İskenderun 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, Mal Müdürlüğü'nün açtığı davaya kısmen kabul ederek, Hatay III, İskenderun İlçesi, Sarıseki sınırları içerisinde bulunan ve Grup'a ait taşınmazın 78,674,76 m2 büyüklüğündeki kısmının tapu kaydının iptali ile kıyı kenar çizgisi olarak terkini ile tescil dışı bırakılmasına ve fazlaya ilişkin istemin reddine ve Grup'un açtığı karşı davanın reddine karar vermiştir. Grup yasal süresi içerisinde istinaf yoluna başvurmuş, Grup'un istinaf başvurusu kabul edilmiş ve Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 15. Hukuk Dairesi Mal Müdürlüğü'nün ve Grup'un davalarını yönünden verilen kararları kaldırarak, dosyayı yeniden görülmek üzere yerel mahkemeye iade etmiştir, Grup yönetimi Kıyı-Kenar çizgisinin yeniden belirlenmesi talebiyle Adli ve İdari yargıda yeni davalar açmıştır. 23 Kasım 2022 tarihli sözlü yargılama duruşmasında, davacının talep ettiği ve tescili talebinin 78,674,76 m2'lik kısmı için kabulüne, asıl davanın kabulü halinde bedelin Gübretaş'a ödenmesi talebi ile açılan karşı davanın ise reddine karar verilmiştir. Gurup tarafından gerekçeli karar yazılmış ve taraflara tebliğ edilmiştir, Grup istinaf kanun yoluna başvurulmuş istinaf incelemesi Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 16. Hukuk Dairesi'nin 2023/636 E. sayılı dosyasıtahtında devam etmektedir. Rapor tarihi itibarıyle mahkeme ilgili taşınmazın tapu kaydının iptaline, Kıyı Kenar Çizgisi olarak terkin edilmesine ve Grup'un açtığı karşı davanın reddine karar vermiştir. Grup Yönetimi dönem sonrasında gerekçeli kararın tebliğine müteakip istinaf yoluna başvurmuştur, Rapor tarihi itibarıyle hukuki süreç devam etmektedir, Grup Yönetimi, hukuk müşavirlerinin de görüşleri doğrultusunda, konsolide finansal tablolarda bu aşamada bu hususa ilişkin karşılık ayırmamıştır, Dosyanın istinaf incelemesi devam etmektedir.

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Personele ödenecek ücretler	87.986.352	87.873.508
Ödenecek sosyal güvenlik primleri	31.790.216	13.951.784
Toplam	**119.776.568**	**101.825.292**

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında karşılıklar		
Kısa vadeli	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
İzin ve ikramiye teşvik karşılıkları	81.869.687	60.974.617
Prim karşılıkları	39.796.346	66.658.849
Erken emeklilik maaş karşılıkları (*)	21.080.257	8.428.175
Toplam	**142.746.290**	**136.061.641**

Uzun vadeli	**31 Aralık 2023**	**31 Aralık 2022**
Kıdem tazminat karşılığı (Gübretaş)	128.736.301	170.151.560
Kıdem tazminat karşılığı (Razi)	572.142.173	578.559.729
Erken emeklilik maaş karşılıkları (*)	63.321.876	118.757.217
Toplam	**764.200.350**	**867.468.506**

(*) Razi'nin özelleştirilmesi sürecinde çalışanlara erken emeklilik hakkı tanınmış ve bu hakka ilişkin yükümlülük Razi tarafından TMS 19 kapsamında kayıtlara alınmıştır, 31 Aralık 2023 itibarıyla Grup'a ait kıdem tazminatı yükümlülüğü yıllık %2,90 reel iskonto oranı (31 Aralık 2022: %0,55) kullanılarak hesaplanmıştır, Grup'un kıdem tazminatı karşılığı kıdem tazminatı tavanına her altı ayda bir belirlendiği için, 1 Ocak 2024 tarihinde geçerli olan 35.058,58 TL (1 Ocak 2023: 19.982,83 TL) üzerinden hesaplanmaktadır, Kıdem tazminatı karşılığının yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
1 Ocak itibarıyla karşılık	867.468.506	942.468.496
Hizmet maliyeti	428.597.268	562.170.470
Faiz maliyeti	57.746.057	69.111.648
Ödenen kıdem tazminatları	(347.392.241)	(572.920.666)
Çevrim farkları	76.524.169	126.091.102
Aktüeryal kayıp/(kazanç)	(42.195.074)	98.659.469
Parasal kazanç/ (kayıp)	(276.548.335)	(358.112.013)
31 Aralık itibarıyla karşılık	**764.200.350**	**867.468.506**

NOT 18 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Diğer dönen varlıklar		
Devreden KDV	117.420.930	64.816.673
İş avansları	23.274.904	79.277.075
Diğer çeşitli dönen varlıklar	16.585.764	64.741.468
Toplam	**157.281.598**	**208.835.216**

NOT 19 - SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ

Ödenmiş sermaye

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	%	31 Aralık 2023	%	31 Aralık 2022
Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri				
Merkez Birliği	75,95	253.684.607	75,95	253.684.607
Diğer	24,05	80.315.393	24,05	80.315.393
Toplam	**100,00**	**334.000.000**	**100,00**	**334.000.000**

31 Aralık 2023 tarihi itibariyle Şirket'in sermayesi 33,400,000,000 adet hisseden oluşmaktadır ve imtiyazlı hisse senedi bulunmamaktadır (31 Aralık 2022: 33,400,000,000 adet). Hisselerin itibari değeri 0,01 TL'dir (2022: 0,01 TL).

Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Yasal yedekler, Türk Ticaret Kanunu'na göre ayrılan birinci ve ikinci tertip yasal yedeklerden oluşmaktadır. Birinci tertip yasal yedekler tarihi ödenmiş sermayenin %20'sine erişene kadar, geçmiş dönem ticari kârından yıllık %5 oranında ayrılmaktadır, ikinci tertip yasal yedekler, birinci tertip yasal yedek ve temettülerden sonra, tüm nakdi temettü dağıtımları üzerinden yıllık %10 oranında ayrılmaktadır. 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla kâr yedekleri aşağıdaki kalemlerden oluşmuştur:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Yasal yedekler	481.278.542	462.449.384
Toplam	**481.278.542**	**462.449.384**

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II- 19,1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

NOT 20 - TÜREV ARAÇLAR

Grup, yabancı para riskinden korunmak için türev finansal araçlar kullanmaktadır ve gerçeğe uygun değer farkı kar / zarara yansıtılan finansal araç olarak sınıflandırmaktadır. Türev araçların ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtarı elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlenmektedir. Bir finansal araç, ilerliki bir tarihte satışmak veya geri satışı alınmak amacıyla edinilmiş ise bu grupta sınıflanır. Türev araçlar, gerçeğe uygun değerin pozitif olması durumunda varlık, negatif olması durumunda ise yükümlülük olarak muhasebeleştirilmektedir.

Grup'un gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlarına vadeli yabancı para alım-satım sözleşmelerinden oluşturmaktadır. Grup'un, finansal riskten korunma muhasebesi kapsamında türev işlemi bulunmamaktadır. Bu sebepten dolayı türev finansal araçlar ilk kayıtlara alınmalarına müteakiben, gerçeğe uygun değerleriyle ölçülüp gerçeğe uygun değerlerindeki değişimler gerçekleştiği anda kar veya zarara yansıtılmıştır.

31 Aralık 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihi itibariyle türev araçların detaya aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2023			
Forward sözleşmeleri	**Vade**	**Nominal tutar(USD)**	**Gerçeğe uygun değer (TL)**
USD alımı	Nisan 2024	26.000.000	(3.483.981)
Toplam			**(3.483.981)**

31 Aralık 2022			
Forward sözleşmeleri	**Vade**	**Nominal tutar(USD)**	**Gerçeğe uygun değer (TL)**
USD alımı	Temmuz 2023	100.000.000	(13.876.020)
Toplam			**(13.876.020)**

NOT 21 - HASILAT

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Yurt içi satışlar	32.044.630.965	40.240.042.997
Yurt dışı satışlar	4.020.494.963	8.705.911.565
Hizmet satışları	45.701.343	169.405.032
Satış iadeleri	(8.256.304)	(14.664.437)
Satış iskontoları	(470.103.623)	(733.457.381)
Satışlardan diğer indirimler	(91.123.656)	(62.960.771)
Toplam	**35.541.343.688**	**48.304.277.005**

NOT 21 - HASILAT(devamı)

Satışların maliyeti	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Üretilen mamul maliyeti	14.012.658.503	20.415.054.471
Mamul stoklarından değişim	(30.507.827)	(381.643.713)
-Dönem başı mamul	2.017.887.421	1.636.243.708
-Dönem sonu mamul	(2.048.395.248)	(2.017.887.421)
Satılan mamul maliyeti	**13.982.150.676**	**20.033.410.758**
-Dönem başı ticari mal	6.770.661.270	4.202.786.479
-Alımlar	12.894.948.456	23.544.465.867
-Dönem sonu ticari mal	(2.052.405.480)	(6.770.661.270)
Satılan ticari mal maliyeti	**17.613.204.246**	**20.976.591.076**
Diğer satışların maliyeti	**13.782.333**	**97.156.945**
Satılan hizmet maliyeti	**49.668.874**	**24.992.002**
Toplam	**31.658.806.129**	**41.132.159.781**

NOT 22 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ ve PAZARLAMA, SATIŞ ve DAĞITIM GİDERLERİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Genel yönetim giderleri	913.737.696	940.365.754
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	1.783.407.265	1.553.475.284
Toplam	**2.697.144.961**	**2.493.841.038**

Genel yönetim giderleri	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Personel giderleri	611.737.375	621.992.608
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	44.407.147	24.156.534
Amortisman ve itfa giderleri	31.961.896	27.966.186
Vergi, resim ve harçlar	2.221.333	34.389.417
Çeşitli giderler	223.409.945	231.861.009
Toplam	**913.737.696**	**940.365.754**

NOT 22 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ ve PAZARLAMA, SATIŞ ve DAĞITIM GİDERLERİ(devamı)

Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler (*)	1.259.341.010	1.215.006.323
Gübre takip sistemi giderleri	255.221.434	162.183.209
Personel giderleri	116.661.524	109.948.715
Reklam giderleri	13.475.944	14.183.030
Amortisman ve itfa giderleri	23.629.384	10.647.289
Kira giderleri	52.342.565	10.969.746
Çeşitli giderler	62.735.404	30.536.972
Toplam	**1.783.407.265**	**1.553.475.284**

(*) Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler ağırlıklı olarak nakliye giderlerinden oluşmaktadır.

NOT 23 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Satılan mamul maliyeti	13.016.454.522	19.169.154.728
Satılan ticari mal maliyeti	17.613.204.246	20.976.591.076
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	1.558.969.591	1.239.162.857
Personel giderleri	728.398.899	731.941.323
Amortisman ve itfa giderleri	1.240.635.364	902.878.505
Vergi, resim ve harç giderleri	2.221.333	34.389.417
Reklam giderleri	13.475.944	14.183.030
Diğer satışların maliyeti	13.782.333	97.165.945
Satılan hizmet maliyeti	49.668.874	24.992.002
Çeşitli giderler	119.139.984	435.550.936
Toplam	**34.355.951.090**	**43.626.009.819**

NOT 24 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER

24.1 Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Ticari işlemlere ilişkin kur farkı gelirleri	553.648.917	1.768.540.908
Vade farkı gelirleri	109.413.548	49.958.829
Konusu kalmayan karşılıklar	2.631.168.224	287.505.977
Toplam	**3.294.230.689**	**2.106.005.714**

NOT 24 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER (devamı)

24,2 Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Ticari işlemlere ilişkin kur farkı giderleri	961.338.179	3.795.463.717
Razi KDV karşılık giderleri	98.389.474	237.652.396
Önceki yıl giderleri - Razi (*)	--	90.793.496
Çalışılmayan kısım giderleri	198.725.270	--
Diğer giderler	354.236.842	526.665.593
Toplam	**1.612.689.765**	**4.650.575.202**

(*) Önceki yıl doğalgaz satış fiyatının düzeltilmesi sonrası ortaya çıkan giderdir.

NOT 25 - YATIRIM FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER

Yatırım faaliyetlerinden gelirler	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Yatırım amaçlı gayrimenkullere ilişkin değer artışı	243.242.548	226.093.880
Yatırım amaçlı gayrimenkuller kira geliri	1.130.028	4.041.141
Sabit kıymet satış karı	1.379.921	2.539.579
Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar değerleme farkı (Eurobondlar)	21.073.516	10.307.716
Yatırımlarla ilgili diğer gelirler	24.133.825	--
Toplam	**290.959.838**	**242.982.316**

Yatırım faaliyetlerinden giderler	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Sabit kıymet satış zarar	328.460	101.720
Toplam	**328.460**	**101.720**

NOT 26 - FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ

Finansman gelirleri	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Kur farkı gelirleri	1.328.046.017	1.325.242.672
Faiz gelirleri	644.302.354	228.904.653
KKM faiz gelirleri	10.010.534	10.578.010
Diğer finansman gelirleri	--	1.385.157
Toplam	**1.982.358.905**	**1.566.110.492**

Finansman giderleri	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Kur farkı giderleri	1.117.884.805	1.215.381.141
Faiz giderleri	1.031.857.096	936.392.494
Diğer finansman giderleri	67.360.681	21.655.467
Toplam	**2.217.102.582**	**2.173.429.102**

Finansman giderleri	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Net parasal pozisyon kazançları / (kayıpları) (Not 2)	(3.618.926.211)	(1.804.474.174)
Toplam	**(3.618.926.211)**	**(1.804.474.174)**

NOT 27 - SATIŞ AMACIYLA ELDE TUTULAN DURAN VARLIKLAR

Bulunmamaktadır.

NOT 28 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)

Dönem vergi gideri ve ertelenen vergi

Vergi gideri, cari dönem vergi giderini ve ertelenmiş vergi giderini ya da gelirini kapsar. Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, konsolide gelir tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Dönem vergi gideri, bilanco tarihi itibariyle Grup'un bağlı ortaklıklarının ve özkaynak yöntemiyle değerlenen iştiraklerinin faaliyet gösterdiği ülkelerde yürürlükte olan vergi kanunları dikkate alınarak hesaplanır. Türk vergi mevzuatına göre, kanuni veya iş merkezleri Türkiye'de bulunan kurumlar, kurumlar vergisine tabidir.

Türk vergi sisteminde mali zararlar takip eden beş yıl içindeki mali karlar ile mahsup edilebilmekte olup, önceki yıllar kazançlarından (geriye dönük) mahsup mümkün değildir. Ayrıca, Türkiye'de kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere yıl içinde ara dönemlerde beyan edilen matrahlar üzerinden
%25 oranında geçici vergi ödenmektedir. 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibariyle vergi karşılığı yürürlükteki vergi mevzuatı çerçevesinde ayrılmıştır.

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca bilanço tarihi itibariyle geçerli bulunan vergi oranları kullanılır.
Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.
Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakları bulunması durumunda ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir.

Yatırım Teşvik Sistemi Kapsamında Elde Edilen Vergi Avantajları

Grup'un teşvik belgesine bağlanan yatırımlarından elde ettiği kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulur, Bu kapsamda, 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle Grup'un değerlendirilebilir gelecekte faydalanacağı 1.240.849.318 TL (31 Aralık 2022: 32.838.985 TL) tutarında vergi avantajı, ertelenmiş vergi varlığı olarak konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Söz konusu vergi avantajının 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle muhasebeleştirilmesi neticesinde 31 Aralık 2023 dönemine ilişkin konsolide kar veya zarar tablosunda 1.208.030.321 TL tutarında ertelenmiş vergi geliri oluşmuştur (31 Aralık 2022: 95.420.469 TL).

NOT 28 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Vergi varlık ve yükümlülükleri

Kurumlar Vergisi

Şirket ve konsolidasyon kapsamındaki Türkiye'de ve diğer ülkelerde kurulmuş Bağlı Ortaklıkları ve İştirakİ' faaliyetlerini sürdürdükleri ülkelerin yürürlükte bulunan vergi mevzuatı ve uygulamalarına tabidir.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı %25'tir. İran kurumlar vergisi de %25'tir (31 Aralık 2022: %20). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır. Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kader ödenmektedir.
Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %25 oranında geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 17 inci gününe kadar beyan edip on yedinci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsubu mümkün dönemiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabilecegi gibi devlete karşı olan herhangi bir başka finansal borca da mahsup edilebilir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre beyannome üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir, Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmektedir.

Türkiye'de mukim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye'de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye'de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir.

Türkiye'de mukim şirketlerden yine Türkiye'de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir, Ayrıca kazanç dağıtılmaması veya yermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır. Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıklarını konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple Grup'un konsolide finansal tablolarına yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibariyle bilançoda yer alan vergi karşılığı aşağıdaki gibidir:

			31 Aralık 2023
	Gübretaş	Razi	Toplam
Dönem kurumlar vergisi karşılığı	(265.546.571)	(94.270.177)	(359.816.748)
Peşin ödenen vergi	99.416.155	216.135.316	315.551.471
Geçmiş yıllar kurumlar vergisi borcu	--	(19.018.710)	(19.018.710)
Çevrim farkı etkisi	--	(567.805.171)	(567.805.171)
Toplam	**(166.130.416)**	**(464.958.742)**	**(631.089.158)**

NOT 28 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

			31 Aralık 2022
	Gübretaş	Razi	Toplam
Dönem kurumlar vergisi karşılığı	(277.754.613)	(584.864.709)	(862.619.322)
Peşin ödenen vergi	123.206.130	36.672.512	159.878.642
Geçmiş yıllar kurumlar vergisi borcu	--	(31.337.680)	(31.337.680)
Çevrim farkı etkisi	--	(205.923.822)	(205.925.610)
Toplam	**(154.548.483)**	**(785.453.699)**	**(940.003.970)**

Ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış konsolide finansal tablolar arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenen vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile TFRS'ye göre hazırlanan konsolide finansal tablolarda farklı dönemlerde muhasebeleştirilmesinden kaynaklanmaktadır.

		31 Aralık 2023		31 Aralık 2022
	Geçici farklar	Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri	Geçici farklar	Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri
Yatırım indirimi	810.452.306	202.613.077	164.094.927	32.818.985
Ticari alacaklar	3.016.333	751.583	8.358.847	1.671.769
Kıdem tazminatı ve izin karşılıkları	174.064.851	42.980.475 205.	473.652	24.003.058
Alacak reeskontları	12.761.869	2.552.374	18.636.058	3.727.212
Gider tahakkukları	--	--	13.876.020	2.775.204
Dava karşılığı	15.225.437	3.806.359	18.199.940	3.639.988
Gübretaş Maden yatırım indirimi(*)	2.697.666.132	1.038.236.241	--	--
Diğer	98.632.037	24.658.009	108.141.326	21.628.265
Ertelenen vergi varlıkları	**3.811.808.965**	**1.315.598.117**	**536.780.769**	**90.264.482**
Maddi/maddi olmayan varlık/yatırım amaçlı gayrimenkul	4.288.003.943	1.021.268.252	1.339156.058	274.525.515
Stok düzeltmeleri	75.306.334	23.548.646	243.823.836	48.764.767
Gelir/gider tahakkukları (net)	5.675.145	1.418.786	5.471.864	1.094.373
Borç reeskontları	12.270.782	3.067.696	35.559.172	7.111.834
Diğer alacaklar	--	--	--	--
Diğer	65.233.766	15.437.446	369.642.590	30.543.341
Ertelenen vergi yükümlülükleri	**4.446.489.970**	**1.064.740.826**	**1.993.653.520**	**362.039.830**
Net ertelenen vergi varlığı		**250.857.291**		**(271.775.348)**
Razi Co. ertelenen vergi varlığı / (yükümlülüğü) (**)	**135.181.396**			**541.430.311**
Toplam ertelenen vergi varlığı / (yükümlülüğü)		**386.038.687**		**269.654.962**

(*) Gübretaş Maden,'in T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca 531623 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi 28 Aralık 2021 tarihinde başlamıştır. Belgenin toplam yatırım tutarı 4,602,562,065 TL'dir, Yatırımlardan yararlanılacak destek unsurları 2023 yılı için vergi indirimi oranı %80, yatırıma katkı oranı ise %40'tır. Cari dönemde 40,830,223+TL tutarında vergi indiriminden yararlanılacaktır.

(**) 135.181,396 TL tutarındaki varlık, Razi'nin ücre fiyat farkı ertelenmiş vergi etkisinden kaynaklanmaktadır.

NOT 28 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri (devamı)

Ertelenmiş vergi hareket tablosuna ilişkin bilgiler:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
1 Ocak açılış bakiyesi	269.654.962	(374.232.388)
Razi ertelenmiş vergi çevrim farkı etkisi	(23.271.768)	89.222.616
Ara toplam	**246.383.194**	**(285.009.772)**
Ertelenmiş vergi (gideri) / geliri	824.567.089	1.129.889.270
Diğer kapsamlı gelirde muhasebeleştirilen vergi gelir/gideri	(620.277.446)	(633.016.612)
Parasal kazanç/ (kayıp)	(64.634.150)	57.792.076
Dönem sonu bilanço bakiyesi	**386.038.687**	**269.654.962**
Vergi karşılığının mutabakatı	**1 Ocak - 31 Aralık 2023**	**1 Ocak - 31 Aralık 2022**
Vergi öncesi kar / (zarar)	(515.241.136)	209.353.853
Vergi oranı	25%	23%
Hesaplanan vergi	**128.810.284**	**(48.151.386)**
Kanunen kabul edilmeyen gider vergi etkisi	(106.062.825)	(171.225.701)
İndirim ve istisnaların vergi etkisi	158.633.128	19.679.022
Farklı vergi oranlarına tabi yurtdışı iştiraller etkisi	--	(84.887.381)
Yatırım teşvik indirim tutarı	169.794.091	95.420.469
Diğer vergiye konu olmayan farklar	--	(5.084.371)
Parasal kazanç/ (kayıp)	115.551.699	86.666.950
Vergi gideri	**466.726.377**	**(107.582.398)**

NOT 29 - PAY BAŞINA KAZANÇ

Konsolide kar veya zarar tablolarında belirtilen pay başına kazanç / (kayıp), net karın / (zararın) ilgili dönem içinde mevcut hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir. Pay başına kazanç / (kayıp) ve pay başına dağıtılan brüt temettü aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Ana ortaklık paylarına düşen net dönem karı / (zararı)	(417.275.408)	228.143.439
Çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedi (her biri 1 kuruş)	33.400.000.000	33.400.000.000
Pay başına kar / (zarar) (kuruş)	**(1,249)**	**0,683**

NOT 30 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

30.1 İlişkili Tarafların Bakiyeleri

Ticari Alacaklar	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
TKK ve Tarım Kredi Kooperatifleri	1.185.099.335	2.130.674.621
Diğer ilişkili taraflar	32.557	670.262
Toplam	**1.185.131.892**	**2.131.344.883**

Ticari Borçlar	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Tarım Kredi Teknoloji A.Ş.	43.989	3.488.640,00
Tarım Kredi Taşımacılık ve Lojistik A.Ş.	--	3.559.543
Tarım Kredi Holding A.Ş.	2.356.440	58.916
Bereket Sigorta A.Ş.	18.748.631	3.352.573
TKK ve Tarım Kredi Kooperatifleri	11.440	1.289.193
Tarım Kredi Birlik Tarım Ürünleri A.Ş.	--	32.936
Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	1.087.485	3.159
Bereket Katılım Emeklilik ve Hayat A.Ş.	14.400	--
Toplam	**22.262.385**	**11.784.960**

30.2 İlişkili Taraflarla Yapılan İşlemler

Mal ve hizmet satışları	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
TKK ve Tarım Kredi Kooperatifleri	19.267.365.218	30.698.377.799
Tarım Kredi Lojistik A.Ş.	2.335.136	--
Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	--	5.167
Tarım Kredi Teknoloji A.Ş.	--	9.910
Tarım Kredi Holding A.Ş.	--	3.838.719
Bereket Sigorta A.Ş.	10.538.117	14.020.478
Tarım Kredi Yem Sanayi ve Tic. A.Ş.	--	22.725
Tarım Kredi Taşımacılık ve Lojistik A.Ş.	--	20.268
Toplam	**19.280.238.471**	**30.716.295.066**

NOT 30 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

30.2 İlişkili Taraflarla Yapılan İşlemler (devamı)

Mal ve hizmet alımları	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
İmece Plastik A.Ş.	--	429.139
Tarım Kredi Teknoloji A.Ş.	8.368.360	35.387.508
Tarım Kredi Bitkil Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	--	3.323.066
Tarkim Bitki Koruma San. ve Tic. A.Ş.	6.477.344	16.174.312
Tarım Kredi Yem Sanayi ve Tic. A.Ş.	--	11.847
Bereket Sigorta A.Ş.	43.987.969	45.295.731
Bereket Katılım Emeklilik ve Hayat A.Ş.	279.473	210.639
Tarım Kredi Pazarlama ve Marketçilik A.Ş.	954.445	2.216.677
Tarım Kredi Holding A.Ş.	8.898.082	94.451
Tarım Kredi Hayvancılık A.Ş.	1.797.198	--
Tarım Kredi Taşımacılık ve Lojistik A.Ş.	58.153.129	58.842.581
Toplam	**565.815.919**	**192.416.227**

Faiz giderleri	1 Ocak - 31 Aralık 2023	1 Ocak - 31 Aralık 2022
Tarım Kredi Holding A.Ş.	--	49.928
Tarım Kredi Tedarik ve Üretim A.Ş.	1.955.369	--
Tarım Kredi Bitkil Tarım Ürünleri Hay. Amb. Tic. A.Ş.	--	3.392.081
Toplam	**1.955.369**	**3.442.009**

30.3 Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Faydalar

Grup'un 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerinde Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Müdür ve Direktörlerine sağladığı faydaların toplamı şu şekildedir:

	31 Aralık 2023			31 Aralık 2022		
	Gübretaş	Maden	Razi	Gübretaş	Maden	Razi
Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar	13.270.834	19.361.198	12.875.095	15.107.029	25.866.549	13.372.955
Toplam	**13.270.834**	**19.361.198**	**12.875.095**	**15.107.029**	**25.866.549**	**13.372.955**

NOT 31 - FİNANSAL YATIRIMLAR

Kısa vadeli finansal yatırımlar	Vade	Faiz oranı (%)	31 Aralık 2023
Özel kesim tahvil senet ve bonoları	–	–	–
Kur korumalı mevduat	Temmuz 2024	8,50-29	44.716.110
Toplam			**44.716.110**

Kısa vadeli finansal yatırımlar	Vade	Faiz oranı (%)	31 Aralık 2022
Özel kesim tahvil senet ve bonoları	Mart 2023	15-18	643.485.994
Kur korumalı mevduat	Mayıs 2023	13,50	94.055.313
Toplam			**737.541.307**

Kısa vadeli finansal yatırımlar	Vade	Faiz oranı (%)	31 Aralık 2023
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar (Yatırım Fonları)	--	--	676.699
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar (Eurobondlar)	--	--	311.279.603
Kamu kesim tahvil senet ve bonoları	2024	15	59.022.765
Toplam			**370.979.067**

	Vade	Faiz oranı (%)	31 Aralık 2022
Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar (Yatırım Fonları)	--	--	644.344
Kamu kesim tahvil senet ve bonoları	Mart 2023	15-18	123.601.495
Toplam			**124.245.839**

Ünvanı	Faaliyet konusu	31 Aralık 2023 %Pay	31 Aralık 2023 İştirak tutarı	31 Aralık 2022 %Pay	31 Aralık 2022 İştirak tutarı
TK Teknoloji	Bilişim teknolojileri	15,78	45.269.238	15,78	45.269.238
Tareksav	Tarım Kredi eğitim, kültür ve sağlık vakfı	24,10	200.000	24,10	200.000
Rexim Dış Ticaret A.Ş.	Dış ticaret	48,88	1.830.729	48,88	1.830.729
Petro Saman Avarın	Hizmet sağlayıcı	33,73	157.963	33,73	157.963
Toplam			**47.457.930**		**47.457.930**

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Grup faaliyetlerinden dolayı maruz kaldığı, para ve sermaye piyasası fiyatlarındaki, döviz kurları ile faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal riskleri yönetmeye odaklanmıştır. Grup risk yönetim programı ile piyasalardaki dalgalanmaların getireceği potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Sermaye yönetimi

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya amaçlarken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmaya hedeflemektedir. Grup'un sermaye yapısı borçlar, nakit ve nakit benzerleri ve Not 19'da açıklanan çkarılmış sermaye, sermaye yedekleri ve kar yedeklerini içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

Şirket yönetimi sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilebilen riskleri sürekli değerlendirmekte ve en uygun borç/özkaynak dengesini sağlamaya çalışarak sermayeyi yönetmektedir. Borç/özkaynak oranı net borcun toplam sermayeye bölünmesiyle bulunmaktadır. Net borç, nakit ve nakit benzerleri değerlerin toplam borç tutarından düşülmesiyle hesaplanmaktadır.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla net borç/toplam sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Toplam borçlar	15.395.135.552	21.090.779.460
Hazır değerler (-)	2.279.416.182	1.785.115.431
Net borç	**13.115.719.370**	**19.305.664.030**
Toplam özsermaye	16.637.379.098	14.207.202.068
Net borç / toplam özsermaye	**79%**	**136%**

Finansal riskten korunma amaçlı faaliyetler ve türev araçlar

Likidite riski

Finansal yükümlülüklerin yerine getirilememesi riski, bilanço ve nakit akışının uyumlu bir şekilde yönetilmesi ile bertaraf edilmektedir. Bu kapsamda, alacak ve borç gün vadelerinin uyumlu olmasına özen gösterilmekte, kısa vadeli likiditenin korunması amacıyla, net işletme sermayesi yönetimi hedefleri konulmakta, olası likidite sıkıntılarına karşı finansal kuruluşlar nezdinde gerekli görülen tutarlarda likit imkanlarına hazır tutulmakta ve bilanço oranlarının belli seviyelerde tutulmasına çalışılmaktadır.

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Likidite riski (devamı)

Orta ve uzun vadeli likidite yönetiminde ise Grup'un nakit akış tahminleri finansal piyasalar ve sektör dinamikleri baz alınarak yapılmakta, nakit akış döngüsü izlenmekte ve çeşitli senaryolara göre test edilmektedir.

31 Aralık 2023	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	0-3 ay arası	3-12 ay	1-5 yıl arası
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Finansal borçlar	7.321.836.580	7.321.836.580	623.053.711	6.687.764.356	11.018.513
Ticari borçlar	4.560.364.502	4.572.635.284	2.015.330.357	2.447.734.356	109.570.571
Diğer borçlar	877.651.284	877.651.284	877.651.284	–	–
Toplam	**12.759.852.366**	**12.772.123.148**	**3.516.035.352**	**9.135.498.712**	**120.589.084**

31 Aralık 2022	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	0-3 ay arası	3-12 ay	1-5 yıl arası
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Finansal borçlar	9.162.682.386	9.162.682.386	3.206.322.226	5.882.483.281	73.876.879
Ticari borçlar	8.500.590.085	8.465.030.913	7.231.109.074	1.117.111.193	116.810.646
Diğer borçlar	691.086.167	691.086.167	691.086.167	–	–
Toplam	**18.354.358.638**	**18.318.799.466**	**11.128.517.467**	**6.999.594.474**	**190.687.525**

Faiz oranı riski

Faiz oranlarındaki değişimler, faize duyarlı varlık ve yükümlülükler üzerinde yaptığı etkiyle finansal sonuçlar açısından önemli bir risk oluşturmaktadır. Bu riski en aza indirmek amacıyla Grup mümkün olduğunca sabit faizli finansal araçlar kullanmaktadır.

	31 Aralık 2023	31 Aralık 2022
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar		
-Vadeli mevduatlar	2.052.803.179	731.380.248
-Finansal yatırımlar	463.153.107	909.245.076
Finansal yükümlülükler	3.822.255.584	7.534.732.087
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal yükümlülükler	3.499.580.996	1.627.950.299

Fonlama riski

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli iletişimsa suretiyle yönetilmektedir.

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Kredi riski

Grup, vadeli satışlardan kaynaklanan ticari alacakları ve bankalarda tutulan mevduatları dolayısıyla kredi riskine maruz kalmaktadır.

Ticari alacakların tahsilat riskinin yönetiminde alacakların mümkün olan en yüksek oranda teminat altına alınması prensibi ile hareket edilmektedir. Bu kapsamda genel olarak banka teminatları (teminat mektubu, doğrudan borçlandırma sistemlerinde müşterilere tanımlanan limitler) kullanılmaktadır.

Banka teminatları ile güvence altına alınmayan alacaklar için risk kontrolü müşterinin finansal pozisyonu, geçmiş tecrübeleri ve diğer faktörleri dikkate alarak müşterinin kredi kalitesinin değerlendirilmesi sonucu bireysel limitler belirlenmekte ve söz konusu kredi limitlerinin kullanımı sürekli olarak izlenmektedir.

Kredi riski yönetimi

Grup vadeli satışlardan kaynaklanan ticari alacakları nedeniyle kredi riskine maruz kalmaktadır. Yönetim müşterilerden alacakları ile ilgili kredi riskini (ilişkili taraflar hariç) alınan teminatlar (banka teminat mektubu, ipotek gibi) ile minimum düzeye indirmektedir. Bu kredi riskleri Grup tarafından sürekli izlenmekte ve ticari alacakların kalitesi, geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum dikkate alınarak değerlendirilmekte ve tahsil edilmeyecek olan alacaklara şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra bilançoda net tutarı ile gösterilmektedir. Grup ana ortağı TKS'ye yaptığı satışlardan teminat almamaktadır.

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Kredi riski yönetimi (devamı)

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri, 31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla aşağıdaki gibidir:

	Alacaklar						
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar				
31 Aralık 2023	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf	Bankalardaki mevduat	Türev Araçlar	Finansal yatırımlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D)	1.185.131.092	2.344.696.604	–	1.330.082.952	2.277.720.017	(3.483.901)	463.153.107
•Azami riskin teminat ve iş güvence gibi unsurlarla güvence altına alınmış tutarı	–	–	–	–	–	–	–
A) Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.185.131.092	2.344.696.604	–	1.330.082.952	2.277.720.017	(3.483.901)	463.153.107
B) Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	–	–	–	–	–	–	–
C) Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	–	–	–	–	–	–	–
•Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	–	5.713.068	–	–	–	–	–
•Değer düşüklüğü	–	(5.713.068)	–	–	–	–	–
•Net değerin teminat, ve iş güvence gibi unsurlarla güvence altına alınmış kısmı	–	–	–	–	–	–	–
•Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	–	–	–	–	–	–	–
•Değer düşüklüğü	–	–	–	–	–	–	–
•Net değerin teminat, ve iş güvence gibi unsurlarla güvence altına alınmış kısmı	–	–	–	–	–	–	–
D) Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	–	–	–	–	–	–	–

	Alacaklar						
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar				
31 Aralık 2022	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf	Bankalardaki mevduat	Türev Araçlar	Finansal yatırımlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D)	2.131.344.883	647.149.948	–	811.706.869	1.783.574.084	(15.876.820)	959.245.076
•Azami riskin teminat ve iş güvence gibi unsurlarla güvence altına alınmış tutarı	–	–	–	–	–	–	–
A) Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	2.131.344.883	647.149.948	–	811.706.869	1.783.574.084	(15.876.820)	959.245.076
B) Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	–	–	–	–	–	–	–
C) Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	–	–	–	–	–	–	–
•Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	–	20.701.303	–	–	–	–	–
•Değer düşüklüğü	–	(20.701.303)	–	–	–	–	–
•Net değerin teminat, ve iş güvence gibi unsurlarla güvence altına alınmış kısmı	–	–	–	–	–	–	–
•Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	–	–	–	–	–	–	–
•Değer düşüklüğü	–	–	–	–	–	–	–
•Net değerin teminat, ve iş güvence gibi unsurlarla güvence altına alınmış kısmı	–	–	–	–	–	–	–
D) Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	–	–	–	–	–	–	–

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Yabancı para riski

Grup'un faaliyet gösterdiği ülkelerin ekonomilerine göre geçerli fonksiyonel para birimleri dışında kalan para birimleri, yabancı para olarak kabul edilmiştir.

31 Aralık 2023 tarihi itibariyle Grup tarafından tutulan, yabancı para varlıklar ve borçların orijinal para birimi cinsinden tutarları ve toplam TL karşılığı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023		
	TL Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	USD	EUR
1 Ticari alacaklar	174.928.960	2.725.772	2.528.922
2 Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dâhil)	1.393.179.431	46.841.012	380.975
3 Diğer dönen varlıklar	265.789.261	7.364.187	1.308.724
4 Yabancı para cinsinden dönen varlıklar (1+2+3)	**1.833.897.652**	**56.930.971**	**4.218.621**
5 Ticari borçlar	(30.859.262)	(656.239)	(308.233)
6 Finansal yükümlülükler	(1.769.034.126)	(17.714.498)	(33.319.833)
7 Diğer kısa vadeli yükümlülükler, net	(1.953.325.176)	(65.812.170)	(425.551)
8 Yabancı para cinsinden kısa vadeli yükümlülükler (5+6+7)	**(3.753.218.564)**	**(84.182.907)**	**(34.053.617)**
9 Ticari borçlar	–	–	–
10 Finansal yükümlülükler	--	--	--
11 Yabancı para cinsinden uzun vadeli yükümlülükler (9+10)	**–**	**–**	**–**
12 Yabancı para cinsinden toplam yükümlülükler (8+11)	**(3.753.218.564)**	**(84.182.907)**	**(34.053.617)**
13 Net yabancı para varlık, yükümlülük pozisyonu (4+12)	**(1.919.320.912)**	**(27.251.936)**	**(29.834.996)**
14 Parasal kalemler net yabancı para varlık /yükümlülük pozisyonu (6+12)	**(1.919.320.912)**	**(27.251.936)**	**(29.834.996)**
15 Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	**--**	**--**	**--**
16 Döviz yükümlülüklerinin hedge edilen kısmının tutarı	**765.393.200**	**26.000.000**	**–**

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Yabancı para riski (devamı)

31 Aralık 2022 tarihi itibariyle Grup tarafından tutulan, yabancı para varlıklar ve borçların orijinal para birimi cinsinden tutarları ve toplam TL karşılığı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022		
	TL Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	USD(*)	EUR(*)
1 Ticari alacaklar	37.621.189	1.218.625	2.304
2 Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dâhil)	1.359.979.146	34.624.864	8.924.039
3 Diğer dönen varlıklar	630.347.452	16.596.846	3.622.917
4 Yabancı para cinsinden dönen varlıklar (1+2+3)	**2.027.947.787**	**52.440.335**	**12.551.260**
5 Ticari borçlar	(5.057.437)	(158.450)	(5.347)
6 Finansal yükümlülükler	(1.221.312.830)	(26.000.000)	(12.794.344)
7 Diğer kısa vadeli yükümlülükler, net	(4.290.022.115)	(138.987.988)	(238.667)
8 Yabancı para cinsinden kısa vadeli yükümlülükler (5+6+7)	**(5.516.392.382)**	**(165.146.438)**	**(13.038.358)**
9 Ticari borçlar	–	–	–
10 Finansal yükümlülükler	–	–	–
11 Yabancı para cinsinden uzun vadeli yükümlülükler (9+10)	**–**	**–**	**–**
12 Yabancı para cinsinden toplam yükümlülükler (8+11)	**(5.516.392.382)**	**(165.146.438)**	**(13.038.358)**
13 Net yabancı para varlık, yükümlülük pozisyonu (4-12)	**(3.488.444.595)**	**(112.706.103)**	**(487.098)**
14 Parasal kalemler net yabancı para varlık /yükümlülük pozisyonu (4+12)	**(3.488.444.595)**	**(112.706.103)**	**(487.098)**
15 Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	**–**	**–**	**–**
16 Döviz yükümlülüklerinin hedge edilen kısmının tutarı	**3.080.973.116**	**100.000.000**	**–**

(*) İlgili tutarlar, orijinal para biriminden gösterilmiş olup TL karşılıkları satın alma gücü esasına göre gösterilmiştir.

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Yabancı Para Riski (devamı)

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibariyle ilgili para birimleri TL karşısında %10 oranında değer kazanmaydı / kaybetseydi ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, yabancı para net pozisyonundan doleyi oluşacak kur farkı zarar/karşı sonucu, vergi öncesi kar / zarar ve diğer kapsamlı gelir üzergi öncesi etkisi, aşağıdaki tabloda gösterilmiştir, Döviz kuru riskinden korunan kısımlar, türev enstrümanların etkilerini içermektedir.

	31 Aralık 2022	
	Kar/Zarar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde		
1 - ABD Doları net varlık yükümlülüğü	(80.224.794)	80.224.794
2 - ABD Doları riskinden korunan kısım	76.539.320	(76.539.320)
3 - TL dönem net karı üzerine etkisi	(3.685.474)	3.685.474
Euro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi halinde		
1 - EUR net varlık yükümlülüğü	(111.707.297)	111.707.297
2 - EUR riskinden korunan kısım	–	–
3 - TL dönem net karı üzerine etkisi	(111.707.297)	111.707.297

	31 Aralık 2023	
	Kar/Zarar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde		
1 - ABD Doları net varlık yükümlülüğü	(347.244.473)	347.244.473
2 - ABD Doları riskinden korunan kısım	308.097.312	(308.097.312)
3 - TL dönem net karı üzerine etkisi	(39.147.162)	39.147.162
Euro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi halinde		
1 - EUR net varlık yükümlülüğü	(1.599.986)	1.599.986
2 - EUR riskinden korunan kısım	–	–
3 - TL dönem net karı üzerine etkisi	(1.599.986)	1.599.986

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde oluğan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır. Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerleme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gerekilidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir. Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahminde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen yabancı para cinsinden olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Nakit ve nakit benzeri değerler dâhil maliyet değerinden gösterilen finansal varlıkların kayıtlı değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerine eşit olduğu öngörülmektedir. Ticari alacakların kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Uzun vadeli değişken faizli banka kredilerinin faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için bu kredilerin gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

Finansal varlıklarla ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlenmiştir.,
- İkinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direk ya da endirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlenmiştir,
- Üçüncü seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlenmiştir.

31 Aralık 2023 ve 2022 tarihleri itibariyle gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülen finansal varlıkların gerçeğe uygun değer sınıflandırması aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2023	**Seviye 1**	**Seviye 2**	**Seviye 3**
Finansal yatırımlar	--	--	151.873.504
Türev finansal varlıklar / (yükümlülükler)	--	(3.483.981)	--

31 Aralık 2022	**Seviye 1**	**Seviye 2**	**Seviye 3**
Finansal yatırımlar	--	--	909.245.076
Türev finansal varlıklar / (yükümlülükler)	--	(13.876.020)	--

NOT 34 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Bulunmamaktadır.

NOT 35 - BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞUNDAN ALINAN HİZMETLERE İLİŞKİN ÜCRETLER

	1 Ocak - 31 Aralık 2023	**1 Ocak - 31 Aralık 2022**
Bağımsız denetim ücreti	2.095.000	576.705
Toplam	**2.095.000**	**576.705**

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR

NOTLAR